

Täysistunto

Perjantai 18.12.2020 klo 9.59—15.18

Täysistunto alkoi klo 09.59. Täysistunto päättyi klo 15.18.

Puhetta johtivat puhemies Anu Vehviläinen (9.59—11.57 ja 13.59—15.18) ja toinen varapuhemies Juho Eerola (11.57—13.59).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Muut ilmoitukset

Pöytäkirjan liite Tasavallan presidentin avoin kirje 17.12.2020 Liite 2.1A

Puhemies Anu Vehviläinen: Tasavallan presidentin avoin kirje valtioneuvostossa toimeenpannusta muutoksesta 17.12.2020 on jaettu edustajille ja otetaan pöytäkirjaan.

2.2. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 17.12.2020 antanut hallituksen esitykset HE 246-254/2020 vp.

2.3. Sidonnaisuudet, VN

Eduskunnalle on saapunut Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle valtioneuvoston jäsenen sidonnaisuuksista (Saramo) VN 7/2020 vp.

2.4. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 842, 860, 861, 863-870, 872, 874, 875, 877-879, 881, 882, 884-891, 893, 894, 921, 927/2020 vp.

2.5. Toimenpidealoitteet

Puhemiesneuvosto on 17.12.2020 päättänyt lähettää valiokuntiin toimenpidealoitteet TPA 149-152/2020 vp.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

3. Ensimmäisen varapuhemiehen vaali

Vaali VAA 68/2020 vp

Vaaleja

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt seuraa ensimmäisen varapuhemiehen vaali, joka toimitetaan noudattamalla Suomen perustuslain 34 §:n 2 momentin ja eduskunnan vaalisäännön 5 ja 6 §:n säännöksiä. Vaali toimitetaan siis umpilipuin. Edustajat tuovat äänestyslippunsa uurnaan aakkosjärjestyksessä toimitettavan nimenhuudon mukaan.

Ehdokkaan nimi on yksilöitävä riittävällä tarkkuudella tarvittaessa myös etunimeä käytäen.

Avustajiksi äänestyslippujen tarkastamiseen ja äänten laskemiseen vaalissa pyydän seuraavat edustajat: Antti Lindtman, Jani Mäkelä, Mari-Leena Talvitie ja Hanna-Leena Mattila.

Totean, että annettuja ääniä ei julkilueta.

Vaalitoimitus alkoi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Äänestyksen tulos luetaan.

Sihteeri luki:

Äänestyksessä ovat ääniä saaneet: Edustaja Filatov 52 ääntä. Seuraavat edustajat ovat saaneet kukin yhden äänen: edustajat al-Tae, Kärnä, Lundén ja Rinne.

Puhemies Anu Vehviläinen: Kun edustaja Filatov on saanut vaalissa enemmän kuin puolet annetuista hyväksytyistä äänistä, on hänet valittu eduskunnan ensimmäiseksi varapuhemieheksi vuoden 2020 valtiopäivien jäljellä olevaksi ajaksi.

Eduskunta valitsi eduskunnan ensimmäiseksi varapuhemieheksi kansanedustaja, yhteiskuntatieteiden ylioppilas Tarja Filatovin.

4. Muut ilmoitukset

Puhemies Anu Vehviläinen: Pyydän ensimmäistä varapuhemiestä antamaan eduskunnalle työjärjestyksen 4 §:ssä säädetyn juhlallisen vakuutuksen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Minä Tarja Katariina Filatov vakuutan, että minä puhemiehenä voimieni mukaan puolustan Suomen kansan ja eduskunnan oikeutta valtiosäännön mukaan.

Jag Tarja Katariina Filatov försäkrar att jag som talman efter all min förmåga skall försvara finska folkets och riksdagens rättigheter enligt konstitutionen.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

5. Tiedusteluvalvontavaliokunnan täydennysvaali

Vaali VAA 69/2020 vp

Vaaleja

Eduskunta valitsi tiedusteluvalvontavaliokunnan jäseneksi edustaja Sofia Vikmanin.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2021 talousarvioesityksen (HE 146/2020 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 146/2020 vp

Hallituksen esitys HE 227/2020 vp

Talousarvioaloite TAA 1-370/2020 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 36/2020 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 36/2020 vp. Asian käsittely keskeytettiin 17.12.2020 pidetyssä täysistunnossa.

Siirrytään pääluokkakohdaisiin äänestyksiin. Esitykset ja kannatukset tehdään eduskuntaryhmä kerrallaan. Mahdolliset pöytäkirjaan otettavat korjaukset otetaan vasta sen jälkeen, kun koko pääluokka on äänestetty.

Asian käsittely keskeytettiin.

6.1. Pääluokka 23 Valtioneuvoston kanslia

Puhemies Anu Vehviläinen: Yleiskeskustelu päättyi 17.12.2020 pidetyssä täysistunnossa. Ryhdytään pääluokan 23 yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskustanksliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 23.01.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin luodakseen kansliapäälliköiden valintaan toimintamallin, jossa poikkihallinnollisen osaamisen edistämiseksi edellytetään, että valittavalla kansliapäälliköllä on työkokemusta eri hallinonaloilta." (Vastalause 1)

2. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 23.01.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus vahvistaa oikeusvaltioperiaatteen toteutumista Suomessa ja luopuu poliittisista virkanimityksistä." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

3. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 23.01.02: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus vähentää poliittisten erityisavustajien määrää ja uudistaa valtiosihteerijärjestelmän." (Vastalause 1)
4. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 23.01.25: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa Terveet tilat -ohjelman rahoituksen olevan todelliseen tarpeeseen nähden paremmin mitoitettu." (Vastalause 1)
5. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 23.10: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus pitää valtion määräysvallassa ne yhtiöt, joilla on huoltovarmuuden tai alueellisen kehityksen kannalta tärkeä merkitys." (Vastalause 1)
6. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 23.10: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus pidättäytyy myymästä valtion tuottavaa tai strategisesti tärkeää omaisuutta." (Vastalause 1)
7. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 23.10: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus käynnistää konkreettisia toimenpiteitä, joilla turvataan nykyisen tasoisten yleispostipalveluiden säilyminen koko maassa. Mahdolliset tehostustoimenpiteet on kohdistettava jakelulogistiikkaan, jota voidaan yhdistää yksityisen sektorin toimijoiden kanssa, mutta tehostamistoimenpiteet eivät saa heikentää palveluiden loppukäyttäjien palvelutasoa." (Vastalause 1)
8. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 23.10: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus lisää valtionyritysten toimintojen läpinäkyvyyttä ja julkisuutta, että äänestäjillä, oppositiolla ja lehdistöllä olisi edellytykset seurata valtionyritysten toimintojen kehittämistä ja arvioida yritysten johdon sekä poliittisen ohjauksen tavoitteellista ja periaatteellista onnistumista." (Vastalause 1)
9. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 23.10: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy omistajaohjauksessa toimenpiteisiin valtion hallinnassa olevien kiinteistöyhtiöiden, kuten Senaatti-kiinteistöjen, asiakastyytyväisyyden nostamiseksi keskeiseksi tekijäksi yhtiöiden toimintastrategiassa ja johdon palkitsemisen perusteena." (Vastalause 1)
10. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 23.10: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus omistajaohjauspolitiikassaan huomioi työllisyyden, ja päivittää nykyisiä omistamisen kapeita tavoitteita huomioimaan laajempia hyötyjä kansantaloudellemme, mikä edellyttää laaja-alaisia yhtiökohtaisia hallinto-ohjesäännön päivityksiä ja omistuksen kehittämistä muun muassa spin-off mahdollisuuksien hyödyntämisessä." (Vastalause 1)
11. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 23.20.50: Vähennetään 10 000 000 euroa puolue toiminnan tukemiseen osoitetusta määrärahasta. (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 14; poissa 145 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 20, tyhjiä 1; poissa 147 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 33, ei 19, tyhjiä 1; poissa 146 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13; poissa 145 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 14; poissa 145 (äänestys 5). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 12; poissa 146 (äänestys 6). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13; poissa 145 (äänestys 7). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 14; poissa 145 (äänestys 8). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13; poissa 145 (äänestys 9). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 10 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 43, ei 12; poissa 144 (äänestys 10). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 11 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 13, tyhjiä 1; poissa 145 (äänestys 11). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pääluokan käsittely keskeytettiin.

6.2. Pääluokka 31 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Puhemies Anu Vehviläinen: Yleiskeskustelu päättyi 17.12.2020 pidetyssä täysistunnossa.

Ryhdytään pääluokan 31 yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskusteliansa kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

1. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 6 000 euroa liittymien poistamiseksi ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi Ilmajoen Koskenkorvalla valtatie 3 varressa. (TAA 203)
2. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 30 000 euroa valtatie 10 Liedon Kirkkotien risteyksen kääntymiskaistan suunnitteluun. (TAA 92)
3. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 30 000 euroa valtatie 10 Liedon Metsolantien risteyksen kääntymiskaistan suunnitteluun. (TAA 93)
4. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 30 000 euroa valtatie 10 Liedon Nuolemonportin risteyksen kääntymiskaistan suunnitteluun. (TAA 94)
5. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 50 000 euroa Laitilan Kodisjoentien perusrakennuksen suunnitteluun välille Kaurila—Suomela. (TAA 95)
6. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 50 000 euroa Laitilan Limokorventien perusrakennuksen suunnitteluun. (TAA 96)
7. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 50 000 euroa kantatie 67 ja Komulantien liittymiskaistan suunnitteluun. (TAA 267)
8. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 80 000 euroa väistökaistojen rakentamiseen kantatie 44 ja Kirkkokallion teollisuusliittymään Honkajoen. (TAA 141)
9. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 80 000 euroa väistökaistojen rakentamiseen valtatie 23 ja Halmeentien teollisuusliittymään Kankaanpäässä. (TAA 142)
10. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 100 000 euroa kääntymiskaistan rakentamiseen Vojakkalantien risteykseen kantatiellä 54 Lopella. (TAA 50)
11. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 100 000 euroa seututien 181 ja Karunantien sekä seututien 181 ja Korvalantien risteysten liikenneturvallisuuden parantamiseen. (TAA 97)
12. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 100 000 euroa Päijänteen laivaväylän jatkamiseen Lehmonkärjen vierasvenesatamaan. (TAA 117)
13. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 100 000 euroa uuden Alahärmä—Kortesjärvi-tielinjauksen suunnitteluun. (TAA 268)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

14. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 150 000 euroa valtatie 9 kehittämisen taloudellisen merkityksen ja vaikuttavuuden selvittämiseen. (TAA 76)
15. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 150 000 euroa kevyen liikenteen väylän suunnitteluun seututielle 192 Maskun Lemun ja Raision Somersojan välille. (TAA 98)
16. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 200 000 euroa liityntäpysäköinnin suunnitteluun valtatie 3 (Tampere—Helsinki-moottoritie) Hyvinkään eritasoliittymän kohdalle autojen ja polkupyörien liityntä- ja saattoliikennepysäköintiä varten. (TAA 189)
18. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 300 000 euroa rataosuuksien Orivesi—Haapamäki—Seinäjoen ja Haapamäki—Jyväskylä sähköistämisen suunnitelmien tekemiseen. (TAA 248)
19. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 300 000 euroa Kauhavan risteysalueen valtatie 19 ja kantatie 63 suunnitteluun. (TAA 269)
20. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 350 000 euroa Vierumäen Urheiluopistontien perusrakennukseen. (TAA 51)
21. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 350 000 euroa Janakkalan Jokimaantien kunnostukseen. (TAA 52)
22. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 400 000 euroa Lopen ja Karkkilan välisen Hunsalan- ja Siikalantien perusrakennukseen ja uudelleen päällystämiseen. (TAA 53)
23. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 400 000 euroa Kaartusentien perusrakentamiseen ja päällystämiseen Alajärvellä. (TAA 270)
24. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 450 000 euroa seututien 725 päällystämiseen tieosuudella Vöyrin keskusta — Kauhavan raja. (TAA 271)
25. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa ja lisää momentin perusteluihin maininnan, että määrärahaa voi käyttää seututien 477 perusrakennuksen suunnitteluun. (TAA 8)
26. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa Postitien kunnostamiseen välillä Himoinen—Taivassalo. (TAA 21)
27. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa yhdystien 3200 perusrakennukseen osuudella Auttoinen—Porasa. (TAA 54)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

28. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa, jotta kehä V:n (Valtatie 25: Hanko—Hyvinkää—Mäntsälä) Hyvinkään kohdalla Kallionopon logistiikka-alueelta valtatie 3 (Helsinki—Tampereen valtatie) suuntaan kulkevien yhdistelmäajoneuvojen kulku voidaan muuttaa turvallisesti liikennöitäväksi. (TAA 190)
29. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä maantie 172 (Artjärventie) Orimattila ja Käkelä—Vehkaojantie. (TAA 258)
30. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 550 000 euroa Paimelantien alikulkukäytävän rakentamiseen valtatielle 8 Hollolassa. (TAA 118)
31. Antero Laukkanen kd Peter Östmanin kd kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa seututien 522 kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Ohvanantie—Malahvi Ilomantsissa. (TAA 36)
32. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa Janakkalan Hyvikkäläntien perusparannukseen. (TAA 55)
33. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa valtatie 8 meluaidan rakentamiseen välille Härkämäki—Huhko. (TAA 99)
34. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa valtatie 19 valaisemiseen tieosuudella Luopajarvi—Rengonharju. (TAA 272)
35. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 700 000 euroa Kauhavan Kauppatie peruskorjaukseen. (TAA 273)
36. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 750 000 euroa maantien 13219 Santanen eli Santaskyläntie kunnostamiseen Honkajoella. (TAA 143)
37. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 750 000 euroa paikallistien 7233 Ylihärmä—Viemerö perusparannukseen. (TAA 274)
38. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 800 000 euroa kantatie 54 hirviaidoitukseen Riihimäeltä Hausjärvelle sekä riista-aidan jatkamiseen Lopelta länteen. (TAA 56)
39. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 800 000 euroa maantien 2600 Pomarkku—Lavia kunnostamiseen. (TAA 144)
41. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 800 000 euroa Sipurantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kaarlaaksosta Savontielle Lahdessa. (TAA 170)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

42. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 850 000 euroa maantien 13207 Verttuu kunnostamiseen Kankaanpäässä. (TAA 145)
43. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 900 000 euroa ja lisää momentin perusteluihin maininnan, että määrärahaa voi käyttää Outokummun Kalltomantien sillan kevyen liikenteen väylän suunnitteluun ja toteutukseen. (TAA 9)
44. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 900 000 euroa maantien 3254 perusparannukseen. (TAA 57)
45. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 950 000 euroa maantien 13293 Katkontie kunnostamiseen Honkajoella. (TAA 146)
46. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa raskaan liikenteen pysäköinti- ja levähdysalueiden määrän kasvattamiseen. (TAA 58)
47. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa pohjavesien suojelutoimenpiteiden tekemiseen Forssassa valtatiellä 10. (TAA 60)
48. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa Suomen kehärata -suunnitelman, ml. Pori—Parkano—Haapamäki-raideyhteyden uudelleenkäyttöön otto, tekemiseen. (TAA 147)
49. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa valtatie 18 välin Multia — Ähtärin Myllymäki toteuttamisen mahdollistavaan tie-suunnitteluun. (TAA 346)
50. Antero Laukkanen kd Peter Östmanin kd kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 500 000 euroa valtatie 5 liikenneturvallisuuden parantamiseen Siilinjärvellä ja Lapinlahdella. (TAA 37)
51. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 500 000 euroa hirviaidan rakentamiseen välillä Salo—Somero. (TAA 180)
52. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 700 000 euroa seututien 455 ja maantien 15323 liittymän parantamiseen Joroisissa. (TAA 127)
53. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 900 000 euroa valtatie 9 liittymän parantamiseen Suonenjoella. (TAA 252)
54. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 000 000 euroa kehä V (Valtatie 25: Hanko—Hyvinkää—Mäntsälä) ja Hyvinkään Kalevankadun liittymän muuttamiseksi eritasoliittymäksi. (TAA 191)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

55. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 000 000 euroa kantatien 65 perusparannuksen suunnitteluun ja perusparannuksen aloittamiseen välillä Kyrönlahti—Virrät. (TAA 287)
56. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 500 000 euroa tieosuuksien Oulainen—Pyhäkoski (tie 7890) ja Pyhäkoski—Pyhäjoki (tie 787) kunnostamiseen. (TAA 44)
57. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 4 200 000 euroa Turun kehätien E18 tiesuunnitelman käynnistämiseen välillä Naantali—Raisio. (TAA 100)
58. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 4 500 000 euroa valtatie 3 parannukseen Ikaalisissa välillä Mansoniemi—Riitola. (TAA 81)
59. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 5 000 000 euroa kantatien 54 luokituksen muuttamiseen valtatieksi sekä perusparantamisen aloittamiseen. (TAA 59)
60. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 5 500 000 euroa kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Vieremän ja Iisalmen välille. (TAA 13)
61. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 6 300 000 euroa Sipoon Söderkullan ja Nikkilän välisen tiestön ja risteysten parantamiseen. (TAA 348)
62. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 8 000 000 euroa kantatien 67 parantamiseen välillä Ilmajoki—Seinäjoki. (TAA 275)
63. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 8 000 000 euroa Sipoonlahden eritasoliittymän saneeraukseen. (TAA 349)
64. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 9 000 000 euroa alemman tieverkon parantamiseen Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella. (TAA 276)
65. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 10 000 000 euroa Päijät- ja Kanta-Hämeen pienempien valtioneiden korjausvelkahankkeeseen. (TAA 61)
66. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 15 000 000 euroa lisäraiteen suunnitteluun ja rakentamisen aloittamiseen välillä Lielähti—Ylöjärvi sekä Ylöjärvelle sijoittuvan seisakkeen suunnitteluun ja rakentamiseen. (TAA 288)
67. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 17 000 000 euroa itäisen ohikulkutien rakentamiseksi Hyvinkäälle elinkeinoelämän edistämiseksi ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi. (TAA 192)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

68. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 20 000 000 euroa Porvoonväylän/Lahdenväylän liittymärampin toisen kaistan rakentamiseen. (TAA 350)
69. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 120 000 000 euroa perusväylänpitoon. (TAA 253)
70. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.31: Lisätään 88 000 euroa Kaarinan Vanhanunnantie kevyen liikenteen väylän suunnitteluun. (TAA 101)
71. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.31: Lisätään 100 000 euroa Lopen Launosten ja Riihimäen välisen kevyen liikenteen väylän suunnitteluun. (TAA 62)
72. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.31: Lisätään 300 000 euroa kevyen liikenteen väylän parantamiseen Jyväskylässä Ukonniementiellä välillä Lohikoskentie—Tyypäläntie. (TAA 157)
73. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.31: Lisätään 400 000 euroa tien 2826 kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Tammelassa. (TAA 63)
74. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.31: Lisätään 500 000 euroa Oripään lentokentän parantamiseen. (TAA 181)
75. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.31: Lisätään 1 000 000 euroa Lappeenrannan lentokentän toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen Lappeenrannan Lentotasema Oy:lle. (TAA 140)
76. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.31: Lisätään 4 200 000 euroa pikavuoropysäkin rakentamiseksi Mäntsälän rautatieaseman yhteyteen. (TAA 122)
77. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.31: Lisätään 4 300 000 euroa Keravan liityntäpysäköintihankkeeseen. (TAA 351)
78. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.70: Lisätään 5 000 000 euroa pääradan yhteysvälin Seinäjoki—Tampere kaksoisraiteen yleissuunnitteluun. (TAA 277)
79. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 10 000 000 euroa Hämeenlinnan Tuuloksen ja Turun välisen valtatie 10 perusparannukseen. (TAA 64)
80. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 13 500 000 euroa valtatie 3 parannukseen välillä Alaskylä—Parkano. (TAA 82)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

81. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 21 000 000 euroa valtatie 5 Nerkoon ohitustien suunnitteluun ja rakentamiseen Lapinlahdella. (TAA 14)
82. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 30 000 000 euroa Oulu—Ylivieska-kaksoisraiteen suunnitteluun. (TAA 297)
83. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 60 000 000 euroa Liminka—Oulu-kaksoisraiteen rakentamiseen. (TAA 45)
84. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 69 000 000 euroa valtatie 9 parannukseen välillä Alasjärvi—Käpykangas. (TAA 83)
85. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 85 000 000 euroa valtatie 4 parantamiseen välillä Aholaita—Lohikoski Jyväskylässä. (TAA 347)
86. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 115 000 000 euroa valtatie 15 parantamiseen. (TAA 115)
87. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus nostaa kyberturvallisuuskeskuksen rahoituksen riittävälle tasolle, jolla keskus voi kehittyä vastaamaan tulevaisuuden haasteisiinsa, ja että keskuksen itsenäinen asema turvataan.” (Vastalause 1)
88. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus lisää panostuksia liikenneväylien korjausvelan lyhentämiseen.” (Vastalause 1)
89. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus pyrkii turvaamaan riittävät ja kohtuuhintaiset joukkoliikennepalvelut koko maassa.” (Vastalause 1)
90. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa sen, että TEN-T-ydinverkkoon kuuluvien väylien rahoitus järjestetään tämän hallituskauden kuluessa ja toteutus vuoteen 2029 mennessä.” (Vastalause 1)
91. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa rahtiliikenteen toimintaedellytykset lauttaliikenteessä myös RoRo- ja RoPax-alusten osalta.” (Vastalause 1)
92. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus yhtenäistää satamien luotsimaksuista aiheutuvia kustannuksia alueellisten kilpailuedellytysten turvaamiseksi.” (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

93. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus toimii siten, että Suomessa on monipuolinen ja riippumaton media, ja turvaa Suomen Tietotoimiston (STT) rahoituksen.” (Vastalause 1)

94. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että pandemian hellittäessä hallitus panostaa lentotoiminnan kehittämiseen edistämällä Suomen asemaa lentoliikenteen solmuna eli hubina, työnimellä Helsinki Hub.” (Vastalause 1)

95. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31: Lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus edistää lentotoimintaa kehittämällä lentokenttiä etenkin pohjoisessa muun muassa Lapin matkailuelinkeinotoiminnan ja kotimaisen ja ulkomaisen turismin virkistämiseksi.” (Vastalause 1)

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 16, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 12). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 43, ei 12; poissa 144 (äänestys 13). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 44, ei 11; poissa 144 (äänestys 14). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 44, ei 11; poissa 144 (äänestys 15). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 43, ei 12; poissa 144 (äänestys 16). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 43, ei 10; poissa 146 (äänestys 17). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 37, ei 17, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 18). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 45, ei 10; poissa 144 (äänestys 19). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 44, ei 11; poissa 144 (äänestys 20). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 10 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 15, tyhjiä 1; poissa 145 (äänestys 21). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

[Äänestys 22 mitätöitiin]

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 11 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 12; poissa 145 (äänestys 23). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 12 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 37, ei 17, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 24). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 13 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 36, ei 17, tyhjiä 2; poissa 144 (äänestys 25). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 14 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 36, ei 16, tyhjiä 3; poissa 144 (äänestys 26). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 15 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 13, tyhjiä 1; poissa 145 (äänestys 27). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 16 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 16; poissa 144 (äänestys 28). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 18 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 36, ei 16, tyhjiä 1; poissa 146 (äänestys 29). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 19 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 16, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 30). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 20 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 37, ei 16, tyhjiä 2; poissa 144 (äänestys 31). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 21 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 32). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 22 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 14, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 33). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 23 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 15, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 34). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 24 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 15, tyhjiä 1; poissa 145 (äänestys 35). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 25 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 12; poissa 145 (äänestys 36). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 26 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 43, ei 11; poissa 145 (äänestys 37). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 27 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 38). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 28 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 37, ei 16; poissa 146 (äänestys 39). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 29 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13; poissa 145 (äänestys 40). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 30 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 37, ei 16, tyhjiä 1; poissa 145 (äänestys 41). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Antero Laukkasen ehdotus 31 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 43, ei 10, tyhjiä 1; poissa 145 (äänestys 42). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 32 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 15, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 43). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 33 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 44, ei 11; poissa 144 (äänestys 44). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 34 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 14, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 45). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 35 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 15, tyhjiä 1; poissa 145 (äänestys 46). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 36 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13; poissa 145 (äänestys 47). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 37 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 15, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 48). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 38 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 37, ei 14, tyhjiä 3; poissa 145 (äänestys 49). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 39 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 10; poissa 147 (äänestys 50). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 41 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13; poissa 145 (äänestys 51). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 42 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 43, ei 11; poissa 145 (äänestys 52). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 43 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 12; poissa 145 (äänestys 53). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 44 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 12, tyhjiä 1; poissa 146 (äänestys 54). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 45 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 44, ei 11; poissa 144 (äänestys 55). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 46 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 35, ei 17, tyhjiä 3; poissa 144 (äänestys 56). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 47 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 12, tyhjiä 4; poissa 145 (äänestys 57). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 48 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 11; poissa 146 (äänestys 58). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 49 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 14, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 59). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Antero Laukkasen ehdotus 50 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 10, tyhjiä 1; poissa 146 (äänestys 60). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 51 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 14; poissa 144 (äänestys 61). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 52 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 15, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 62). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 53 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 12; poissa 145 (äänestys 63). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 54 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 15; poissa 146 (äänestys 64). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 55 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 12; poissa 146 (äänestys 65). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 56 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 66). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 57 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 13; poissa 146 (äänestys 67). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 58 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 15, tyhjiä 1; poissa 145 (äänestys 68). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 59 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 14, tyhjiä 2; poissa 145 (äänestys 69). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 60 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 15, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 70). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 61 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 36, ei 17, tyhjiä 2; poissa 144 (äänestys 71). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 62 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 15, tyhjiä 2; poissa 144 (äänestys 72). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 63 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 15, tyhjiä 2; poissa 144 (äänestys 73). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 64 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 15, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 74). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 65 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 13, tyhjiä 2; poissa 144 (äänestys 75). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 66 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 14; poissa 144 (äänestys 76). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 67 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 16; poissa 144 (äänestys 77). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 68 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 36, ei 16, tyhjiä 3; poissa 144 (äänestys 78). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 69 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 17; poissa 144 (äänestys 79). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 70 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 43, ei 12; poissa 144 (äänestys 80). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 71 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 14, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 81). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 72 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 12, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 82). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 73 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 14, tyhjiä 1; poissa 146 (äänestys 83). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 74 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 15; poissa 144 (äänestys 84). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 75 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 37, ei 15, tyhjiä 2; poissa 145 (äänestys 85). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 76 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 14, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 86). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 77 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 14, tyhjiä 2; poissa 144 (äänestys 87). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 78 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 36, ei 14, tyhjiä 4; poissa 145 (äänestys 88). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 79 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 15, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 89). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 80 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 12, tyhjiä 1; poissa 146 (äänestys 90). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 81 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 12, tyhjiä 2; poissa 144 (äänestys 91). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 82 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 13, tyhjiä 2; poissa 144 (äänestys 92). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 83 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 14, tyhjiä 1; poissa 145 (äänestys 93). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 84 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 12, tyhjiä 1; poissa 146 (äänestys 94). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 85 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 11, tyhjiä 2; poissa 145 (äänestys 95). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 86 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 12, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 96). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 87 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 33, ei 22; poissa 144 (äänestys 97). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 88 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 23; poissa 144 (äänestys 98). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 89 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 33, ei 21, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 99). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 90 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 37, ei 15, tyhjiä 1; poissa 146 (äänestys 100). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 91 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 101). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 92 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 13; poissa 144 (äänestys 102). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 93 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 103). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 94 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 33, ei 21, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 104). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 95 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 33, ei 22; poissa 144 (äänestys 105). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirjaan merkittiin seuraavat ilmoitukset: Kohdissa 78 ja 87 Paula Risikko /kok tarkoitti äänestää ”ei”. Kohdassa 86 Sheikki Laakso /ps tarkoitti äänestää ”jaa”.

Pääluokan käsittely keskeytettiin.

6.3. Pääluokka 33 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Puhemies Anu Vehviläinen: Yleiskeskustelu päättyi 17.12.2020 pidetyssä täysistunnossa. Nyt ryhdytään pääluokan 33 yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskustansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01.05: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin kriisiytyneen lastensuojelun ongelmien ratkaisemiseksi." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

2. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin perhehoidon saamiseksi tunnetuksi ja sen varmistamiseksi, että ikääntyneiden mahdollisuutta päästä perhehoitoon tuetaan yhdenvertaisesti kaikkialla Suomessa." (Vastalause 1)
3. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin diabeteslääkkeiden omavastuuosuuden pienentämiseksi siten, että hoidollisista syistä kalliimpien lääkkeiden käyttäjiksi joutuneiden taloudellinen rasite ei olisi liian suuri." (Vastalause 1)
4. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin keliakiaa sairastavien ruokavaliokorvauksen palauttamiseksi." (Vastalause 1)
5. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee uuden perhetukijärjestelmän siten, että lapsiperheiden tuloerot supistuvat, perheiden valinnanvapaus säilyy ja kaikille perheille taataan riittävä toimeentulo." (Vastalause 1)
6. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sairaanhoidon maksujen järjestelmän uudistamiseen siten, että järjestelmästä tulisi yhtenäinen ja asiakasmaksuista kohtuullisia." (Vastalause 1)
7. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus korottaa lääkekorvauksia pieni- ja keskituloisten osalta." (Vastalause 1)
8. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus nopeuttaa 0,7 hoitajamitoituksen täyden voimaan saattamisen vuoteen 2022 mennessä hoitohenkilökunnan jaksamisen ja työssä pysymisen varmistamiseksi sekä hoidon korkean tason turvaamiseksi." (Vastalause 1)
9. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa saattohoitolain säätämisen eduskunnalle tehdyn ed. Juvosen lakialoitteen mukaisesti." (Vastalause 1)
10. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin lain muuttamiseksi siten, että vakuutusyhtiöille ja vakuutuslääkäreille säädetään totuusvelvoite ja käännetty todistetaakka työkyvyttömyyseläkehakemuksia käsiteltäessä." (Vastalause 1)
11. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus jatkaa työtä itsemurhien ehkäisemiseksi." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

12. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus vahvistaa lasten ja nuorten mielenterveyspalveluja ja tehostaa koulujen ja terveydenhuollon yhteistyötä ongelmien ennalta ehkäisemiseksi." (Vastalause 1)
13. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin yksinyrittäjien konkurssi-, työttömyys-, työterveys-, tapaturma- ja muun vastaavan turvan parantamiseksi." (Vastalause 1)
14. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varaa Stean tuotosta 150 miljoonan euron apupotin asunnottomien, syrjäytyneiden, koulupudokkaiden ja muiden vastaavista ongelmista kärsivien tukemiseen yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa." (Vastalause 1)
15. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus luo "hoitajat kotimaahan" -toimenpideohjelman, jolla pyritään houkuttelemaan Suomesta ulkomaille lähteneitä sairaanhoitajia takaisin." (Vastalause 1)
16. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus toteuttaa perheitä tukevan ja työllisyyttä edistävän perhevapaaudistuksen." (Vastalause 1)
17. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus pienentää kotihoidontuen kannustinloukkua oikeudenmukaisella tavalla." (Vastalause 1)
18. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.03.63: Lisätään 75 000 euroa Operaatio Ruokakassi r.y:n toiminnan tukemiseen. (TAA 102)
19. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.03.63: Lisätään 300 000 euroa kehityshankkeelle Varhaisen vuorovaikutuksen merkitys lapsen kehitykselle ja kasvulle. (TAA 73)
20. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 33.03.63: Lisätään 4 000 000 euroa sotaorpojen kuntouttavien palvelujen kehittämiseen. (TAA 256)
21. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus korottaa pienituloisimpien lääkekorvauksia omavastuuosuutta laskemalla." (Vastalause 1)
22. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.50.55: Lisätään 500 000 euroa sotalaskien tukemiseen. (TAA 23)
23. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.60.31: Lisätään 500 000 euroa lastensuojelun palvelujen laadun parantamiseen Varsinais-Suomessa. (TAA 24)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

24. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.60.31: Lisätään 2 000 000 euroa ja lisätään momentin perusteluihin maininta, että määrärahaa voi käyttää lastensuojelun kehittämiseen auttamalla yhteistyössä kuntien kanssa seksuaalirikoksen uhreiksi joutuneita lapsia ja nuoria sekä ennaltaehkäisemällä lapsiin ja nuoriin kohdistuvia seksuaalirikoksia. (TAA 10)
25. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 33.60.38: Lisätään 5 900 000 euroa koronakoirien toiminnan vakiinnuttamiseen ja lisätään momentin perusteluihin maininta, että määrärahaa saa käyttää koronakoirien toiminnan vakiinnuttamiseen. (TAA123)
26. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.60.38: Lisätään 5 900 000 euroa koronakoirien toiminnan vakiinnuttamiseen. (TAA 292)
27. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.60.39: Lisätään 100 000 euroa Hämeenlinnan seudun omaiset ja läheiset ry:n Kanta-Hämeen piirin toimintaan. (TAA 171)
28. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.60.39: Lisätään 100 000 euroa omaishoitajat ja läheiset ry:n Päijät-Hämeen ry:n piirin toimintaan. (TAA 172)
29. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.60.39: Lisätään 1 000 000 euroa vanhusien henkisen ja fyysisen terveyden edistämishankkeeseen. (TAA 25)
30. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.60.39: Lisätään 1 000 000 euroa omaishoidon kehittämiseen. (TAA 26)
31. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.60.39: Lisätään 3 200 000 euroa liikkuvien päivystyspalveluiden kehittämishankkeelle - Combilanssi. (TAA 74)
32. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.60.52: Lisätään 50 000 euroa Lahden ensi- ja turvakoti ry:n toiminnan turvaamiseen. (TAA 173)
33. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.70.20: Lisätään 60 000 euroa TBE-rokotuksiin Naantalin saaristoalueille. (TAA 103)
34. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.70.50: Lisätään 10 000 euroa Turun Seudun Vanhustuki ry:n toiminnan tukemiseen. (TAA 27)
35. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.70.50: Lisätään 250 000 euroa vanhusien ystävötoiminnan edistämiseen. (TAA 28)
36. Timo Heinonen kok Paula Risikon kok kannattamana 33.70.50: Lisätään 4 350 000 euroa Rintasyöpäseulontojen laajentamisesta 70—74-vuotiaisiin naisiin. (TAA 162)

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

37. Ville Vähämäki ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.80.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin maatalouden ja porotalouden harjoittajien lomituspalvelujen parantamiseksi." (Vastalause 1)

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 22; poissa 145 (äänestys 106). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 30, ei 23; poissa 146 (äänestys 107). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 3 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 14; poissa 144 (äänestys 108). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 16; poissa 145 (äänestys 109). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 14; poissa 145 (äänestys 110). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 6 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 23; poissa 144 (äänestys 111). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 7 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 14, tyhjiä 1; poissa 146 (äänestys 112). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 8 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 14; poissa 146 (äänestys 113). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 9 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 13, tyhjiä 1; poissa 146 (äänestys 114). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

[Äänestys 115 mitätöitiin]

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 10 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13; poissa 145 (äänestys 116). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 11 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 23; poissa 144 (äänestys 117). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

[Äänestys 118 mitätöitiin]

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 12 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 22; poissa 145 (äänestys 119). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ville Vähämäen ehdotus 13 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 22; poissa 145 (äänestys 120). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 14 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 121). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 15 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 14; poissa 144 (äänestys 122). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 16 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 22; poissa 145 (äänestys 123). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 17 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 15; poissa 145 (äänestys 124). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 18 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 15; poissa 144 (äänestys 125). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 19 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 12, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 126). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 20 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 33, ei 20, tyhjiä 2; poissa 144 (äänestys 127). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 21 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 16; poissa 144 (äänestys 128). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 22 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 16, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 129). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 23 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 44, ei 10, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 130). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 24 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 17; poissa 144 (äänestys 131). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Anu Vehviläinen: Timo Heinosen ehdotus 25 ja Ville Vähämäen ehdotus 26 ovat saman sisältöisiä, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 25 ja Ville Vähämäen ehdotus 26 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 21, tyhjiä 1; poissa 146 (äänestys 132). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 27 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 41, ei 13, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 133). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 28 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 13, tyhjiä 1; poissa 145 (äänestys 134). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 29 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 40, ei 14; poissa 145 (äänestys 135). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 30 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 38, ei 17; poissa 144 (äänestys 136). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 31 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 43, ei 11, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 137). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 32 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 13; poissa 144 (äänestys 138). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 33 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 39, ei 14; poissa 146 (äänestys 139). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 34 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 42, ei 12; poissa 145 (äänestys 140). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 35 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 43, ei 12; poissa 144 (äänestys 141). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 36 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 34, ei 20, tyhjiä 1; poissa 144 (äänestys 142). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 37 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 37, ei 16; poissa 146 (äänestys 143). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirjaan merkittiin seuraavat ilmoitukset: Kohdassa 4 Paula Risikko /kok tarkoitti äänestää ”ei”. Kohdassa 1 Mia Laiho /kok tarkoitti äänestää ”ei”. Kohdassa 16 Mari-Leena Talvitie /kok tarkoitti äänestää ”ei”.

Pääluokan käsittely keskeytettiin.

6.4. Pääluokka 28 Valtiovarainministeriön hallinnonala

Puhemies Anu Vehviläinen: Esitellään valtiovarainministeriön hallinnonala koskeva pääluokka 28.

Pääluokan yleiskeskusteluun varataan tässä vaiheessa puolitoista tuntia. — Jaoston puheenjohtaja, edustaja Filatov.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Keskustelu

11.39 **Tarja Filatov sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen siis kunta- ja terveysjaoston puolelta tämän kuntatalousosuuden.

Elikkä kuntatalouden näkymät ovat poikkeuksellisen haastavat, ja tilanne on ollut vaikea jo useamman vuoden ajan. Jos katsomme viime vuoden tilinpäätöstietoja, niin kuntatalous jatkoi edelleen heikkenemistään ja toimintakate heikkeni noin 1,3 miljardia euroa ja vuosikate noin 0,3 miljardia euroa sitä edelliseen vuoteen verrattuna. Tämän jälkeen, niin kuin kaikki tiedämme, koronaviruspandemia on vaikuttanut lisää kuntatalouteen.

Valiokunta piti erittäin tärkeänä ja myös välttämättömänä sitä hallituksen linjausta, jonka mukaan valtio korvaa kunnille täysimääräisesti koronavirukseen liittyvät välittömät kustannukset niin kauan, kun tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät. Tämän kuluvaan vuoden aikana kuntataloutta onkin tuettu tuntuvasti useilla lisätalousarvioilla, ja jos katsotaan, niin yleiskatteellisen valtionosuusrahoituksen lisäys kunnille on ollut noin 1,5 miljardia. Jos otetaan huomioon kaikki koronakriisiin liittyvät kuntiin kohdistuneet tukitoimet, niin puhutaan noin 3 miljardista eurosta. Kuntatalous on vahvistunut heikkoon viime vuoteen verrattuna. Tuilla on tietysti merkityksensä, mutta verotulojen ennustettua parempi kehitys ja menojen hidas kasvu on ollut myös tämän vaikutuksen taustalla.

Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että valtionosuusmenettelyn kautta myönnetty koronatuki on laskennallista eikä sen kautta pystytä ottamaan kovin tarkasti huomioon kuntien epidemiaan liittyviä todellisia kustannuksia. Näin ollen valtionosuuden lisäykset ovat olleet joidenkin kuntien kohdalla suurempia kuin pandemian aiheuttamat lisäkustannukset. Valiokunta painottaa, että koronaan liittyvien tukien myöntöperusteissa on otettava aiempaa selkeämmin huomioon kuntien todelliset kustannukset. Valiokunnan mielestä on jatkossa myös tarpeen selvittää, miten kunnat ovat käyttäneet koronatukea.

Tästä kohentuneesta kuntatalouden tilanteesta huolimatta on välttämätöntä, että koronavirusepidemian jatkuessa kuntataloutta tuetaan myös ensi vuonna. Esimerkiksi peruspalvelujen valtionosuuksia korotetaan kertaluonteisesti 300 miljoonaa euroa ja kuntien yhteisöveron jako-osuuden 10 prosentin korotusta jatketaan. Tämä kasvattaa kaiken kaikkiaan paikallishallinnon verotuloja 510 miljoonaa. Valiokunta pitää niin ikään erittäin merkittävänä sitä hallituksen linjausta, että hoito- ja palveluvelan purkamiseen ohjataan 450 miljoonaa vuosina 21—23.

Valtion toimenpiteet vahvistavat kokonaisuutenaan kuntataloutta 865 miljoonalla eurolla, mutta tästä huolimatta on tärkeää käynnistää niitä toimenpiteitä, jotka jatkossa sitten tasapainottavat kuntien tilannetta. Valiokunta toteaa, että koronaepidemian vuoksi myönnetty valtionosuuden lisäykset eivät poista kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, vaan haasteena on sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa. Tiedämme, että ikäihmisten määrä kasvaa ja monen vuoden ajan se on lisännyt palvelutarvetta ja sote-menoja. Tämän kehityksen arvioidaan jatkuvan myös alkavalla vuosikymmenellä, ja samaan aikaan meillä työikäisen väestön määrä pienenee.

Kuntasektorin kestävyttä parantavien rakenteellisten uudistusten tarve on siis yhä ajankohtaisempaa. On etsittävä niitä keinoja, jotka parantavat tuottavuutta ja vaikuttavuutta palveluissa ja jotka parantavat työllisyyttä ja talouden kestävyttä pitkällä aikavälillä. Kuntien on myös pyrittävä luomaan sellaista elinvoimaisuutta ja taloudellista toimeliaisuutta, joka lisää verotuloja ja vähentää esimerkiksi työttömyydestä aiheutuvia menoja.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Valiokunta painottaa myös kuntien digitaalisten palvelujen kehittämistä ja merkitystä ja kiinnittää huomiota kuntarakenteen kehittämistarpeisiin. Valiokunta on tyytyväinen siihen, että hallitus on antanut esityksen kuntarakennelain muuttamisesta, jolla poistetaan kuntien vapaaehtoisten yhdistymisten taloudellisia esteitä ja kannustetaan vapaaehtoisin kuntaliitoksiin. Kun yhdistymiset vähentäisivät niitä byrokraattisia yhteistyörakenteita, joita kunnissa on, niin tätä yhteistoiminnan tarvetta näiden hankalien rakenteiden kautta ei niin olisi ja voitaisiin purkaa hallinnollisia ja päällekkäisiä toimia.

Kiitokset ministerille siitä, että hän on todellakin tehnyt töitä sen eteen, että kuntatalouden on saatu lisäresursseja.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tähän perään otamme myös hallinto- ja turvallisuusjaoston puheenjohtaja Vähämäen esittelypuheenvuoron.

11.44 Ville Vähämäki ps (esittelypuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Eli hallintojaokselle kuuluu VM:n pääluokasta Tullin toimintamenomomentti, ja tälle momentille esitetään 186 miljoonaa. Se on hiukan vajaa 20 miljoonaa enemmän kuin kuluvana vuonna, ja tämä lisäys johtuu useista hallinnollisista muutoksista. Muun muassa ict-menot ovat iso osa myöskin täällä, ja keskeinen asia on, että tämän pienimmän kannettavan alvin kynnsy poistuu. Valiokunta pitää näitä lisäyksiä hyvinä ja myönteisenä sitä, että Tulli huomioi tulossa olevat muutokset ja lisääntyvän työtaakan ajoissa. On syytä kuitenkin palata tulevan vuoden lisäbudjeteissa asiaan, kun nähdään, kuinka paljon näitä Tulli-ilmoituksia oikein tulee, paljonko se volyymin kasvu on, miten asiakkaiden käyttäytymismuutokset selviävät ja miten asiakkaiden käyttäytyminen vaihtuu.

Eli siis tosiaankin tehdään 1.7. sellainen muutos, että kolmansien maiden maahantuonnissa pienin kannettava alv poistuu. Tämän johdosta nämä vähäpätöiset lähetykset eli alle kaksikymppiä maksavat lähetyksetkin täytyy tullata. Tämä johtaa siihen, että Tulliin täytyy palkata 50 lisähenkeä töihin. Tämäkin luku pohjautuu siihen, että oletetaan, että kyetään automatisoimaan näitä ilmoituksia. Se volyymin kasvu on aika huomattava, koska tuonti-ilmoituksia on aikaisemmin ollut vajaa miljoona kappaletta ja tämä kasvaa 13—20 miljoonaan ilmoitukseen. Valiokunta nostaakin esille tulliselvityksen kokonaisuudistuksen loppuun saattamisen ja siihen liittyvät teknologiset ja tekniset hankkeet.

Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota Tullin poissaoloihin. Näitä on 13 päivää työntekijää kohti vuodessa, ja Tullin johdon olisikin syytä huolella käydä läpi syyt tähän ja kiinnittää entistä enemmän huomiota työhyvinvointiin. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä vaiheessa ministeri Paatero, 5 minuuttia.

11.46 Kuntaministeri Sirpa Paatero: Arvoisa puhemies! Kiitokset molemmille jaostoille. Tässä on hieman hämmäntävä olo, koska Tulli ei kuulu tähän omaan tehtäväkenttääni vaan ministeri Vanhasen alueelle mutta valtionhallinnosta muita sektoreita kyllä. Eliikkä hallinto- ja turvallisuusjaostolle sekä kunta- ja terveysjaostolle sekä koko valtiovarainvaliokunnalle suuret kiitokset siitä työstä, jota täällä on tänäkin vuonna, kuten joka syksy, tehty.

Aloitan valtionhallinnon puolelta:

Kiitokset eduskunnalle siitä uudistamistyöstä, jota on tehty monella sektorilla, ja yhtenä varsin merkittävänä esimerkkinä on tämä Senaatti-kiinteistöjen rinnalle muodostuva Puo-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

lustuskiinteistöt elikkä oma tytärliikelaitos. Tätähän eduskunnassa muutettiin ja itse asiasa Puolustuskiinteistöjen omaa päättävävaltaa ja osuutta myöskin täällä talousarviomomentin osalta vahvistettiin. Olen äsken allekirjoittanut näiden kiinteistöjen siirron, elikkä ne siirtyvät Senaatilta Puolustuskiinteistöihin, jotenka nyt päätösvalta enemmän kasvaa siellä Puolustusvoimien puolella.

Toinen Senaattiin liittyvä iso asia on se, että valtuus nousee nyt 480 miljoonaan euroon, elikkä 100 miljoonaa euroa lisää valtuutta, mikä on tarpeellista siitä syystä, että meillä on runsaasti valtion puolella kiinteistöjä, jotka tarvitsevat remonttia, ja toisaalta tämä on myöskin yksi näistä elvyttävistä toimista, joilla pystytään sitten lisäämään työllisyyttä, toisaalta lisäämään terveitä tiloja ja parantamaan myöskin näin työn laatua ja ihmisten hyvinvointia. Näitä yli 5 miljoonan hankkeita on yli 50 kappaletta ympäri Suomea.

Monilla muillakin hankkeilla parannetaan työn tuottavuutta ja huomioidaan erityisesti etätyössä tulleita muutoksia. Muun muassa julkisten hankintojen ja henkilöstöhallinnon osalta päästään uudenaikaisiin tietojärjestelmiin ja digitaalisuudessa askelia eteenpäin. Näin monen muunkin nyt strategiana olleen asian osalta pääsemme toteutusvaiheeseen ensi vuoden puolella, ja monet niistä liittyvät näihin samoihin digitaalisuuteen, etätyöhön, monipaikkaiseen työhön ja moniin muihin, jotka ovat kehittyneet runsaasti koronan aikana.

Näitä ollaan myöskin tietysti osittain sisällyttämässä tähän kestäväen kasvun ohjelmaan, jossa yhdistetään näitä julkisen puolen ja yksityisen puolen hankkeita, ja yksi näistä tulee olemaan myöskin tämä digitaalisen asioinnin ja käyntiasioinnin ero ja sen läpikäyminen tulevaisuudessa monienkin eri virastojen ja palveluiden osalta. Tarvitsemme käyntiasiointia, mutta kun sen määrä joka tapauksessa koko ajan on vähentynyt, niin miten me voimme turvata sen tuen digitaalisten palveluiden käyttäjille tai toisaalta myöskin tehdä digitaalisista palveluista entistä parempia? Myöskin optimoidaan palveluverkkoa yhteispalvelupisteille.

Sitten tähän kuntien osuuteen, joka on todella merkittävä, niin kuin jaoston puheenjohtaja tässä totesi: Olemme tehneet ennakkoiden nämä päätökset niin, että minkään kunnan palvelujärjestelmää ei ole tarvinnut alasajaa, ja sen takia eittämättä siellä on niitä kohdenuskysymyksiä. Nyt tietysti kun menemme ensi vuoteen, niin ensi vuoden osalta tämä 1,6 miljardia euroa, joka tulee varmasti erityisesti kohdennettuna STM:n asetuksen kautta, tulee kohdentamaan ne tuet huomattavasti tätä yleisesti jaettavaa valtionosuutta tarkemmin. Toisaalta yhteisöveron osuushan on ollut se suuri osuus, joka on tietysti vastannut siihen, että enemmän kuin koronasta aiheutuvia kuluja on tullut haittaa kunnille ja kuntien talouteen siitä, että verotulot ovat vähentyneet. Tällä yhteisöveron jako-osuuden muutoksella, joka jatkuu myöskin ensi vuonna, on pystytty vastaamaan tähän puoleen.

Kuntalakiin on tässä tehty muutoksia niin, että alijäämän kattamista voidaan jatkaa anoumuksella kaksi vuotta, jos siihen tuntuu tarvetta tai jos siihen on tarvetta, koska tämä oli yksi niistä keinoista, mikä oli tuossa kesällä yhtenä esityksenä, kun kävimme kuntien kanssa tiivistä keskustelua. Katsotaan, kuinka paljon sille on tarvetta.

Ja sitten tulevaisuuteen: Olemme käynnistäneet kuntien tulevaisuustyön niin, että siinä on mukana vahvasti kuntia, Kuntaliittoa, järjestökenttää, yksityistä puolta, vahvaa yliopistopuolta, joitten kanssa yhdessä käymme sitten katsomaan, mitä tämä haasteellinen aika, joka ei johdu pelkästään koronasta vaan on alkanut jo paljon aiemmin — kuntatalouden haasteet — ikääntymisen, syntyvyyden vähenemisen, kaupungistumisen ja muiden vuoksi, [Puhemies koputtaa] tarkoittaa sitten meidän kuntakentälle tuleville vuosikymmenille.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Vielä sanon, puhemies, yhden asian: elikkä kun eilen saatiin VM:n ennusteet, niin huomaisitte, [Puhemies koputtaa] että paikallishallinto on nollassa — elikkä ei yhtään ylimääräistä rahaa, kun katsotaan koko paikallishallintoa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt siirrymme debattivaiheeseen, ja pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää tässä debatissa puheenvuoron, nousemaan ylös ja vastauspuheenvuoropainikkeella pyytämään vastauspuheenvuoroa.

11.52 Mari-Leena Talvitie kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tosiaan molemmille jaostoille ja kiitos ministerille esittelypuheenvuorosta. Kaiken takana on kunta, kuten Kuntaliittokin on sanonut. Se on huomattu tänä vuonna, ja se näkyy varmasti vahvasti myös ensi vuonna. Koronan myötä palvelurakenteeseen tuleva paine on näkynyt kunnilla niin opetus- ja hoitohenkilöpuolella kuin monessa muussakin, ja on totta, että valtio on myöskin kuntataloutta tukenut, niin kuin on pitänytkin, ja kuntatalouden näkymät siinä mielessä ovat paremmat nyt tässä joulukuun tilanteessa kuin alkuvuoden osalta.

Mutta ne kuntatalouden rakenteelliset ongelmat eivät ole poistuneet, kuten tuossa jaoston puheenjohtaja ja ministerikin toivat esiin. Lähinnä mietin ensi vuodelle, minkälaisia kannustimia niin toiminnalliselle kuin myöskin tänne rakenteelliselle palvelutarpeen puolelle me voisimme miettiä, ei pelkästään näiden VOSien ja yhteisöverotulojen osalta vaan niin, [Puhemies koputtaa] että kunnat saisivat aitoja kannustimia siihen, [Puhemies koputtaa] että palvelurakenteita pystyttäisiin uudistamaan.

11.53 Eveliina Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä korona-kriisi on asettanut kunnat ja erityisesti kuntien henkilöstön aivan keskeisen haasteen eteen, ja tässä tilanteessa monet kunnan työntekijät ovat joutuneet tänä vuonna löytämään jaksamista aivan äärirajoilla. Siitä haluan kiittää ministeriä, että olet tehnyt vahvaa työtä sen eteen, että tänä aikana valtio tukee kuntia ja meidän kuntatyöntekijöitä koko Suomessa siinä, että tästä koronakriisistä selviydytään. Nämä valtion jakamat tuet ovat olleet tässä aivan keskeisessä roolissa, ja niin kuin sanoittekin, olette myös käyneet aktiivista keskustelua kuntakentän kanssa. Samaan aikaan nyt on puhuttu myös tästä henkilöstön jaksamisesta, ja kysyisinkin vielä: olisiko mahdollista kohdentaa näitä valtion tukia kuntien suuntaan niin, [Puhemies koputtaa] että tuettaisiin erityisesti henkilöstön jaksamista tässä kriisin keskellä?

11.54 Lulu Ranne ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Byrokratia suojelee aina itse itseään, ja tämä pätee niin kuntien osalta kuin valtionhallinnossakin. Sen takia olisi erittäin tärkeää, että me täällä ensinnäkin varmistamme sen, että kunnille ei tule lisää tehtäviä — nythän tämä oppivelvollisuuden pidentäminen on paha päätös, sillä se kasvat-
taa ahdistusta ja menoja siellä kunnissa. Toinen asia on tietenkin tämä itsekriittisyys, eli nythän kuntien johdossa pitäisi ymmärtää tehdä sellaisia päätöksiä, että siellä todella päästään irti kaikesta tehottomasta ja turhasta toiminnasta. Minä uskoisin, että me voisimme täällä valtionhallinnossa ja tältä suunnalta osoittaa myöskin sellaisia hyviä esimerkkejä, että lähdemme itse täällä karsimaan ja pistämään asioita tärkeysjärjestykseen. Koronan varjolla toki on tehty paljon hyvää ja on täytynyt tehdä ja lisätä määrärahoja tiettyjen asioiden osalta, mutta kyllä meillä on tehty paljon turhaa. Suuri itsekriittisyys ja se, että emme

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

turhaan tuodittautuisi siihen, [Puhemies koputtaa] että kasvu ja lisätulot ovat sitä suurta tulevaisuutta.

11.55 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä liityn kiittäjien joukkoon: kiitos hallitukselle ja ministeri Paaterolle, että kuntataloutta nyt tuetaan, kun sitä eniten tarvitaan. On tärkeää, että sinne, missä koronaepidemian taistelussa todella ollaan eturintamassa ja missä sitä ratkotaan, myös resursseja nyt tarjotaan.

Mutta se on ihan totta, että pitää myös katsoa pidemmälle, myös koronan yli. Kuntataloushan on haasteissa ja on ollut haasteissa jo aiemmin, ja kysyn tähän kuntatalouden tehtävien ja rahoituksen tasapainon hakemiseen liittyen: onko siinä mahdollista päästä sääntelyssä ikään kuin enemmän sellaiselle tavoitetasolle ja pyrkiä ainakin jossain paikoin pois kovin yksityiskohtaisesta sääntelystä? Ja sitten vielä kysymys monipaikkaisuuteen liittyen, joka on niin ikään noussut todellisuudeksi: onko mahdollista sitoa monipaikkaisuutta esimerkiksi valtioneosuusjärjestelmän kehittämiseen?

11.57 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kunnat ja kuntatalous ovat tänä vuonna puhuttaneet aivan syystä. Koronakriisi iski talouteen, mutta kyllä se iski myös kuntiin, joissa piti hetkessä muuttaa palveluita fyysisistä sähköisiksi, ja samaan aikaan tiedossa oli kuntatalouden jo aiemmin vaikea tilanne.

Tässä vuoden aikana nähtiin erilaisia puheenvuoroja. Ensiksi kovasti vaadittiin, että kunnille pitää tulla tukea. Sitten hallitus kesällä teki päätökset tästä, silloin sitä sitten kritisoitiin oppositiosta, nimitettiin rahalingoksi. Sitten kun tultiin budjettiriiheen ja nähtiin, että ensi vuosi on vaikea, vaadittiin oppositiosta lisää rahaa, sekä kokoomuksesta että perussuomalaisista. Hallitus teki päätökset, joista nyt osa tulee tälle vuodelle, ja sen takia tässä tulee tätä rytmitystä kuntatalouden osalta.

Joka tapauksessa nämä ovat olleet tärkeitä, ja on selvää, että varmasti näitä tullaan jatkamaan. Enkä usko, että on sellaista kuntaa, jolla, kun se katsoo eteenpäin, ei olisi siellä myös haasteellisia päätöksiä. Tässä tarvitaan valtiota kaveriksi.

Arvoisa puhemies! Olen kyllä sitä mieltä, että kyllä meidän täytyy myös keskittyä kakun kasvattamiseen. [Puhemies koputtaa] Kakun kasvattamiseen — lisää työtä ja sitä kautta lisää tuloja. Se on tärkeintä. [Sari Sarkomaa: Sitä odotellessa, edustaja Lindtman!]

11.58 Vilhelm Junnila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä pääluokassa korostetut ilmastotavoitteet ja muu kestävä kehitys tietenkin takaavat, että verotus on vedetty tappiin. Siitä olen Lindtmanin kanssa samaa mieltä, että kakkuakin pitäisi välillä miettiä muulla tavoin kuin verotuksella. Monet kunnat ovat joutuneet korottamaan kiinteistöveroja, mikä on edelleen nostanut asumisen kustannuksia. Samoin velkakestävyys kehitys on hälyttävää.

Leikkauksista mainitsen kuitenkin edustaja Yrttiahon 9,4 miljardin euron leikkausesityksen. Tämän täytyy olla eduskunnan historian suurin leikkausesitys. Joko vasemmistolla on nykyään halukkuutta aika rajuihin leikkausesityksiin hyvinvointivaltiota kohtaan tai sitten maanpuolustusta ei arvosteta sillä tavalla kuin tässä hallinto- ja turvallisuusjaosto rahoituksen osalta linjasi.

Hallituksen talouspolitiikkaa on kuitenkin aika vaikeaa seurata, sillä vaikutusarvioita ei yleensä ole teetetty. Budjetissa ei ole arvioitu esimerkiksi yritysvaikutuksia, ja päätösten

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

ehtoja ja oletuksia ja muuta taustatietoa annetaan oppositiolle liian rajallisesti. Tässä toivon vähän parannusta.

11.59 Tiina Elo vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan myös kiittää ministeriä määrätietoisista toimista kuntatalouden tukemiseksi tässä haastavassa tilanteessa. Erityisen tärkeää on, että kunnille korvataan täysimääräisesti koronasta aiheutuneet kustannukset ja se, että sitä kohdennusta pyritään nyt parantamaan. Samoin tärkeää on se, että kun kunnille säädetään uusia tehtäviä, niin myös niistä kulut korvataan täysimääräisesti, mihin hallitus onkin sitoutunut. Pidän tärkeänä sitä, että kun kunnille nyt uusia tehtäviä osoitetaan, kuten tämä oppivelvollisuuden laajentaminen, niin koska ne ovat merkittäviä muutoksia kuntien toimintaan ja talouteen, ne toimeenpannaan huolella yhdessä kuntien kanssa.

Pidän tärkeänä myös sitä, että kunnat valjastetaan nyt vahvasti myös tähän vihreään elvytykseen, mikä meillä on edessä, ja EU:n elpymisvälineen rahoitusta kannattaa ohjata myös kuntien vihreisiin investointeihin. Tästä olisin kysynyt ministeriltä: miten te näette kuntien roolin tässä elvytyksessä?

12.00 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Edustaja Junnila tuossa kritisoi kevyesti ilmastotoimia kunnissa. Onhan se toki niin, että vääjäämättömiltä toimilta ei kannata sulkea silmiänsä vaan mielellään kohdata ne etukenossa, jottei sitten jälkeensä tulisi äärimmäisen vaikeita, ja tietenkin kalliita, velvoitteita kunnille.

Pienen kunnan, Uudenmaan helmen Kirkkonummen, valtuuston puheenjohtajana olen tietenkin myöskin huomannut läheltä, miten huonolta talous näytti kunnissa vielä alkuvuodesta, ja tuli isosti tukea, jonka takia tämä vuosi pelastui, mutta hieman ehkä olen huolissani siitä, ettei tämä vain vie sellaiseen turvallisuudentunteeseen, että ei nähdä, että isoja sopeutumistarpeita on kunnassa kuin kunnassakin esillä. Monessa kunnassa nyt on jouduttu tekemään isoja kiinteistöinvestointeja ja lainamäärää on kasvatettu, ja kun sotien myötä iso osa toiminnasta siirtyy hyvinvointialueille, jää aika pieni toiminta-alue pyöritettäväksi ja sen myötä myös pienentyneet verotulot, joiden kautta sitten kuitenkin joudutaan rahoittamaan näitä isoja lainoja. [Puhemies koputtaa] Toivoisin, että tätä pohdittaisiin myöskin hallituksessa ja yritettäisiin löytää ratkaisuja tähän haasteeseen. — Kiitos.

12.02 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitän siitä, että kuntatalouden tila on nopeasti huomioitu. Kunnille tuli ehkä vähän yllätyksenäkin, miten ketterästi tähän koronatilanteeseen on vastattu.

Olisin oikeastaan kysynyt tästä, kun maakuntaveroa nyt pohditaan ja harkitaan, minkälainen malli siihen mahdollisesti tulisi. On käynyt ilmi, että ehkä toinen vaihtoehto voisi kuitenkin olla valtionosuusjärjestelmän kehittäminen ja uudistaminen. Kun siihen kaikki laskennalliset järjestelmät ovat jo olemassa, niin eikö olisi kustannustehokkaampaa kuitenkin sitten tätä valtionosuusjärjestelmää uudistaa kuin se, että luodaan uusi maakuntaveromalli, joka laskennallisesti on erittäin hankala ja vaativa harjoitus ja toisi yhden tason taas lisää näihin niin sanottuihin vaikeisiin laskelmiin kunnissa?

12.03 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsitteet ”tehokkuus” ja ”tuottavuus” ovat erittäin tärkeitä. Ne ovat itse asiassa a ja o niin palvelutuotannon kehittämisessä kuin julkisessa hallinnossakin. Nyt tuo momentti 28.70.20 käsittelee tuottavuut-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

ta. Sinne on varattu 37,7 miljoonaa euroa, ja kun käyn sitä läpi, niin se liittyy pitkälti tuolaisiin tietotekniikkahankkeisiin, joilla on tarkoitus lisätä tuottavuutta. Laajemmin ymmärrettynä meidän täytyisi kuitenkin nähdä tuottavuus niin, että se on itse asiassa sama kuin suoritteiden yksikköhinta eli se, paljonko tietyillä kustannuksilla saamme aikaiseksi palvelutuotantoa, tai se, saammeko sitten saman palvelutuotannon kokonaismäärän aikaiseksi alemmilla kustannuksilla. Olisin kysynyt ministeriltä: onko tuottavuus tällä tavalla laajemmin ymmärrettynä — ei vain tiettyinä tietoteknisinä hankkeina — tässä läpikäyvänä periaatteena, koska minun mielestäni näin pitäisi kuitenkin olla?

12.04 Sakari Puisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kasvun edellytyksiä tosiaankin pitää nyt hakea tällaisessa vaikeassa taloudellisessa tilanteessa, ja yksi semmoisista mielenkiintoisimmista asioista, mitä tapahtuu EU:n tasolla, on tuo digitaalisen rahoituksen paketti. Valtiovarainministeriöltähän on tullut tämä uusi 56/2020 virtuaalivarojen markkinapaikoista ja niihin liittyvistä kokeiluista, mikä käsittää nämä lohkoketjuteknologiat ja vastaavat digitaaliset hajautetut teknologiat.

Selvästi EU:ssa on nyt havahduttu siihen, että jos ei EU itse lähde tekemään näitä asioita, niin sitten Kiina ja Yhdysvallat varmaan menevät ohi näissä teknologioissa. Samaan tapaan Suomessakin pitäisi olla hereillä, että vaikka meillä olisi kaikki digiosaaminen ja rahoitusalan osaaminen, niin jostain syystä me olemme jääneet tällä kentällä jälkeen esimerkiksi Virosta tai Liettuasta.

Nyt ehdotan ja kysyn: kun tätä sääntelykehittämistä tehdään, niin kai teillä on tarkoituksena ottaa huomioon, mitä se voisi merkitä julki-ict:lle, rahoitukselle ja myös liiketoimintamahdollisuuksille?

12.05 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vakava huoli on suomalaisista kunnista. Marinin hallituksen politiikka tekee kuntien hiljaiset hautajaiset. Työllisyystoimia on lykätty, on tehty sinänsä hyvää tarkoittavia uudistuksia, uudistuksia, jotka lisäävät mittavasti kuntien kustannuksia, joihin ei ole luvassa riittävästi rahaa. Ja viimeisimpänä naulana arkkuun on sote-uudistus, joka vie varsinkin kaupungeista elinvoiman ja kuntien kyvyn investoida ja rahoittaa esimerkiksi sivistyspalveluita. Eli suunnan on muututtava.

Viisasta on ollut, että on otettu velkaa, ollaan yritetty kantaa kunnat, ihmiset ja yritykset yli tämän koronaepidemian, mutta kuten tuossa mietinnössä, ansiokkaassa kunta- ja terveysjaoston mietinnössä — kiitos siitä erityisesti puheenjohtaja Filatoville — kuvataan tilanne, tuet ovat kohdistuneet epäoikeudenmukaisesti, korona on kuristanut erityisesti Helsinkiä ja pääkaupunkiseutua ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriä. Kysynkin nyt, kun hallitus on luvannut korvata kaikki koronasta aiheutuvat kulut: Kun olisi järkevää tukea ja auttaa hoitohenkilöstöä jaksamisessa, [Puhemies koputtaa] koko kuntakenttää, niin kattaako se myöskin ne kustannukset, jos hoitajille korvataan siitä koronatyöstä kohtuullinen korvaus? Onko hallitus tätä ajatellut, mikä on hallituksen kanta?

12.06 Pasi Kivisaari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Talvitie sanoi hyvin, että kaiken takana on kunta, ja näin se todella on — jokaisen meidänkin arjen ja perheiden keskipiste.

Edustaja Sarkomaa totesi, että hallituksen ansiosta vietetään kuntien hiljaisia hautajaisia. Olen täysin eri mieltä. Minusta se on aivan posketon väite siihen nähden, mitä toimia

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

kuntien eteen hallitus on tehnyt, paitsi tämän vuoden aikana mutta myöskin ensi vuoden toimillaan.

Mutta edustaja Sarkomaa on oikeassa siinä, että kunnat saavat tosiaan uusia tehtäviä aina oppivelvollisuuden, varhaiskasvatuksen tuen, oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamisen ja niin edelleen kautta. Hallitus on linjakkaasti ja ryhdikkäästi ilmoittanut, että kunnille nämä uudet tehtävät kompensoidaan täysimääräisesti. Haluaisin näin kuntien joulutunnelmankin kohottamiseksi kysyä: [Puhemies koputtaa] voivatko kunnat hyvillä mielin odottaa, että näin myös tapahtuu?

12.08 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten kunta- ja terveysjaoston ansiokkaassa mietinnössä todetaan, niin kuntatalouden tilanne on vakava. Työllisyystoimia on lykätty, ja me tiedämme, miten vakava tilanne on, koska vaikka korona on muuttanut maailmaa, eihän se ole muuttanut sitä, että työllä ja yrittämisellä suomalainen hyvinvointiyhteiskunta maksetaan.

Oppivelvollisuuden pidennys: Jopa mietinnössä todetaan, että se on täysin alibudjetoitu. Helsingin kaupunki, joka on osin tätä pilotoinut, toteaa, että kustannukset ovat yli 40 prosenttia suuremmat kuin mitä valtio antaa rahaa. Samaan aikaan tehdään uudistus, joka vie kuntien ja varsinkin suurten kaupunkien elinvoiman. Mistä ne rahat tulevat? Nämä ovat kuntien hiljaiset hautajaiset, jos ei politiikan suuntaa muuteta, ja se kannattaa kyllä muuttaa. [Johannes Koskisen välihuuto]

Kysyn tästä koronakorvauksesta: Monet maat ovat ryhtyneet toimeen, ja hallitukset ovat tukeneet hoitohenkilökuntaa ja kuntakentän työntekijöitä jaksamisessa. Osassa maata ja maailmaa on tehty paikallisia sopimuksia. Kysynkin nyt, kun esimerkiksi Uudenmaan, HUSin sairaanhoitopiiri on miinuksella — siellä tarvittaisiin lisää rahaa, [Puhemies koputtaa] ja toisaalle on mennyt sitten enemmän: miten varmistetaan se, että myöskin HUSin alueen hoitohenkilökuntaa voidaan tavalla tai toisella... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

12.09 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä salissa on aika lailla kritisoitu kuntien tukemista tässä pandemiatilanteessa ja samaan aikaan on vaadittu merkittäviä ja vaikuttavia työllisyystoimia. Tällä budjetilla tuetaan kuntia, koska pandemia on pienentänyt kuntien vero- ja muita maksutuloja merkittävästi samalla, kun menopaineet ovat lisääntyneet monella tavalla. Kuntatalous on heikentynyt viime vuosina väestön ikääntymisen, verokevennysten ja valtionosuusleikkausten vuoksi.

Tällä budjetilla halutaan turvata työtä kunnallisella puolella myös hoitajille. Se tarkoittaa toimintamahdollisuuksia meidän varhaiskasvatuksessa, kouluissa, terveydenhuollossa, laitoshuollossa ja myös teknisellä puolella. Kysynkin: mikähän näistä on turhaa, niin kuin perussuomalaisten puheenvuorosta kävi ilmi? [Lulu Ranne pyytää vastauspuheenvuoroa]

Tämä budjetti mahdollistaa myös hallitusohjelman mukaisia panostuksia kasvatukseen, opetukseen ja koulutukseen. Tuen lämpimästi tätä talousarviokokonaisuutta, mutta kysyisin ministeriltä: mitä keinoja kuntien taloudelliseen tukemiseen voidaan käyttää tulevaisuudessa, [Puhemies koputtaa] koska esimerkiksi vuosi 2022 näyttää monen kunnan talousarviossa erittäin haasteelliselta? [Sari Sarkomaa: Työtä ihmisille!]

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

12.10 Sheikki Laakso ps (vastauspuheenvuoro): Arvostamani puhemies! Tosiaankin edustaja Lindtman äsken tuossa puhui, että kakkua tulee kasvattaa. Se on totta, että kakkua tulee kasvattaa, mutta me perussuomalaiset kyllä kasvatamme sen mieluummin työllä ja muulla nousulla kuin verolla, koska muuten se on verokakku.

Tosiaankin kuntataloudessa on ollut haasteita, ja on ollut äärettömän tärkeää, että kunnat ovat saaneet tukea. Mutta kyllä pakko on yhtyä edustaja Adlercreutzin huoleen siitä, millä tavalla nämä kunnat sitten oikeasti tekevät ne ratkaisut. Meillä Kouvolassa näkyi heti se, että flegmaattisuus tuli siihen kuntapäätökseen demarijohtoisessa kaupungissa, niin että ei oltukaan halukkaita enää tekemään niitä päätöksiä, kun saatiinkin valtiolta rahaa. Se on sanomatta selvää, että me emme voi koko ajan jatkaa sitä, että me lappaamme vain rahaa sinne, koska ne muutokset on pakko tehdä, mitä sinne vaaditaan. Muuten ei tule pitkässä juoksussa mitään. Meillä on vain ja ainoastaan silloin se verokakku.

12.11 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Junnila otti esiin täällä valtion taloudellisesti erittäin raskaan tulevan menoerän elikkä monitoimihävittäjien hankinnan. Kysymys on hankintavaiheessa 10 miljardista, elinkaaren aikana ehkä 20—30 miljardista. On selvää, että tämä historian suurin asehankinta vaikuttaa myös kuntatalouteen heikentävästi. Pelkästään hankinta-aikana kymmenessä vuodessa joka vuosi lähtee yksi miljardi pois hyvinvoinnista, koulutuksesta, infrastruktuurista eli paljolti niistä palveluista, jotka kunnat maksavat. Siinä mielessä oli ihan hyvä, että nostitte tämän asian tässä esiin.

Esitin, että hankintaa lykättäisiin. Se olisi tässä taloustilanteessa varsin järkevää, ja se olisi myös syytä arvioida kriittisesti uudelleen niin, että pystyisimme hoitamaan puolustuksemme hieman edullisemmin mutta tehokkaammin. [Puhemies koputtaa] Se on ihan mahdollista, ja asiantuntijatkin ovat sitä mieltä. — Kiitoksia, puhemies.

12.12 Vilhelm Junnila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En usko, että tässä yhteydessä halutaan hävittäjädebattia käydä sen enempää, mutta kun perussuomalaisia on aiemmin pidetty populistisina, niin kyllä minä tätä rahojen jyvittämistä edustaja Yrttiahon toimesta pidän todella populistisena, eli kerrotaan, mihin kaikkeen hyvään, ikään kuin tämä maanpuolustus olisi jotenkin vaihtoehtoinen ylipäättään.

Kun ministeri on täällä, niin kysyisin väestöllisestä ja taloudellisesta huoltosuhteesta. Tähän ongelmaanhan on paneuduttu lähinnä sosiaali- ja terveystaloudelta, mutta alueelliset erot ovat valtavia. Osassa kuntia työllisiä on yhtä paljon kuin työvoiman ulkopuolellakin on, ja osassa suhdeluku on esimerkiksi 3:1. Tilanne on todella paha erityisesti pohjoisessa Suomessa, mutta kautta linjan Suomessa väestö ikääntyy, ja silloin jatkuvasti myös kunnissa on yhä useampi työvoiman ulkopuolella. Miten te olette tätä ajatelleet ratkaista nimenomaan työllisyyden näkökulmasta? [Puhemies koputtaa] Eikä mennä nyt niinkään sote-asioihin.

12.14 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei nyt varmasti mennä puolustuskeskusteluun, mutta vaihtoehtoja on, niitä ei vain ole selvitetty. [Vilhelm Junnillan välihuuto] Kyllä jos Suomi ottaa 30 miljardia euroa velkaa koronan takia ja ottaa vielä toiset 30 miljardia velkaa vuodesta 2021 sinne 2060-luvulle saakka, niin onhan se aika järjetöntä, jos siitä ei kriittistä keskustelua saisi edes käydä. [Vilhelm Junnila: Onko maanpuolustus järjetöntä?]

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

12.14 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä sekä perussuomalaisten että kokoomuksen vastalauseessa kritisoidaan kuntien tehtävien lisäämistä. Siinä on jotenkin näköharhaa, kun samaan aikaan on valtava kuntien tehtävien siirto toiselle itsehallinnolliselle tasolle maakuntiin tai hyvinvointialueille. Elikkä tosiasiallisestihan nyt kuntien tehtävät ovat rajusti vähenemässä, ja on kiireellinen tehtävä vuoden kahden aikana suunnata resursseja ja toimintatapoja niin, että näistä jäljellä olevista tehtävistä mahdollisimman hyvin huolehditaan.

Täällähän esimerkiksi perussuomalaisten vastalauseessa yhdessä lausumaehdotuksessa sanotaan, että eduskunta edellyttää, että hallitus tehostaa alue-, rakenne- ja työllisyyspolitiikkaa kuntatalouden tulopohjan vahvistamiseksi. Siinä tarvitaan nimenomaan niitä kuntia, jotka ovat se käytännön työrukkanen, joka tätä työllisyyden vahvistamista ja alueellisesti toimintojen lisäämistä tekee.

12.16 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Kyllä se on hyvä, että totuus tulee vihdoinkin ilmi. Vaikka täällä SDP puhuu siitä, kuinka kakkua kasvatetaan, niin onneksi vasemmistoliitto paljastaa sen, että kysymyksessä on velkakakku. Kun aina jo lapsena puhuttiin hiekkalaatikolla, kun tehtiin hiekkakakkuja, että tule, tule hyvä kakku, älä tule paha kakku, niin tässä on tehty paha velkakakku nyt, ja sitä sitten maksetaan pitkästi eteenpäin.

No, nyt sitten, kun tässä äsken kuultiin tästä kuntien hallinnollisesta taakasta, niin kylähän on totta se, että jos meillä on heikkoja kuntia, niin se hallinnollinen taakka kasvaa sillä, että kunnat joutuvat menemään monimutkaisiin hallinnollisiin yhteisliitoksiin muitten heikkojen kuntien kanssa, tekemään vaikka yhteislautakuntia. Tämähän todettiin tässä VM:n tutkimuksessa alkuvuodesta, kun tuli Kunnat käännekohdassa? -selvitys. [Johannes Koskisen välihuuto]

Haluaisin kysyä vielä: kun on sovittu yhdessä, että selvitetään tulevaisuuden suuntaviivoja kuntien osalta, niin missä vaiheessa tämä selvitys on oikein olemassa ja milloin siitä saadaan tuloksia?

12.17 Mari-Leena Talvitie kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kunnille on tietenkin todella tärkeää se elinvoima ja työpaikat, ja kuntataloutta paikkaisi myöskin se, että hallitus tekisi niitä työllisyystoimia, joihinka jo alkukaudesta odotukset ovat kääntyneet, ja puolitoista vuotta on nyt mennyt vain sitten sen odotuksen tilassa.

Tässä oleellista on myöskin ensi vuoden osalta ja varsinkin ensi vuoden jälkeen se, että nämä tukitoimet pystyisivät nimenomaan kuntataloutta pitkään vaivannutta tulo- ja meno-kehityksen epäsuhtaa korjaamaan. Kuntatalousohjelma ensi vuodelle toteaa, että valtion tukitoimet vahvistavat tosiaan sitä kuntatalouden tilaa 2021, mutta sitä epäkohtaa ei korjata. Vähän kärjistäen voi sanoa, että nyt on valitettavasti käynyt niin, että pieniä kuntia on ylikompensoitu ja suuria kaupunkeja on alikompensoitu tämän koronan osalta.

Kuten ensimmäisessä puheenvuorossa kysyin, niin kysyisin: minkälaisia kannustimia me voisimme miettiä näihin rakenteellisiin uudistuksiin ja myöskin palvelurakenteen uudistuksiin, [Puhemies koputtaa] jotta kunnat lähtisivät tekemään niitä ensi vuonna?

12.18 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Vähämälle haluaisin todeta, että velkaa todella on jouduttu ottamaan ja saman suuruista velkapottia myös perussuomalaiset ovat omassa vaihtoehtobudjetissaan esittäneet. Se on nyt välttämä-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

töntä. Jos muisti ulottuu vaikkapa tunnin taaksepäin, niin äsken juuri äänestettiin paksu nippu lisämäärärahaesityksiä, hyviä hankkeita, mutta kyllä taloutta täytyy myös vastuullisesti hoitaa.

Arvoisa puhemies! Tämä hallitus on uudistava hallitus, rakenteita uudistava hallitus. Keskustelussa on jo mainittu sote-uudistus, oppivelvollisuuden pidentäminen ja työllisyys-toimet. Kaikkia näitä hallitus tekee, ja toivoisin, että olisimme kaikkia näitä yhdessä myös jatkossa kehittämässä. Esimerkiksi työllisyystoimien suhteen pitää tietysti jatkaa samalla hyvällä polulla, joka nyt on aloitettu.

Haluan vielä ministeriä kiittää myös siitä, että yksi uudistus eli tämä Puolustuskiinteis-töt on nyt saatu jalalle, ja on tärkeää, että kun matka siinä lähtee käyntiin, [Puhemies ko-puttaa] niin myös henkilöstön asema ja Puolustusvoimien tarpeet todella aidosti otetaan huomioon siinä.

12.19 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vuosi on ol-lut hyvin poikkeuksellinen, ja se on vaatinut hyvin erityisiä toimenpiteitä niin hallituksel-ta, eduskunnalta kuin kunnilta ja sairaanhoitopiireiltä. Haluankin tässä yhteydessä kiittää ministeri Paateroa ja hallitusta siitä, sillä me emme olisi onnistuneet näin hyvin ilman hal-lituksen erittäin vahvaa ja suunnitelmallista ja järkevää työtä, mitä olette tehneet.

Nyt tulevaisuutta ohjaavat hyvin pitkälle erilaiset rakenneuudistukset, kuten oppivelvol-lisuusuudistus ja tuleva sote-uudistus, ja kunnat valmistautuvat nyt hyvin vahvasti myös sote-uudistuksen jälkeiseen aikaan. Tässä yhteydessä kunnilta odotetaan ja edellytetään ta-louden tasapainottamista ja elinvoiman lisäämistä ja muita tehtäviä, jotta kunnat selviytyi-sivät mahdollisimman hyvin soten jälkeisestä ajasta. Kysyn ministeriltä: tuleeko hallitus tuomaan mitään erillisiä uusia toimenpiteitä siihen, että kunnat tulevaisuudessa selviytyi-sivät niistä kaikista haasteista, [Puhemies koputtaa] ja tuleeko hallitus esimerkiksi tuo-maan porkkanoita muun muassa kuntaliitosten osalta tai muihin vastaaviin?

12.20 Lulu Ranne ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin perussuo-malaiset olisivat käyttäneet nämä velkarahat toisin. Me olisimme keventäneet verotusta ja lisänneet kilpailukykyä ja sitä ostovoimaa, toisin kuin hallitus, joka paisuttaa julkista sek-toria koko ajan. [Aki Lindénin välihuuto] Sote ja oppivelvollisuuden pidentäminen ovat hyviä esimerkkejä siitä.

Suomen Pankki arvioi tiistaina julkisen talouden kestävyysvajetta, ja siellä annettiin tut-tuja lääkkeitä, eli talouskasvua pitää nostaa, mikä edellyttäisi työllisyyden nostoa, johon tarvittaisiin niitä rakenteellisia ratkaisuja. Se tarkoittaa sitä — ei suinkaan sotea ja oppivel-vollisuuden pidentämistä — että lopetetaan turhien ja vähäarvoisten asioiden tehoton teke-minen kunnissa ja valtiolla [Välihuutoja vasemmalta] ja hyvien asioiden tekemistä tehos-tetaan. Siellä kunnissa, niin kuin myöskin meillä täällä valtion suunnalla, on pitkät listat asioita, joita ei tarvitsisi tehdä eikä varsinkaan tässä tilanteessa. Tässä viitataan esimerkiksi moniin ilmastoinvestointeihin.

12.21 Heidi Viljanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointivaltion tehtävä on turvata asukkaidensa peruspalvelut ja näin myös kriisin keskellä, ja hyvinvoin-tivaltio on yhtä kuin kunnat. Kiitokset tietysti tässä kohtaa myös omasta puolestani niistä lukuisista toimista, joilla kuntia nyt on helpotettu tämän koronakriisin keskellä. Mutta ku-ten täällä salissa on tuotu hyvin esiin joka puolueen toimesta, kuntatalouden rakenteelliset

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

ongelmat ovat meidän kaikkien tiedossa ja kuntasektorin kestävyys on varsinaisessa haasteessa. Vuosien 2020 ja 2021 budjetit ovat poikkeuksellisia totta kai tällaisena aikana, ja ne eivät tule tätä pysyvää haastetta ratkaisemaan. Mutta kuten edustaja Kalli sanoi, pitää katsoa sinne tulevaisuuteen ja koronan jälkeiseen aikaan, ja kuntien tulevaisuustyö onkin aloitettu valtiovarainministeriössä — haastava työ edessä.

Puhuttiin myös tehokkuudesta ja siitä, miten tehostettaisiin kuntien palveluja, ja kysyisinkin ministeriltä: näettekö, että meillä olisi olemassa sellaisia tehtäviä kunnissa, joita voitaisiin tehdä leveämmillä hartioilla useamman kunnan yhteistoiminnassa?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Vielä edustaja Turtiainen, ja sen jälkeen ministeri Paatero vastaa.

12.23 Ano Turtiainen at (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus aikoo korottaa arvonlisäverovelvollisuuden alarajaa 15 000 euroon. Suunta on oikea. Se ei kuitenkaan riitä. [Vasemmalta: Eihän teille mikään riitä!] Kristillisdemokraatit esittävät rajan nostamista 20 000 euroon. Se on parempi esitys, mutta sekään ei riitä. Ostovoimaan perustuvien laskelmien mukaan EU:n talousalueella on 13 maata, joissa raja on Suomeen verrattuna yli 60 000 euroa. Se riittää.

Arvoisa puhemies! Rajaa pitäisi korottaa 60 000 euroon. Sillä keinolla voidaan tarjota pienyrityksille asialliset toimintaedellytykset ja luoda heille uskoa tulevaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Paatero, 5 minuuttia.

12.24 Kuntaministeri Sirpa Paatero: Arvoisa puhemies! Jos katsoo ihan ensin vaikka tätä rahoitusta, miten tälle vuodelle ja toisaalta ensi vuodelle sitä lisärahoitusta on tulossa, ensin täytyy todeta, että se on todella kokonaisuudessaan varsin merkittävä summa, mutta osa siitä on siis suoraan avustuksia ja osa on valtionosuuksia, ja sitten on yhteisöveron jako-osuuden osalta.

Suurin osa näistä valtionavustuksista on mennyt ei niin kuin normaalit valtionavustukset vaan painotetusti kuntaveron suhteessa ja pienemmältä osalta asukasperusteisesti. Eli on juuri vastattu niihin kuntiin, joissa verotulot ovat vähentyneet. Tästä syystä, kun katsotte sitä taulukkoa, mikä on varmaan ollut valtiovarainvaliokunnallakin käytössä, suurissa kunnissa per asukas tämä summa on suurin. Eli olemme tukeneet erityisesti suuria kuntia, joissa eittämättä verotulojen vähenemät ovat suurempia. Tämä on ollut ihan perusteltua.

Tähän liittyen myös edustaja Sarkomaan kysymys siitä, mitenkä sitten tätä lisärahoitusta hoitajien tai koronan aikana työskennelleiden osalta: Kyllä monissa sairaanhoitopiireissä, useissa kunnissa, on tehty paikalliset sopimukset. On korotettu, sovittu paikallisesti, mille ammattiryhmille, millä keinoilla näitä tukia on annettu. Valitettavasti tämä ei toteudu kaikissa, mutta uskon, että sitä tahtoa on ja kun neuvotteluissa käydään yhdessä eteenpäin, niin saadaan kaikkiin sairaanhoitopiireihin.

Sitten näihin kysymyksiin työhyvinvoinnista, mikä liittyy pitkälti tähän kysymykseen — se on nostettu esille sekä työmarkkinajärjestöjen puolelta että myös Kevan puolelta: Olemme miettimässä yhteistä projektia tai tällaista hanketta, jonka osalta sitten koko meidän kuntakenttä saataisiin jotenkin tähän tällaiseen työhyvinvointiyhdistymään. En tiedä vielä, mitä keinoja käytetään, mutta tämä on meillä esillä ollut koko syksyn, ja var-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

maan tulemme sitä heti alkuvuodesta katsomaan. On mahdollista myöskin ehkäpä lisätä sitä sinne kestäväen kasvun ohjelmaan.

Palveluiden tarpeen kasvu on ollut tietysti nyt tässä koronan aikana ihan huomattava, koska me kaikki luemme ja huomaamme mediasta, kuinka ihmisten yksinäisyys, ihmisten palveluiden tarve perheväkivallan suhteen, päihdeongelmien suhteen, mielenterveysongelmien suhteen kasvaa. Elikkä kuntien painetta lisäpalveluihin on tullut ennemminkin kuin että niitä olisi voinut vähentää.

Sitten tämä keskustelu siitä, että kunnilla on jotain ylimääräisiä palveluita tai toimintoja, joita ei tarvita:

Me monet olemme olleet tässä salissa kymmenen vuotta tätä samaa keskustelua käymässä. On ollut tavoitteet meidän kaikilla hallituksilla, väristä riippumatta, säästää miljardi kuntien ylimääräisistä palveluista. Niitä ei ole löytynyt. Sieltä on laskettu 300 miljoonaa laskennallisista kustannuksista. Mutta kun tämän eduskunnan lainsäädäntövalta on se, että me haluamme parantaa ja tuottaa ihmisille palveluita, jotta ihmisten hyvinvointi pysyy, niin siihen, että me rupeamme sitä leikkaamaan, ei vain ole ollut mitään järkevää, realistista keinoa, että mitkä olisivat sitten ne palvelut, niin kuin täällä jo edustajat kysyivät, mitkä pitäisi jättää tekemättä.

Se kysymys täällä, miten niitä voitaisiin tuottaa tehokkaammin, on relevantti, miten niitä voitaisiin tuottaa yhdessä, on akuutti. Näitä tuottavuushyötyjä on kirjattu sinne tämän digitaalisuuden lisäksi — jota kuntapuolellekin pitää saada nykyistä huomattavasti vahvemmin palvelutuotantoon ja palveluiden järjestämiseen — myöskin hankintojen osalta, jossa me puhumme julkisista hankinnoista, 35 miljardista eurosta. Sieltä on mahdollista saada, kun me olemme nyt pystyneet tekemään yhteisen hankintastrategian ja vahvistamme tätä koko julkisen hankintojen yhtenäisyyttä vastuullisina hankintoina. Yhteisellä johtamisella — olemme aloittaneet yhteisen, koko julkisen hallinnon johtamisen koulutuksen ja projektin — yhteisillä toimintatavoilla ja yhteisillä toimitiloilla meidän on mahdollista myöskin saada tehostamista niin, että me voimme esimerkkinä näitä yhteispalvelupisteitä järjestää eri puolille Suomea, missä valtion ja kuntien toimintoja on samoissa tiloissa. Näin siellä voi myöskin olla sitten tukea digitaalisten palveluiden käyttämiseen ja muuhun. Kaikilla näillä toimilla voidaan sitä tuottavuutta saada.

Sitten kysymys tähän vihreään siirtymään: öljylämmityksestä siirtymiseen muihin energiamuotoihin on tullut erillistä tukea kunnille, julkisen liikenteen tukea on annettu, kevyen liikenteen lisäämistä on tuettu, energiaratkaisusta muuttamiseen on erillistä tukea, [Puhemies koputtaa] ja kuntien energiayhtiöt ovat muun muassa se yksi, jossa kaikki kuntapäätäjät ovat vastuullisina siitä, mitä siellä käytetään polttoaineena lämmitysjärjestelmille.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Jatketaan vielä pieni hetki debattia.

12.29 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Katkos äänitallenteessa] Helppo yhtyä tähän ministerin näkemykseen, että ei se kunnissa säästäminen tai joidenkin toimintojen lopettaminen kovin helppoa ole, koska usein jos katsomme niitä vaihtoehtoja, mitä kunnissa on tehty säästämisen kohdalla, niin esimerkiksi omassa kunnassani budjettikokouksessa ne liittyivät digitalisointiin, ne liittyivät kehittämisrahoihin, ne liittyivät muun muassa hankerahoihin, ja jos ei kunnassa ole hankerahaa, niin ei se kyllä sitten saa sitä EU:n tai valtionkaan hankerahoitusta. Elikkä tosiasiallisesti ne eivät olleet sellaisia

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

kohteita, joista olisi voinut säästää, vaikka ne laskennallisesti voitiin budjetissa ikään kuin osoittaa alhaisemmaksi, eli se yhtälö ei ole niin kovin helppo.

Tässä keskusteltiin tämän kuntarahoituksen tasosta, onko se oikea, onko se ylimitoitettu. Ministeri mielestäni hyvin sanoi, että viimeisimpien tietojen mukaan se on juuri oikean kokoinen, mutta sen jälkeen tulee se probleema, onko se mennyt aivan oikeaan osoitukseen. Tämän me kaikki tiedämme, että osittain siellä on yli- ja alikompensaatiota, vaikka ministeri hyvin kuvasi sitä, miten sitä osumatarkkuutta on yritetty normaalijärjestelmästä poiketen lisätä, mutta ei kukaan osannut, ei valiokunnassa, ei edes opposition vaihtoehtoisissa, esittää parempaa mallia, vaan kaikki hyväksyivät kuitenkin sen mallin, joka meillä tällä hetkellä on. Eli helpommin sanottu kuin tehty.

12.31 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvoisa ministeri! Nyt on suunnitteilla Suomen koko historian suurin hallinnollinen uudistus, oikein tosi iso mullistus, ja siinä valitaan sitten valtuutettuja ja luottamushenkilöitä — eivät ne maakunnan nimellä nyt ilmeisesti tule mutta toisella nimellä, kuitenkin valtuutettuja — tähänkin tehtävään. Näyttää, että siinä byrokratia kuitenkin kasvaa, ja kun tulee hallinnon paikkoja lisää, luottamustehtäviä, niin onko sitä laskettu, minkä verran enemmän kustannuksia nyt tulee, kun valitaan uusia luottamushenkilöitä? Nythän käy näin, että valtuustossa kuitenkin valtuustopaikat säilyvät ennallaan, ne eivät vähene, ne ovat lakisääteiset, ja myös terveyden puolen lautakunnat kunnissa yleensä varmasti säilyvät, koska sielläkin tarvitaan sitä, ja monta muuta, osakeyhtiötä ja semmoista, on siellä taustalla. Onko niitä kustannuksia peilattu, paljonko se tulee olemaan enemmän, kun valitaan näitä uusia henkilöitä sinne? Toki varmasti monet ajattelevat, että sieltä kivoja luottamuspaikkoja on tulossa, mutta mitä ovat nämä kustannukset oikeasti? — Kiitos.

12.32 Mari-Leena Talvitie kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Puisto nosti tässä tärkeän asian esiin, sen, miten me hyödynnämme tätä teknologiaosaamista ja ict-osaamista. Arvoisa ministeri oli viime kaudella hallintovaliokunnassa, jossa näistä asioista paljon puhuimme. Siellä tosiaan ei riitä se, että me ostamme jotain ja laskemme tuottavuutta, vaan oleellista on se, miten me pystymme tilaamaan ja yhdessä käyttäjien kanssa tätä asiaa viemään eteenpäin.

Kuntia tällä hetkellä myöskin työllistää todella paljon tämä koronajäljitys, ja jäljitystyöhön on nyt valitettavasti siirretty jopa kouluterveydenhoitajia, diakoneita ja niin edelleen. Kysyin ministeri Kiurulta viime kuussa kirjallisessa kysymyksessä, voisimmeko me tässä hyödyntää tätä suomalaista teknologiaosaamista. Itseeni on ottanut useampi yrittäjä ja yritys yhteyttä, että on erilaista jäljitystyöhön liittyvää teknologiaosaamista, jos vain nyt kunnilla olisi VM:n, STM:n ja TEMin tukemana mahdollisuus kokeilukulttuurissa ja nopeissa hankinnoissa saada tätä asiaa. [Puhemies koputtaa] Koska testauskapasiteetti on aika iso, niin jäljitystyötä tarvitaan tulevaisuudessakin.

12.33 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun Suomi velkaantuu nyt nopeaa vauhtia, ja tähän velkaantumiseen on mielestäni ollut ihan selkeä syy, ja kaikki tietysti pohtivat, mikä on Suomen velankantokyky, niin olisin kysynyt Suomen varallisuudesta: onko ministerillä ajatusta, mikä velkamme taso on suhteessa kansakuntamme varallisuuteen, ja mikä on meidän todellinen velansaantikykyämme jatkossa? Kun täällä edustaja Yrttiaho kuvaili, että otetaan 30 miljardia vielä lisää velkaa lähivuosi-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

na, [Johannes Yrttiahon välihuuto] niin tästä pohdiskelusta olisin mielelläni ministeriltä kuullut.

12.34 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Tästä velkakeskustelusta:

On kahdenlaista velkaa: koronavelkaa ja sitten tätä hävittäjävelkaa. Tämä koronavelka on tietenkin puolusteltavissa sillä, että sillä on huolehdittu ja huolehditaan ihmisten hyvinvoinnista, terveydestä, sivistyksestä ja siitä, [Vilhelm Junnilan välihuuto] että talouden ratat pysyvät pyörimässä. Voi toki kritisoida esimerkiksi tätä yritystukien tehottomuutta monestakin näkökulmasta, mutta joka tapauksessa tämä velka on sinänsä perusteltavissa. Sitä on pitänyt ottaa.

Sen sijaan hävittäjävelka kansantaloudellisessa mielessä on täysin järjetöntä. Siinä sijoitetaan iso määrä julkisia varoja täysin tuottamattomaan kohteeseen useiksi kymmeniksi vuosiksi. Taloudellisessa mielessä se on todella järjetöntä velkaa. Itse asiassa perussuomalaiset, taikka siitä suunnasta ainakin viime kaudella puolustusministeri Jussi Niinistöhan esitti, että hävittäjiä pitäisi hankkia sata, eli puolitoistakertaistaa [Puhemies koputtaa] vielä tämä nyt jo tolkuttoman suuri hankinta. [Sari Sarkomaan välihuuto]

12.35 Eveliina Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on halunnut tässä tilanteessa kriisin keskellä luoda siltaa kriisin yli, ja siihen liittyvät myöskin nämä keskeiset toimet kuntien tukemiseksi. On aivan totta, että tässä tilanteessa hallitus on myös päättänyt ottaa merkittävästi lisää velkaa, jotta esimerkiksi kuntia pystytään tukemaan näillä miljardipaketeilla. Sanoisin, että isossa kuvassa itse asiassa on niin, että myös oppositio on allekirjoittanut tämän hallituksen päätöksen ja ratkaisun lisävelan ottamisesta, koska tekin esititte omissa vaihtoehtoisianne lähes saman verran lisävelan ottamista. Tässä tilanteessa olisi myöskin aivan vastuutonta lähteä leikkaamaan tai irtisanomaan merkittävästi kuntien työntekijöitä, kun tiedämme kaikki täällä, että meidän kunnat ovat vastuussa näistä keskeisistä terveydenhuollon, koulutuksen, varhaiskasvatuksen tehtävistä, [Puhemies koputtaa] joten haluan kiittää hallitusta.

12.36 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä, kokoomus ottaisi vähemmän velkaa, velkaantuisi vähemmän rumasti lasten piikkiin kuin hallitus, [Eveliina Heinäluoman välihuuto] mutta me olemme todenneet, että on järkevää ottaa velkaa, jotta voimme auttaa kunnat, ihmiset ja yritykset yli tämän koronakriisin. Mutta mitä te teette? Te saatatte ihmiset, yritykset ja kunnat katastrofiin, kriisistä katastrofiin. Te lisäätte kuntien menoja ilman, että on näköpiirissä voimavaroja maksaa niitä uudistuksia, joita te teette. Te viette kuntien elinvoimaa, jätätte työllisyystoimet tekemättä. Tämä on vastuutonta. Kun velkaa otetaan, pitää olla suunnitelma, miten se maksetaan, näin sanoi Vihriäläkin. Muuten menee uskottavuus, ja se on hallitukselta tältä osin mennyt. Kysynkin tästä hoitovelasta: Kun vasemmisto-vihreän hallituksen ideologia on vaarassa musertaa meidän kansanterveyttä, kunnat ja kuntatyöntekijät ovat todella huolissaan, kun hoitovelka, sen hoitaminen odottaa. Onko mahdollista, että te peruuttaisitte ne toimet, [Puhemies koputtaa] joilla kasvatetaan tätä? Esimerkiksi Kela-korvauksen leikkaaminen on täysin vastuutonta. Me emme selviä ilman yksityistä sektoria. Mitä sanoo ministeri tähän: miten hoitovelka hoidetaan?

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Otetaan vielä edustajat Elo, Kalli, Lindén ja Junnila, ja sen jälkeen ministeri vastaa.

12.38 Tiina Elo vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää, että kuntien tulevaisuutta koskeva työ on käynnistetty. Sen työn yhteydessä toivottavasti löydetään ne ratkaisut näihin ongelmiin, mistä tässä salissakin paljon on tänään puhuttu, ja oli hyvä kuulla, että sitä työtä tehdään laajapohjaisesti. Pelkästään julkisella hallinnolla me emme näitä ongelmia ratkaise, vaan tarvitaan yksityinen sektori ja kolmas sektori mukaan luomaan sitä työtä ja elinvoimaa, joilla kuntien palveluita sitten rahoitetaan. Tätä kumppanuustyötä tehdään jo paljon kunnissa, ja sitä on hyvä vahvistaa.

Nostan tässä esiin vielä kaupunkipolitiikan ja toivon, että se on vahvasti tässä kuntien tulevaisuustyössä mukana, kun meidän kaupunkiemme menestyminen on koko Suomen etu. Sote-uudistuksen myötä kuntien tehtävät ja rahoitus tulevat radikaalisti muuttumaan, ja tässä yhteydessä on tärkeää turvata kasvukaupunkien ja alueiden kyky investoida kestävästi ja huolehtia asukkaidensa hyvinvoinnista myös tulevaisuudessa. Pidän tärkeänä, että tässä uudistustyössä selvitetään myös mahdollisuutta kuntien tehtävien eriyttämiseen.

12.39 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskon, että kaikki me jaamme sen käsityksen, että resurssit ovat rajalliset, ja koska näin ajattelemme, niin on selvää, että resursseja täytyy käyttää fiksusti ja järkevästi, ja se tosiaan edellyttää niitä uudistuksia. Lisäksi tarvitaan toimia, jotka tosiaan kasvattavat kakkua, niin kuin täällä ollaan jo todettu, ja siihenkin linkittyvät nämä uudistukset, koska vaihtoehto on sitten joko erittäin rajut leikkaukset tai veronkorotukset, ja niihin me emme halua lähteä. Puheiden tasolla ollaan ikään kuin samaa mieltä näistä uudistuksista ja niitten tarpeellisuudesta, mutta sitten käytäntö ei ehkä enää kohtaa. Nyt olisikin tärkeää, että kun hallitus on jälleen esittänyt rakenteellisia uudistuksia — viimeksi eilen työelämän kehittämiseen liittyen, työelämäuudistukseen liittyen — niin yhdessä tuumin veisimme niitä eteenpäin. Olisi tosi arvokasta, että myös oppositiolta tulisi näihin tuki, samoin kuin myös vaikkapa sote-uudistukseen liittyen. [Sari Sarkomaa: Tuki on tullut jo työllisyystoimiin!]

12.40 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Yleensä mielelläni perustelen täällä joitakin hyviä hankkeita, mutta nyt uhraan tämän koko minuutin kyllä sen pohtimiseen, mitä oppositio on täällä esittänyt — on kyllä niin mielenkiintoista tuo ajatussenlento. Jos nyt ei hallitus tukisi voimakkaasti kuntia, niin meitä arvosteltaisiin siitä. No nyt kun tuetaan kuntia, niin arvostellaan siitä, että tuetaan jotenkin niin kuin kauhalla antaen eikä riittävän tehokkaasti. [Sari Sarkomaa: Ei pidä paikkaansa, edustaja Lindén, pysykää totuudessa!] Sitten hallitusta haukutaan siitä, että täällä otetaan velkaa. Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa velan ero hallituksen esitykseen on 72 miljoonaa euroa, joka on alle promille velkojen kokonaismäärästä, eikä se kokoomuksenkaan osalta kovin suuresti siitä eroa. Sitten kun äänestämme täällä näistä — esimerkiksi 10 000 eurosta lisää Turun Seudun Vanhustuki ry:n toimintaan — jotka ovat luonteeltaan enemmänkin sellaisia, että kuntien pitäisi tällaisia asioita hoitaa, [Ville Vähämäki: Oikein!] niin samaan aikaan sanotaan, että täällä tuetaan kuntia liikaa. Minun on kyllä vaikea pysyä perässä. Sote-uudistusta arvostellaan, vaikka molemmat oppositiopuolueet ovat tähän asti, yhdeksän vuotta, sitä ajaneet. Mutta tätähän se oppositiopolitiikka on. [Sari Sarkomaa: Esitys on täysin eri, edustaja Lindén!]

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Vielä edustaja Junnila, ja sen jälkeen ministeri.

12.41 Vilhelm Junnila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastuullisessa taloudenpidossa käyttötaloutta ja investointeja ei edustaja Yrttiahon ”linjan pitävyyden” mukaisesti tule sekoittaa. Näin ajattelee myös vasemmistoliitto, joka on lehtitietojen mukaan juuri antanut teille kurinpalautusta.

Edustaja Kalli ja edustaja Lindén taas puhuivat täällä velkasuhteesta, vaikka tietävät hyvin, että varjobudjetti on nimensä mukainen eli se sovitetaan aina samaan kehykseen — siitä se nimi tulee. Ainoa poikkeus oli kaudella 2011—2015, jolloin keskustan varjobudjetti ainakin yhtenä vuotena, olisiko ollut 2011 tai 2012, oli kaksi sivua, joista toinen oli kansi. Se kuitenkin johti Sipilän hallitukseen, eli tämä on teidän linjanne, että ette kertoneet äänestäjille, mitä oikeasti ajatte. Sen vuoksi meillä on niin paljon määrärahasityksiä ja lausumaehdotuksia, että meidän politiikasta saa koherentin kuvan toisin kuin viestintätoimistojen mainossloganeista. Kehottaisinkin käyttämään tarmon vaikutusarvioiden tekemiseen. Nimittäin miksei budjetissa edelleenkaan huomioida yritysvaikutuksia? [Puhemies koputtaa] Kuntaliittoa voi kiittää, ja toivon, että ministerikin vie viestiä eteenpäin, että myös pääluokan osalta näitä tehtäisiin. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt ministeri Paatero, 3 minuuttia.

12.43 Kuntaministeri Sirpa Paatero: Puhemies! Tässä kysyttiin tähän tulevaisuustyöhön liittyen. Siitä toivottavasti päästään laajemminkin yhteisesti keskusteluun. Tämä työskentely on ensi vuoden loppuun mennessä loppumassa, ja toivon, että korona helpottaa, jotta pääsemme myöskin alueille kiertämään. Jos ei, niin sitten me teemme sitä virtuaalisesti. Elikkä näitten kahden jaoston ja tämän varsinaisen työryhmän lisäksi on sitten olemassa myöskin ajatus kiertää alueilla ja kuulla näitä erikokoisia ja erityyppisiä kuntia. Tämän hallituksen aikana on vahvasti otettu tähän ajatteluun se, että meillä on harvaan asutujen kuntien kanssa omat ohjelmat, meillä on seutukaupunkien kanssa omat ohjelmat, meillä on suurempien kuntien kanssa omat, ja nyt käynnistettiin taas metropolityöskentely, elikkä yritetään suunnata niitä keinoja erityyppisille ja -kokoisille kuntatyypeille alueilla eri tavoin. Meillä on tässä laajassa tulevaisuustyössä myöskin nämä puolet huomioitavana, ja tähän liittyy kuntien yhteistyö mutta myöskin pohdinta niistä mahdollisesti eriytyvistä tehtävistä. Valtionosuusjärjestelmä on iso muutos kuntapuolella ja sitten hyvinvointialueiden puolella, mutta se ei riitä. Meidän on pakko myöskin samalla katsoa kuntien veropohja. Äsken viitattiin kiinteistöverojen korotuksiin ja toisaalta niiden suhteellisuuden asemaan siinä kohtaa, kun hyvinvointiuudistus tulee, mutta miksei myöskin pääomaverotuksesta voisi tulla kunnille oma osuutensa? Monia muita tällaisia kysymyksiä pohditaan tässä tulevaisuustyössä, ei siis pelkästään valtionosuuksia.

Näihin kysymyksiin, maksaako hallinto hyvinvointialueille liikaa: Mielestäni demokralle on aina hinta, ja pelkästään se, että meillä on nämä lautakunnat ja valtuustot olemassa, tuskin heilauttaa näiden meidän hyvinvointialueiden rakentamista näitten osalta, jos ja kun me pystymme siellä tehostamaan palveluketjuja ja saamaan integraatiolla nämä palvelut tuotettua tulevaisuudessa tehokkaammin. On hyvä, että me saamme päätöksentekijät suoraan vaaleilla valituiksi eikä niin kuin tällä hetkellä kuntayhtymissä, että ne ovat toisen tason päätöksenteon puolella.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Sitten tähän kuntarakenteeseen: Äsken taisi kyllä jo jaoston puheenjohtajan puheessa tullakin, että te olette päättäneet — me olemme esittäneet — että tuki vapaaehtoiisiin kuntaliitoksiin on mahdollista, ja niin, että jos on kaksi eri kuntaa tai useampi kunta, niin valtionosuudet eivät tipahda heti, vaikka tämä yhdistyminen tapahtuisi. Toivoisin, että meillä olisi halukkaita kuntia tekemään näitä yhdistymisiä, mutta samanaikaisesti tietysti mietitään myöskin näitä yhdessä tehtäviä toimintoja, miten näitä palveluita voidaan järjestää, koska tällä hetkellä monesti ne ovat sitten yhtiöitä.

Kiitoksia paljon kaikille keskustelusta. Kunnat ovat se meidän palveluverkon pohja.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitokset ministerille. — Nyt puhujalistaan.

12.46 Lulu Ranne ps: Arvoisa puhemies! Koronaa vastaan on käyty pakollista taistelua miljardien vilistäessä. Siinä sivussa julkista taloutta on paisutettu myös tarpeettomasti. Suomi valmistautuu tulevaan Suurin pudottaja -ohjelmaan lihomalla varastoon.

Suomen Pankki arvioi tiistaina, että julkisen talouden kestävyysvaje on kasvanut 5,5 prosenttiin bkt:stä. Pankin lääkkeet ovat tuttuja: talouskasvua pitäisi nostaa, mikä edellyttäisi työllisyyden nostoa, johon tarvittaisiin rakenteellisia ratkaisuja. Yllätys tulee olemaan suuri, kun eläkeputken poisto ei muutakaan suurta kuvaa. Poliitiikka on juuttunut uraan, jossa tarjontaa kasvatetaan velaksi kuvittelemalla, että kyllä se kysyntä sieltä sitten joskus tulee. Ei tule, koska kuluttajat on verotettu tappiin ja yhä useamman kuluttajan loppuelämän tulot menevät velkojen ja korkojen maksamiseen.

Paisuva julkinen talous kasvattaa verokiilaa estäen yksityisen talouden toipumisen ja työpaikkojen synnyn. On aika siirtyä tarjonnan sijasta terveen kysynnän hoitamiseen. Valtio ja kunnat tasoittavat hyvinvointieroja verotuksella, tulonsiirroilla ja palveluilla. Maksajilla on oikeutettu odotus siitä, että kohteet ovat oikeita ja byrokratian kustannukset mahdollisimman pieniä. Byrokratia suojelee kuitenkin aina itseään. Se ei koskaan ehdota päätäjille omaa radikaalia tehostamistaan vaan vaatii poliitikkoja hankkimaan lisää tuloja ylläpitoonsa ja kasvuunsa hyvien aikeiden varjolla.

Valtion kehysmenoista menee noin 29 prosenttia byrokratian kulutusmenoihin, kuten palkkoihin, ostoihin, tiloihin ja ict-menoihin. Lisäksi kannattemme osaa Euroopan komission noin 32 000 virkahenkilön jättibyrokratiasta. Loput noin 71 prosenttia kehysmenoista ovat niin sanottuja siirtomenoja eli erilaisia tulonsiirtoja, kuten Kela-menot ja kuntien valtionosuudet. Kulutusmenoissa piilee merkittävä potentiaali kestävyysvajeen kattamiseen.

Arvoisa puhemies! Kun esitämme julkisen talouden perkaamista, nousee vihervasemmistosta aina älyllisesti epärehellinen poru, että oikeisto haluaa leikata lapsilta, vanhuksilta, työttömiltä, sairailta ja hoitajilta ja niin edelleen. Hyvinvointivaltion tulevaa rahoitusta ei voida enää rakentaa velkarahan ja kuvitellun kasvun varaan. Perussuomalaiset eivät leikkaa heikoimmilta, päinvastoin. Ainoa tapa varmistaa heikoimpien hyvinvointipalvelut on lopettaa turhien ja vähäarvoisten asioiden tehoton tekeminen. Hyvienkin asioiden tekemistä voi aina tehostaa.

Julkishallinnossa on saarekkeita, joissa on saavutettu kertaluokkien teholoikkia jatkuvan ketterän kehittämisen, aidon digitalisaation ja automaattisen päätöksenteon avulla. Esimerkiksi yritysten perustamisen läpimenoaika on parantunut kuukausista parhaimmillaan jopa tunteihin. Näitä poikkeuksia lukuun ottamatta julkishallinnon kehittämisen ja digitalisaation panos—tuotos-suhde on karnea.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Talousarvioprosessia pitää kehittää asettamaan siirtomenot tärkeysjärjestykseen. Vuosittain on luovuttava hukasta ja turhasta. Turhista siirtomenoista luopuminen alentaa myös kulutusmenoja. Vastaavasti toiminnan tehostaminen, kuten käsittelyaikojen radikaali lyhentäminen, tehostaa koko yhteiskuntaa ja vähentää sekä kulutus- että siirtomenoja.

Kestävyyssvajetta ei kateta siirtelemällä rahaa momentilta toiselle kasvua odotellessa tai kippaamalla rahaa turhaan ja tehottomaan toimintaan. Meillä politiikoilla on tässä kolme tehtävää: Ensimmäinen on priorisoida menot ja karsia niistä turhat. Toinen on velvoittaa byrokratia siihen tuottavuusloikkaan, jonka aito digitalisaatio, automaattinen päätöksenteko ja jatkuva ketterä kehittäminen mahdollistavat. Ja kolmas tehtävämme on säätää byrokratian tuottavuusloikan vaatimat lait ja asetukset. Tämän työn läpi viemisessä valtiovarainministeriöllä on keskeinen rooli.

12.51 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Koronakriisin vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat hyvin erilaisia johtuen muun muassa elinkeinorakenteesta, maantieteestä ja koronataupausten määrästä. Lyhyellä aikavälillä vaikutukset ovat olleet erityisen raskaat suurissa kaupungeissa sekä pienemmissä, matkailusta riippuvaisissa kunnissa esimerkiksi Lapissa ja Ahvenanmaalla. On tärkeää, että valtio on nyt ottanut iskua vastaan ja tukenut kuntia tässä vaikeassa tilanteessa. Erittäin tärkeä linjaus on se, että valtio korvaa kunnille täysimääräisesti koronavirukseen liittyvät välittömät kustannukset niin kauan kuin tautitilanne sitä edellyttää.

Täällä on jo todettu, että valtionosuuksien kautta osoitettu tuki on laskennallista eikä vastaa kovin hyvin kuntien todellisia koronakustannuksia. Tämä on hyvin tunnistettu, mutta tässä tilanteessa on pidetty tärkeämpänä tuen ripeää osoittamista kuin tätä kohdentamista, mutta hyvä oli kuulla se, että siihen nyt jatkossa puututaan sillä tavalla, että se tuki oikeasti kohdentuu sinne, missä ne todelliset kulut ovat aiheutuneet.

Arvoisa puhemies! Kuntien taloustilanne on ollut haastava jo vuosia ennen koronaa, se on tässä hyvin tullut selväksi tämänkin keskustelun aikana, ja siksi on tosi tärkeää, että tämä kuntien tulevaisuutta koskeva työ on käynnistetty, kuten ministeri äsken hyvin kuvasi. Työssä tosiaan haetaan ratkaisuja muun muassa kuntien rahoituspohjan ja tehtävien tasapainottamiseksi ja pohditaan keinoja kuntien roolin ja itsehallinnon kehittämiseksi — kaikki tosi olennaisia kysymyksiä meidän hyvinvointivaltion turvaamiseksi. Tämän työn on tarkoitus valmistua vuoden 21 loppuun mennessä, eli reilu vuosi siihen on aikaa, ja ainakin itse odotan tältä työltä paljon. Pidän tärkeänä, että tässä työssä tarkastellaan myös mahdollisuutta kuntien tehtävien eriyttämiseen. On kuitenkin aivan eri asia tuottaa palveluja muutaman sadantuhannenkin asukkaan kaupungissa kuin pienessä muutaman tuhannen asukkaan kunnassa.

Erityisesti toivon, että tässä työssä kaupunkipolitiikka on vahvasti tarkastelussa mukana. Sote-uudistuksen myötä kuntien tehtävät ja toimiala tulevat radikaalisti muuttumaan. Samaan aikaan on tärkeä tunnistaa, että erityisesti suurilla kaupungeilla on merkittävä rooli, kun ratkomme tulevaisuuden suuria haasteita: ilmastonmuutosta, luonnonvarojen ylikulutusta, elinvoiman kestävästä kasvattamisesta ja eriarvoistumisen torjuntaa. Tähän työhön kannattaa ottaa kaupungit mukaan.

Kiitänkin ministeriä — joka nyt ei ole enää täällä paikalla — siitä, että valtiovarainministeriön johdolla on valmisteltu kansallinen kaupunkistrategia, jonka valmisteluun on osallistunut kaikkiaan 36 kaupunkia ja kahdeksan eri ministeriötä. Me tarvitsemme enemmän yhteistyötä kuin vastakkainasettelua, juuri tämäntyypistä poikkihallinnollista yhteis-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

työtä ja myös koko julkisen hallinnon ja sitten yksityisen sektorin ja kolmannen sektorin mukaan ottamista näiden meidän yhteisten haasteiden ratkomiseen.

On erittäin tärkeää, että kaupunkien ja valtion välinen yhteistyö ja kumppanuus edelleen vahvistuvat suurten kuntia koskevien uudistusten valmistelussa ja toimeenpanossa. Kumppanuuden rinnalla tulee vahvistaa kaupunkien institutionaalista asemaa keskeisinä yhteiskunnan toimijoina. Me näemme maailmalla sen, että suurten kaupunkien rooli ja kaupunkiseutujen rooli on yhä suurempi näiden meidän viheliäisten globaalien ongelmien ratkaisemisessa.

Arvoisa puhemies! Kaupunkien erityishaasteiden ratkaiseminen ja edelläkävijyyden hyödyntäminen ovat tosiaan merkittäviä kysymyksiä koko Suomen tulevaisuuden kannalta. Kaupunkipolitiikan rinnalla tarvitaan myös vahvaa metropolipolitiikkaa, jonka avulla sitten pyritään ratkomaan erityisesti Helsingin seutuun liittyviä erityiskysymyksiä, ja se vahvistaa samalla myös koko Suomen kilpailukykyä. Siksi on tärkeää, että valtioneuvosto on nyt marraskuussa asettanut metropolipolitiikan yhteistyöryhmän, jonka tavoitteena on tiivistää valtion ja metropolialueen yhteistyötä ja politiikan koordinaatiota asioissa, jotka tukevat metropolialueen kasvua, työllisyyttä, kestävä kehitystä, globaalia kilpailukykyä ja alueen erityishaasteiden ratkaisua. Koko maan hyvinvointi riippuu paljon siitä, miten meidän kaupunkimme menestyvät ja miten hyvin niissä ihmiset voivat. Siksi kaupunkipolitiikkaa kannattaa viedä eteenpäin osana tätä kuntien tulevaisuutta koskevaa uudistustyötä.

12.56 Sakari Puisto ps: Arvoisa puhemies! Valtio on ottanut paljon velkaa, ja niin kuin tässä debatissa kävi ilmi, niin on todellakin tärkeää etsiä tapoja luoda uutta kasvua, ja kun miettii, mistä kasvua voisi syntyä, niin en näe, että esimerkiksi työllisyyspolitiikan osalta tulee mitään ihan hirveän suurta tapahtumaan. En oikein usko näihin EU:n elpymisrahas-toihinkaan — ne ovat ainakin Suomen kannalta haitallisia.

Mutta uuden teknologian alalla tapahtuu ja tapahtuu aika paljonkin maailmalla. Siellä on erilaisia läpimurtoteknologioita kehitteillä, ja jos mainitaan nyt joitakin, niin esimerkiksi lääketieteen alalla erilaiset räätälöidyt lääketieteen sovellukset: geenisakset, RNA-teknologia. Sitten tällä viikolla ovat nousseet keskustelussakin esiin nämä kvanttietokoneet, joilla pystytään erilaista laskentatehoa saamaan ihan eri mittakaavassa irti kuin aikaisemmin, ja myös rahoitusalan digitalisaation alalla tapahtuu aika paljon.

Yksi mielenkiintoinen asia, mikä nyt on vireillä, on komission ehdotus virtuaalivarojen markkinoista ja hajautettuun tilinpitoon perustuvia markkinainfrastruktuureja koskevasta kokeilusta, mikä kuuluu tähän valtiovarainministeriön toimialan alle. Valtiovarainministeriö on antanut siitä kirjelmän numero U 56/2020. Nämä hajautettuun kirjanpitoon perustuvat digitaaliset teknologiat ovat tosiaan sellaisia verkostojärjestelmiä, jotka voivat toimia ilman keskitettyä selvitysmekanismia verkossa hajautetusti siten, että kaikilla käyttäjillä siinä verkossa on sama tilannekuva. Ainakin parhaimmillaan nämä teknologiat voivat olla tosiasiaissa hajautettuja, nopeita ja myös tehokkaita. Tämä on suhteellisen nuori toimiala. Se, mitkä käyttötarkoitukset tulevat vakiintumaan, ei ole vielä aivan selvä, mutta rahoituksen osalta näin näyttää selvästi tapahtuvan ja mahdollisesti tällaisissa erilaisissa vertaisjärjestelmissä, vaikka energiajärjestelmissä, joissa eri käyttäjät treidaavat esimerkiksi erilaisia energiayksiköitä keskenään energiantuotannon ja sen välittämisen välillä.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

No, sitten ovat olleet esillä myös erilaiset lieveilmiöt, rahanpesu ja vastaava. Näihin tulee suhtautua vakavasti, ja tätä työtä jatketaan myös tässä komission ehdotuksessakin. [Katkos äänitteessä] — Toimiiko? No niin, hienoa.

Eli minä ainakin itse tulkitSEN tämän tilanteen niin, että EU:ssa on havahduttu siihen, että jos ei EU itse toimi tarpeeksi nopeasti, niin Yhdysvallat ja varsinkin Kiina ottavat etulyöntiaseman, niin kuin itse asiassa näyttää tapahtuneenkin jo. Tälle kentälle on tullut monia isoja toimijoita mukaan, perinteisiä pankkeja, myös isoja institutionaalisia sijoittajia ja yhtenä mielenkiintoisena toimijana myös keskuspankit omalla tavallaan — puhutaan tällaisista digitaalisista keskuspankkirahoista. Näyttää siltä, että tämä teknologia-ala on tullut jäädäkseen.

Nyt on tärkeää huomata, että tämä toimintakenttä on ollut Suomessa varsin säädelty, ja tähän mennessä tässä sääntelyssä ei ole hirveästi keskitetty huomiota näihin liiketoimintamahdollisuuksiin, vaikka ajatellaan, että Suomessa pitäisi olla paljon rahoitusalan osaaamista, digiosaamista ja tätä historiaa. Jos verrataan meidän naapurimaihin, esimerkiksi Virossa on yli 1 500 aktiivista toimilupaa, Liettua on maailman mittakaavassakin yksi iso keskittymä alan yrityksiä, ja liiketoimintaympäristö, myös hallinto, siellä suhtautuu hyvin suurella kiinnostuksella tähän toimialaan, ja sen takia olen vahvasti sitä mieltä, että Suomen pitäisi tehdä paljon enemmän lohkoketjuteknologioiden ja näiden hajautettujen tilinpitoteknologioiden edistämiseksi. Monet näistä toimijoista ovat nimenomaan pieniä startupeja, jotka liikkuvat hyvin nopeasti ja joiden rahoitus liikkuu hyvin nopeasti, ja sen takia tarvittaisiin Suomeen yhtenäinen strategia ja myös toimintasuunnitelma tämän alan liiketoiminnan kasvattamiseksi. Täytyy myös varmistaa, että alalle ei ainakaan tuoda tarpeettomasti keinotekoisia esteitä, ja sikäli ehdotan, että valtiovarainministeriö myös yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa laatisi konkreettisen strategia- ja toimintasuunnitelman, millä alaa pystytään kehittämään rahoituksen ja myös tämän julki-ict:n kannalta.

Ministeri Lintilä kertoi eilen, että hän on aloittanut tällaisen Tekoäly 4.0 -ohjelman, ja samanlainen pitäisi aloittaa myös virtuaalivarojen ja lohkoketjuteknologioiden ja hajautettujen digitaalisten tilinpitojärjestelmien suhteen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan myöhemmin tässä täysistunnossa.

Asian käsittely keskeytettiin kello 13.01.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 15.02.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytynyttä yleiskeskustelua pääluokasta 28.

15.02 Ano Turtiainen at: Arvoisa puhemies! Korona on saanut maailman sekaisin. Huijarit käyttävät koronaa härskisti hyväkseen, ja sen varjoon piilotellaan kaikenlainen suhmurointi ja vastuuttomuus ja jopa vuosikausia kestänyt velaksi eläminen. Vastuuttoman tuhlaamisen seuraukset yhdistettynä poikkeustoimien seurauksiin ovat kohtalokkaat pienille ja keskisuurille yrityksille. Konkurssiaalto uhkaa. Taloudellisen tuhon ketjureaktio

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

tulee näkymään kaikkialla. Sosialistihallitus on käyttänyt pandemiaa härskisti hyväksi oman ideologiansa ja poliittisten päämääriensä toteuttamiseen. Maamme uhkaa joutua Euroopan velkaunionin osavaltioksi. Suunniteltu elpymisrahasto olisi karmea askel kohti liittovaltiota. Jopa ilmastolla huijaamista on kutsuttu elvyttämiseksi. Niinkin hulluja puheita olen täällä salissa tällä viikolla kuullut, että me muka pystymme pysäyttämään ilmastomuutoksen. Pakko kysyä: mikä on se taikatemppu, millä se tehdään?

Arvoisa puhemies! Mitä tapahtuu, kun pienyritykset kuolevat? Se tarkoittaa sitä, että ylikansalliset jättiläiset saavat markkinat entistä tiukemmin haltuunsa. Eli rikkaat rikastuvat, suuret suurenevat, ja vastaavasti pienet katoavat ja köyhät köyhtyvät. Tuloerot tulevat kasvamaan rajusti, ja tapahtuu historian tuhoisin omaisuuden uusjako. Jossain vaiheessa myös asuntomarkkinoilla tulee tapahtumaan hirveitä. Suomalaisilla on asuntovelkaa noin 100 miljardia ja siihen yhtiövelat päälle. Kun ihmisiltä menevät yritykset alta, millä he sen jälkeen lyhentävät velkojaan? Viimeaikaisista uutisista päätellen pandemiaa on tarkoitus jatkaa vielä vuosia. Onkohan sillä tarkoitus saada lopullisesti tuhottua yksityinen sektori?

Täällä salissa meidän jokaisen pitäisi olla aidosti huolissaan suomalaisista yrityksistä. Suomessa vienti on pudonnut, matkailu hyytynyt, työttömyys lisääntynyt ja velkaa on otettu lisää miljardeja ja taas miljardeja. Kaikki tämä on tehty pandemian varjolla.

Arvoisa puhemies! Nyt valmistellaan valmiuslakia sen takia, että muutama kymmenen ihmistä on Suomessa tehohoidossa. Maassamme kuoli viime vuonna 54 000 ihmistä, kun koronasta ei ollut tietoaakaan. Eihän tässä ole järjen häivää. Minä ehdotan seuraavia toimia: suojataan erittäin tehokkaasti vanhukset ja riskiryhmät, mutta annetaan lopun yhteiskunnan jatkaa normaalia elämää ja toimintaa.

Miettikää, hyvät kollegat: Keväällä STM, lääkärit ja tiedemiehet meuhkasivat maskien hyödyttömyydestä, ja nyt sitten ollaankin täysin päinvastaista mieltä. Tauti on saanut alkunsa Kiinasta, ja jopa täällä eduskunnassa lähes jokainen poseeraa kiinalainen maski naamalla lietsomassa kansaan hysteriaa. Hupsuimmat ovat jopa esittäneet maskipakkoa, vaikka maskien käyttöön ja niiden valmistusmateriaaleihin liittyviä terveysseelvityksiä ei olla kunnolla edes tehty.

Koronakuolleisuus on erittäin pientä, ja se koskettaa vain niitä ihmisiä, jotka olisivat aikaisemmin kuolleet keuhkokuumeeseen tai influenssaan. Jokainen täyspäinen tajuaa, että nyt on yksi maailman suurimmista puhalluksista käynnissä.

Arvoisa puhemies! Vaikka edessämme onkin rajut ajat, meidän on silti uskottava tulevaisuuteen ja alettava jo nyt valmistautumaan uuteen nousuun. Kaikki tulee rakentaa oma-varaisuus huomioiden. Yrittäminen ja suomalainen työ ovat avainsanoja. Pienyrittäjien tukemiseksi arvonlisäverovelvollisuuden alarajan tuntuva nostaminen kuuluisi tehdä välittömästi. Raja pitäisi nostaa 60 000 euroon, kuten on 13:ssa EU:n talousalueen maassa, kun maakohtainen ostovoima huomioidaan. Lisäksi veroja olisi ostovoiman vahvistamiseksi ja talouskierron vauhdittamiseksi uskallettava alentaa reilusti.

Kiitos, ja hyvää joulua kaikille!

15.08 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Aluksi ajattelin, että edustaja Turtiaiselta ei tule yhtään hyvää sanaa sieltä. Se oli kuin tuomiopäivän julistaja: ei ollut toivon kipinää eikä ratkaisukeinoja. Mutta päinvastoin, siellä lopussa tuli mielestäni hyviä asioita juuri yrittämisestä ja suomalaisesta työstä.

Lisäisin tähän myöskin vielä suomalaisen omistajuuden. Kun me teemme töitä suomalaisen työn ja yrittäjyyden eteen, niin se, että myöskin se pääoma ja omistajuus pysyvät

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

meidän omista käsissämme. Uskon, että meillä Turtiaisen kanssa on eri näkemys sitten siitä, miten se tehdään. Rakennetaanko se kansainvälisellä yhteistyöllä tai EU-politiikan avulla, mutta kuitenkin meillä on yhteinen tavoite, keinot ehkä vaihtelevat.

Haluan vain kiittää edustaja Turtiaista, että se toivon kipinä siellä tuli, ja osaltani myöskin toivottaa hyvää joulua.

15.09 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Minäkin aluksi luulin, että edustaja Turtiaisella ei ole yhtään kuulijaa tässä salissa, kun hän meni pitämään puheenvuoroa. Itse olin jäänyt tähän puolivahingossa katsomaan vielä papereitani, mutta edustaja Ovaska pelasti tilanteen ja auttoi minuakin kuuntelemaan edustaja Turtiaisen puheenvuoron, jossa oli ainakin yksi kohta, johon reagoisin hieman. Hän vakavasti kyseenalaisti nämä ilmastomuutokseen liittyvät toimet, mitä me olemme tekemässä, ja totesi, että tämä on prosessi, josta hän toivoi, että joku meistä nyt kertoisi, millä aidosti voidaan avittaa tämän ilmastomuutoksen torjunnassa. Minä haluaisin kysyä edustaja Turtiaiselta: mitkä ovat ne konstit, jos me emme onnistu ilmastomuutoksen torjunnassa? Sitähän täytyisi katsoa näin päin, mistä tässä ilmastomuutoksessa on kysymys.

Annan yhden lukusarjan tähän joulun aluksi meille vielä vain pohdittavaksi, ja se liittyy siihen, minkä suuruusluokan muutoksen meillä ihmiskunta tällä hetkellä globaalijärjestelmässä kokee tässä ilmaston lämpenemisessä. Jääkauden päättyminen 10 000 vuotta sitten sulatti jäät täältä pohjoiselta pallonpuoliskolta — 100 000 vuotta kestäneen jääkauden — ja tuossa vaiheessa se sulamisprosessi vaati 5 000 vuotta, ja tuon 5 000 vuoden aikana maapallon keskimääräinen lämpötila nousi 5 astetta eli asteen vuosituhannessa. Nyt meillä on ilmasto lämmennyt ihmisten omien toimien vuoksi hieman yli sadassa vuodessa, eli 1800-luvun lopulta tähän päivään, jo 1 asteen verran eli saman verran, joka sulatti nämä jäät ja jääkauden poisti maapallolta. Mikä vaati tuhat vuotta, on nyt tapahtunut sadassa vuodessa, ja Suomessa keskilämpötila on sadassa vuodessa noussut jo 2 astetta, toisen maailmansodan jälkeen 1 asteen. Meillä nousee keskilämpötila noin asteen verran enemmän kuin maailman keskilämpötila. Nyt me puhumme 1,5 asteen noususta 2000-luvun ensimmäisen vuosisadan loppuun.

Arvoisa puhemies! Me olemme siinä tilanteessa, että samantapainen ilmaston lämpeneminen, joka sulatti mannerjäät, tapahtuu kymmenen kertaa tiiviimmällä aikataululla nyt, ja tämä on niin merkittävä asia, edustaja Turtiainen — joka taisi poistua salista — että meidän täytyy väkisin löytää ne konstit, millä tätä asiaa avitetaan. — Kiitokset ja hyvää joulua!

15.12 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen pääprioriteetti on ilmastomuutoksen torjunta pienen Suomen elinkeinojen kustannuksella, ja tämä hallitus on myöntänyt, että se toimii tavalla, jonka seurauksena Suomi on hiilineutraali vuonna 2035 ja hiilinegatiivinen nopeasti sen jälkeen. Hallituksen tavoite vaikuttaa kulutukseen ja päästöihin on nostaa energian verotus sille tasolle, että esimerkiksi turpeen energiapoltto tulee Suomessa kannattamattomaksi.

Hallitus kuitenkin unohtaa, että turvetuotannon alasajon seurauksena myös maataloudessa ja kasvihuoneissa käytettävien elintärkeiden kasvu- ja kuiviketurpeen tuotanto tulee ajettua alas puhumattakaan omasta energiahuoltovarmuudestamme tai vientituotteeksikin hyvin kelpaavasta aktiivihiilen tuotannosta. Näyttää siltä, että nykyhallituksen käsitys huoltovarmuudesta on se, että mahdollisen kriisin sattuessa kukin pärjätköön omillaan.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

No joo, vihreät, demarit, RKP, vasemmisto ja keskusta taputtelevat käsiään oman voittonsa mutta kansallisen tappion merkiksi, sillä hallituksen tavoite puolittaa turpeen energiakäyttö vuoteen 2030 mennessä on toteutunut jo niin hyvin, että tuoreimpien arvioiden mukaan sen käyttö laskee jo vuoteen 25 mennessä jopa 75 prosenttia, ja tämä kaikki nimenomaan päästöoikeuden hinnan ja lopullisena niittinä energiaturpeen veron korotuksen ansiosta. Mitään väliä hallituspuolueille ei ole sillä, että loppulaskun tulee maksamaan kuluttaja. Vihervasemmistososialistinen keskustahallitus taputtaa käsiään myös sille voitolle ja kansalliselle tappiolle, että energiaturpeen veronkorotuksen myötä he saavat aikaan 3 500 työtöntä lisää paikkaamaan yhä huononevaa huoltosuhdetta. Hallituksen ilmastoveropolitiikka tulee jättämään jälkeensä konkurssiaallon sekä työttömien kasvavan armeijan ja lahjoittaa samalla vientiteollisuutemme Kiinaan ja sen kaltaisille supersaastuttajamaille. Näin se maailma pelastuu. Minun mielestäni härskiä ja täysin vastuutonta politiikkaa.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Matti Vanhanen kertoi 4.9. Ylen haastattelussa, että turpeen verotus nousee samassa suhteessa kuin muidenkin lämmityspolttoaineiden verotus. Ministeri kertoi, että veronkorotus ei saa olla niin suuri, että sen seurauksena turpeen sijasta kattiloissa ryhdyttäisiin polttamaan puuta tai kivihiiltä. Ministerin haaveilusta huolimatta näin on nyt kuitenkin käynyt ja ulkomaista haketta kuljetetaan laivoilla ja rekoilla Suomeen yötä päivää turvetta korvaamaan. Ja tämä tulee keskustalaiselle ministerijoukkueelle muka täysin yllätyksenä. Kyllä tässä joutuu kulmiaan nostelemaan, kun katsoo, kuinka entinen maaseudun puolue rypee vihreiden talutushihnassa.

Ministeri Vanhanen vastasi kysymykseeni turpeen verotuksesta taannoin tässä salissa, että turpeen verotus palautuu vuoden 2013 tasolle, mutta unohti ovelasti kertoa sen olennaisen asian, että päästökompensaatio on noussut tuosta vuoden 2013 tason 5 eurosta 30 euroon eli viisinkertaiseksi. Asiat näyttävät juuri siltä, miltä niiden halutaan näyttävän, mikäli kertomatta jätetään hyvin olennaisia asioita. Mielestäni tällainen kansan sumuttaminen on todella härskiä toimintaa ministeriltä, mutta tähän näyttää olevan nykyään lähes käytäntö tässä talossa.

Arvoisa puhemies! Haluan myös ääneen tässä ihmetellä, miten voi olla mahdollista, että Kreikka, jonka talous oli vuonna 2019 1,5 prosenttia plussalla, sai Suomen Pankilta sijoitustuottoja 23,4 miljoonaa. Ensi vuodeksi hallitus on lahjoittamassa Kreikan valtiolle 10,45 miljoonaa. No, mukana tässä Kreikan tukemisessa ovat kaikki euroalueen jäsenvaltiot, joten en ihmettele, että Kreikan talous nousee kohisten toisin kuin Suomen. Herää kysymys, milloin tämä roskamaiden tukeminen Suomen osalta oikein päättyy. Olisiko aika jättää muu maailma hetkeksi ja keskittyä suomalaisen hyvinvointiin? Suomalainen ei katso hyvällä sitä, että kansan selkänahasta revityt valtiovarat lähetetään ruusettipaketissa savanneille ja Etelä-Euroopan valtioiden teollisuuden kilpailukyvyn parantamiseen. — Kiitos, arvoisa puhemies!

Puhemies Anu Vehviläinen: Huomautan tässä kohtaa, että tässä pääluokan kohdassa on ollut esittelijänä ministeri Paatero ja kunta-asiat ja valtionhallinnon asiat. Mutta kieltämättä edellisessä puheenvuorossa käsiteltiin myös ministeri Vanhaselle kuuluvaa veroasiaa. — Nyt annan vielä puheenvuoron edustaja Ovaskalle.

15.17 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Haluan vain edustaja Peltokankaalle todeta, että onneksi eilen on hallitus myös tehnyt hyviä päätöksiä, ja uskon, että se on myös oppositiossa noteerattu. Eli ennen kaikkea tuolla turvealan ottamisella tuohon koronatuen

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

piiriin, kustannustuen piiriin pystymme nyt ainakin nopeasti puuttumaan tähän akuuttiin hätään. [Mauri Peltokangas: Tämä on hieno asia!]

Yleiskeskustelu päättyi.

Pääluokan käsittely keskeytettiin.

6.5. Pääluokka 24 Ulkoministeriön hallinnonala

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt esitellään ulkoministeriön hallinnonala koskeva pääluokka 24.

Pääluokan yleiskeskusteluun varataan tässä yhteydessä kaksi tuntia. — Keskustelun aloittaa valtiovarainvaliokunnan jaoston puheenjohtaja, edustaja Vähämäki.

Keskustelu

13.02 Ville Vähämäki ps (esittelypuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Esittelen siis nyt hallintojaoston puheenjohtajana UM:n hallinnonalan osuuden budjettimietinnöstä. Pääluokassa 24 on kaksi keskeistä kokonaisuutta: ulkoasiainhallinto ja sen toimintamenot kiinteistömenoihin sekä kansainvälinen kehitysyhteistyö, joka sisältää itse kehitysyhteistyön monissa muodoissaan, kehitysyhteistyön finanssisijoitukset, Finnfundin pääomittamisen sekä oikeusvaltiotukimomentin. Käyn nämä nyt lyhyesti läpi muutamine huomioineen. [Kimmo Kiljusen puhelin soi]

Ulkoasiainhallinnon toimintamenoihin esitetään ensi vuonna 251 miljoonaa, jossa on lisäystä vajaa 14 miljoonaa kuluvaan vuoteen suhteutettuna. Toiminta pohjautuu vahvaan edustustoon, ja aikomuksena vaalikauden aikana on aukaista neljä uutta lähetystä, joista Manilan lähetystä aukaistiin tänä vuonna, ja budjetti mahdollistaa kolmen uuden edustuston avaamisen, joiden sijainnista päätetään myöhemmin. Valiokunta pitää hyvänä, että sijainnin valinnassa painotetaan myös tavoiteltavia kaupallisia hyötyjä Suomelle. Valiokunta nostaa esille edustustojen henkilöstön jaksamisen epidemian keskellä, ja siihen jaksamiseen olisi kohdennettava tukitoimia.

Viennin edistämisestä: Esitys tukee edustustojen kautta tehtävää työtä Suomen viennin ja liiketoimintamahdollisuuksien edistämiseksi ulkomailla ja sitä kautta kohentaa talouskasvua ja työllisyyttä myös kotimaassa. Valiokunta pitää hyvänä näitä tehtäviä toimenpiteitä, joilla kootaan aikaisempaa kookkaampia vientikokonaisuuksia, joilla voidaan siten puolestaan vastata laajoihin hankkeisiin.

Kehitysyhteistyön osalta: Suomen julkinen kehitysyhteistyö on kokonaisuudessaan 1 245 miljoonaa, joka on 215 miljoonaa enemmän kuin kuluvana vuonna. Tämä summa koostuu UM:n, TEMin, SM:n ja VM:n pääluokkien momenteista. Tämän pääluokan osalta kehitysyhteistyömomentille esitetään 760 miljoonaa, joka on 68 miljoonaa enemmän kuin kuluvana vuonna. Valiokunta pitää valittuja painopistealueita hyvinä ja nostaa esiin etenkin naisten ja tyttöjen aseman vahvistamisen sekä kehitysmaiden talouden ja uusien työpaikkojen syntymisen tukemisen, koulutuksen sekä yleisesti toimivan yhteiskunnan ja hallinnon tukemisen.

Valiokunta pitää hyvänä, että myös kehitysyhteistyön kautta valmistaudutaan epidemian jälkihoitoon. Suomen kehitysyhteistyöllä tulee auttaa kaikkein haavoittuvimmassa

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

asemassa olevia ihmisiä, ja oleellista on nostaa vähiten kehittyneiden LDC-valtioiden tukea asetetun tavoitteen mukaisesti.

Valiokunta toteaa, että käsiteltävä momentti on laaja, ja pitää välttämättömänä, että eduskunnalle päätöksenteon pohjaksi esitettävä tieto on kyllin yksityiskohtaista. Valiokunta siis kaipaa momenttien välistä yhteismitallisuutta eikä pidä hyvänä kehityksenä sitä, että budjetissa useiden momenttien sisällöt ovat kaventuneet viime vuosina. Jatkossa kehitysyhteistyömomenttia on syytä avata täsmällisemmin ja temaattisiin painopisteisiin tehtävää jakoa tulee kehittää mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tavoitteita on selkiytettävä, jotta laatu ja vaikuttavuus mahdollistetaan nykyistä avoimemmin.

Valiokunta tekee lisäyksen, 200 000. Se suunnataan globaalikasvatukseen edistämiseen.

Finnfundille budjetissa ehdotetaan 10 miljoonan lisäys. Kuluvana vuonna pääomitukseseen myönnettiin 60 miljoonaa ja sijoituksia tehtiin 237 miljoonaa Finnfundissa. Toiminnan lähtökohta on se, että palautuva pääoma sijoitetaan edelleen uusiin kehityskohteisiin ja Finnfundin tase kasvaa jatkossa.

Valiokunta kiinnittää huomion siihen, että kehityspoliittisten tavoitteiden tulee ohjata kaikkea Finnfundin toimintaa. Valiokunta toteaa, että omistajaohjauksen linjausten mukaisesti kehitysvaikutusten saavuttamisen ohella avataan mahdollisuuksia myös suomalaisille toimijoille.

Kehitysyhteistyön finanssisijoituksista vielä vähäsen: Sinne esitetään vajaa 130 miljoonaa. Tämä käytetään vastuullisiin ja vaikuttaviin kohteisiin, jotka kansantalouden tilinpidossa eivät lisää valtiontalouden alijäämää ja joilla on palaumaodote. Momentti on siis kehityksen ulkopuolinen niin kuin edellinen Finnfundinkin momentti.

Lopuksi vielä oikeusvaltiotuesta: siihen myönnetään 3 miljoonaa, jolla edistetään yhteiskunnallista vakautta.

Valiokunta nostaa esille Suomen puheenjohtajuuskauden Pohjoismaiden neuvostossa ensi vuonna, ja puheenjohtajuuskauden aikana vaikutusmahdollisuudet tulisi maksimoida. Jaosto sai oikein hyvän selvityksen Suomen puheenjohtajuuskaudesta ja myöskin niistä painopisteistä, mitä asiassa on. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoisat edustajat, tapana on ollut, että jos istunnossa puhelin pirahdaa, niin kahvia kuppeihin lurahtaa — eli edustaja Kiljunen, kaikille paikalla olleille edustajille sitten tämän pääluokan jälkeen.

13.07 Ulkoministeri Pekka Haavisto: Arvoisa puhemies! Kiitän ensin valtiovarainvaliokuntaa ja ulkoasiainvaliokuntaa talousarvioesityksen käsittelyssä saaduista tärkeistä huomioista.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan peruslinja on vakaa ja ennustettava. Se perustuu hyviin kahdenvälisiin suhteisiin, yhteistoimintaan ja vaikuttamiseen Euroopan unionissa sekä sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään ja kansainväliseen oikeuteen nojautuvan monenkeskiseen yhteistyöhön. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan arvopohjassa keskeistä on ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen, demokratian, rauhan, vapauden, suvaitsevaisuuden ja tasa-arvon edistäminen kaikessa kansainvälisessä toiminnassa. Globaalit haasteet, kuten ilmastonmuutos, pandemiat ja teknologisen kehityksen murros, vaikuttavat toimintaympäristöömme itsenäisinä ilmiöinä kärjistäen jo tunnistettujen kehityskulkujen vai-
kutusta.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Koronapandemian myötä eriarvoisuus on vaarassa lisääntyä ja hauraat valtiot ovat entistä haaraampia. Pandemian laukaisema maailmanlaajuinen taloustaantumaa asettaa vaikeita haasteita kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle. Samalla kansainväliset yhteistyörakenteet kärsivät erilaisista vastakkainasetteluista. Sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän puolustaminen onkin Suomelle tarpeellisempaa kuin koskaan aikaisemmin. Suomi pyrkii jäseneksi YK:n ihmisoikeusneuvostoon kaudelle 22—24.

Euroopan unioni on Suomen ulkosuhteiden tärkein viitekehys ja vaikutuskanava sekä turvallisuusyhteisö. Suurvaltojen välisissä suhteissa on voimistuvan kilpailun ja vastakkainasettelun mutta myös keskinäisriippuvuuden elementtejä. Yhdysvallat ja Kiina kilpailevat globaalista johtoasemasta, mikä vaikuttaa valtioiden suhteisiin maailmanlaajuisesti ja pakottaa muut valtiot ja toimijat, kuten EU:n, pohtimaan asemoitumistaan uudessa poliittisessa, taloudellisessa ja ideologisessa kilpailussa. Afrikan merkitys EU:n strategisena kumppanina kasvaa. Venäjä hakee merkittävämpää asemaa, mikä heijastuu myös Itämeren turvallisuustilanteeseen. Arktisen alueen geopoliittinen, ympäristöllinen ja taloudellinen merkitys kasvavat.

Laaja-alainen pohjoismainen yhteistyö on epävakaa kansainvälisessä toimintaympäristössä yhä tärkeämpää. Suomi toimii ensi vuonna puheenjohtajana Pohjoismaiden ulkoministerien ulko- ja turvallisuuspoliittisessa yhteistyössä N5:ssä, Pohjoismaiden ministerineuvostossa sekä pohjoismais-balttilaisessa yhteistyössä eli NB8:ssä.

Arvoisa puhemies! Kuten ulkoasiainvaliokunta lausunnossaan toteaa, on läsnäolo maailmalla merkittävä tiedon ja vaikutusvallan lähde. Edustustoverkko palvelee Suomen ja suomalaisten etuja laajasti valtionhallinnon ja yhteiskunnan eri sektoreilla. Edustustojen työ koronapandemian keskellä on ollut korvaamatonta niin kriisin etenemisen seurannassa, ennakkoinnissa ja ymmärtämisessä kuin suomalaisten auttamisessa eri puolilla maailmalla. Pandemian aikana edustustomme ja niiden henkilökunta ovat olleet ja ovat edelleen suuren paineen alla. Vaikkakin edustustojen toimintakyky on pääasiassa säilynyt hyvänä, jaan valtiovarainvaliokunnan huolen henkilöstön jaksamisesta tilanteessa, jossa useimmissa asemamaissa koronatilanne on huomattavasti Suomea hankalampi.

Hallitusohjelman mukainen edustustoverkon vahvistaminen on nyt ajankohtaisempaa kuin koskaan myös talouden elpymisen näkökulmasta. Edustustoverkon merkitystä pienelle vientivetoiselle maalle ei voida unohtaa siirryttäessä koronapandemian jälkihoitoon. Hallitusohjelmaan sisällytettyjen neljän uuden edustuston lisäksi ulkoministeriö on esittänyt kahden uuden edustuston perustamista vaalikaudella. Talousarvioesityksessä on varattu määrärahat kolmen uuden edustuston avaamiseen. Uusien edustustojen sijaintipaikoista päätetään myöhemmin, pääpainon ollessa hallitusohjelman mukaisesti kaakkoisessa ja eteläisessä Aasiassa sekä läntisessä Afrikassa. Syyskuun alussa avattiin uudelleen Suomen suurlähetystö Manilassa Filippiineillä. Kiitän tässä yhteydessä valiokuntia niiltä saadusta tuesta edustustoverkon vahvistamiselle.

Kansainvälisen toimintaympäristön muutokset lisäävät Suomen edustustoverkon tietoturvaan ja turvallisuuteen liittyviä tarpeita. Kuten valtiovarainvaliokunta toteaa, on kasvanneisiin turvallisuushäiriöihin varautuminen välttämätöntä.

Arvoisa puhemies! Konfliktinesto sekä rauhanvälitys ja -rakennus ovat Suomen ulkopoliittikan vahvistuva painopiste, erityisesti koronapandemian aikana ja sen jälkihoidossa. Suomi jatkaa tukeaan rauhanvälitykseen liittyville vuoropuheluprosesseille ja edistää käynnissä olevien konfliktien ratkaisua sekä vahvistaa rauhanvälitystoimintaa ja rauhanvälityskapasiteettia.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Suomi jatkaa aktiivista osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan niin sotilaallisen kuin siviilikriisinhallinnankin puitteissa. Suomen kansainvälisten kriisinhallintatehtävien painopisteet ovat Libanonissa, Irakissa, Afganistanissa ja Georgiassa, mutta Suomi osallistuu operaatioihin myös Kosovossa, Afrikassa ja Välimerellä. — Kiitos.

13.12 Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari: Arvoisa puhemies! Kiitän ulkoasiainvaliokuntaa ja valtiovarainvaliokuntaa positiivisesta suhtautumisesta kehitysyhteistyömäärärahojen lisäykselle vuonna 2021. Samalla jaan ulkoasiainvaliokunnan ja valtiovarainvaliokunnan huolen siitä, että Suomi on edelleen jäljessä YK:ssa asetetusta kehitysyhteistyön 0,7 prosentin bruttokansantulo-osuustavoitteesta saavuttaen arvion mukaan 0,52 prosenttia vuonna 21. Kiitän myös siitä, että ulkoasiainvaliokunta ja valtiovarainvaliokunta antoivat vahvan tuen hallituksen toimille aikataulutetun tiekartan valmistelemiseksi 0,7 prosentin tavoitteen saavuttamiseksi.

Jaan huolen myös siitä, että koronakriisin myötä maailman äärimmäinen köyhyys ja nälkä ovat kääntymässä kasvuun ja monet kehitysyhteistyövaroin saavutetut positiiviset tulokset ovat nyt vaarassa. Kuten ulkoasiainvaliokunta ja valtiovarainvaliokunta noteeraavat mietinnöissään, Suomi varautuu myös kehitysyhteistyön kautta koronapandemian jälkihoitoon vastatakseen akuutteihin kriiseihin myös kehitysyhteistyön kautta. Suomi on nostanut humanitäärisen avun tasoa 12,5 miljoonalla eurolla ensi vuoden budjetissa. Humanitääristä apua vahvistettiin merkittävästi myös osana lokakuussa annettua lisätalousarviota, jota jo toimeenpannaan eduskunnan hyväksyttyä esityksen.

Ulkoministeriö pitää tärkeänä myös valiokunnilta saamaansa tukea kehitysyhteistyön painopistealueiden edistämiseen ja erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien ja aseman vahvistamiseen mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet.

Suomi haluaa vahvistaa tukeaan koulutussektorille kriisitilanteissa. Tiedämme omasta kokemuksestamme, että kouluruokailulla on pelkkää ravitsemusta huomattavasti laajemmat vaikutukset. Pyrin WFP:n kouluruokailähteläänä vahvistamaan poliittista ja taloudellista tukea kouluruokailulle kehittyvissä maissa ja humanitäärisissä kriiseissä.

Lisäksi ulkoministeriö painottaa kehitysmaiden oman vastuullisen liiketoiminnan vahvistamista ja työpaikkojen luomista sekä kiittää valiokuntia tuesta kehitysyhteistyön finanssisijoituksille sekä Finnfundin pääomatasen korotukselle.

Ulkoministeriö pitää tärkeänä molempien valiokuntien nostamaa näkökulmaa kehitysyhteistyöbudjetin läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Ulkoministeriö aikoo vastata tähän tarpeeseen lanseeraamalla ensi vuoden kuluessa kehitysyhteistyörahoituksen dataportaalien, jonka avulla rahoitus on nähtävissä avoimesti hanketasolla. Lisäksi budjetin seurannan ja arvioinnin edistämiseksi ulkoministeriö aikoo jatkossa kirjata varsinaisen kehitysyhteistyömomentin jakautumista tarkemmin, kuten monenkeskistä apua saavien kansainvälisten järjestöjen, suurimpien kahdenvälisten maiden ja alueiden sekä ilmastorahoituksen osuuksia budjetista talousarviosta 22 lähtien, kuten myös UaV ja VaV lausunnossaan toteavat.

Ulkoministeriö on kehittänyt tiedolla johtamisen elementtiä strategisessa suunnittelussa toiminta- ja taloussuunnitelman ja talousarvion valmistelujen prosesseissa asettamalla määrällisiä tavoitteita muun muassa temaattisiin painopistealueisiin, ilmastorahoitukseen sekä vähiten kehittyneisiin maihin kohdistuvan avun jakautumiseen. Budjettiprosesseja kehittämällä pyritään vastaamaan myös valiokuntien nostamiin kohtiin kehitysrahoitukselle, mukaan lukien ilmastorahoitus, asetettujen tavoitteiden selkeyttämisestä.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Arvoisa puhemies! Lisäksi kiitän valtiovarainvaliokuntaa siitä, että se lisää momentille 200 000 euroa kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyön tukeen kohdistuvaan globaalikasvatukseen. Osaltaan eduskunnan osoittamaa lisäystä voidaan kohdentaa parhaillaan valmistelussa olevaan viestintä- ja globaalikasvatushakuun, ja se mahdollistaa laadukkaiden globaalikasvatushankkeiden entistä laajemman tukemisen.

Arvoisa puhemies! Lyhyesti viennin edistämisestä: Nyt tehokas viennin ja kansainvälistymisen edistämistyö on tärkeämpää kuin koskaan ja suomalaisille ratkaisuille on kysyntää. Nyt meidän tulee olla etulinjassa tarjoamassa suomalaisia ratkaisuja ja ennen kaikkea viennin edistämisestä siirtyä konkreettiseen vientikaupan tekemiseen, ja siinä ulkoministeriö ja sen Team Finland -verkosto ovat keskeisessä roolissa. [Puhemies koputtaa] Kuten ulkoministeri totesi, viennin edistämisessä olennaista on myös edustustoverkon laajuus. — Kiitoksia.

13.18 Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist: Arvoisa puhemies! Haluan myös omalta osaltani kiittää eduskuntaa ja valiokuntaa erittäin myönteisestä suhtautumisesta pohjoismaiseen yhteistyöhön ja tasa-arvotyöhön. Kuten tässä edustaja Vähämäki totesi, Suomi toimii ensi vuonna Pohjoismaisen ministerineuvoston puheenjohtajamaana, ja pyrimme totta kai siihen, että vaikutusmahdollisuuksia maksimoidaan. Odotan sitä vuotta innolla, ja keskeinen viestimme tulee olemaan ”Pohjoismaat, yhdessä”. Suomen tehtävä on toimeenpanna pohjoismaista visiota, tavoitteena tehdä Pohjola maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä. Pidän itse tärkeänä aina nostaa rajaesteiden poistamisen eräänlaisena kärkihankkeena yhteistyöministerielle.

Tämä koronaviruksen on osoittanut, että voimme etsiä syvempää yhteistyötä monella alalla. Yksi näistä on huoltovarmuus. Siksi Suomi onkin tehnyt aloitteen huoltovarmuus- ja varautumisyhteistyön tiivistämiseksi puheenjohtajuuskaudella, ja huoltovarmuus koskee kaikkia yhteiskunnan kannalta elintärkeitä toimintoja, kaikissa tilanteissa, ei ainoastaan tämän pandemian aikana.

Suomi tulee kehittämään puheenjohtajakaudella myös kahta muuta erityishanketta: toinen on kiertotalouden osaamisverkosto rakennusalaalla, ja toisessa hankkeessa Suomi tukee innovatiivisen, digitaalisesti integroidun Pohjolan kehittämistä.

Vår betalningsandel i Nordiska ministerrådet är 21 miljoner euro. Samarbetet görs i tolv olika ministerråd. Det nordiska samarbetet är på flera olika plan viktigt för Finland och alla nordiska länder. Det är viktigt för oss att vara en del av ett större sammanhang och att tillsammans med likasinnade grannländer kunna föra fram för oss viktiga ärenden globalt, men även stödja varandra och utveckla våra samhällen tillsammans.

Våra nordiska grannar är också stora investerare och samtidigt viktiga handelspartner för Finland. Med nordiskt samarbete kan Finland vara större än sin storlek.

Tästä kaikesta laajasta pohjoismaisesta yhteistyöstä jokainen suomalainen maksaa laskennallisesti noin 4 euroa vuodessa.

Arvoisa puhemies! Sitten muutama sana myös tasa-arvosta:

Vaikka se ei kuulu tähän pääluokkaan, niin koska tämä on minun ainoa esiintymiseni täällä eduskunnassa, käytän aikaa myös tähän tärkeään aiheeseen. Koronapandemian varjossa olemme saaneet valmiiksi hallituksen tasa-arvo-ohjelman, se julkaistiin kesällä hallituksen periaatepäätöksenä, ja kolmikantainen palkka-avoimuuden lisäämistä käsittelevä

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

työryhmä on syksyllä aloittanut työnsä, ja hallitus ja työmarkkinakeskusjärjestöt ovat neuvotelleet yhteiset samapalkkatoimenpiteet vuosille 20—23, ja se työ on nyt saatu maaliin. Samapalkkaohjelman tavoitteena on totta kai naisten ja miesten keskimääräisen palkan kaventaminen.

Haluan tässä yhteydessä myös korostaa yhteistyötä kansalaisjärjestöjen ja sidosryhmien kanssa. Se on hallitukselle erittäin tärkeää muun muassa tasa-arvo-ohjelman seurannassa sekä tasa-arvoselonteon valmistelussa. Olen erittäin tyytyväinen siihen, että keskeisten tasa-arvopolitiikkaan osallistuvien järjestöjen rahoitus järjestyi täällä eduskunnassa myönteisellä tavalla. On myös hienoa nähdä, että turvakotitoiminnan rahoitusta nostetaan ja sukupuolistuneen väkivallan vastaisiin toimiin suunnataan rahoitusta.

Mainitsen Istanbulin sopimuksen täytäntöönpanon ja sitten myös tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estämisen toimeenpano-ohjelman edistämisen. Haluan mainita nämä, vaikka ne eivät kuulu minun vastualueelleni, mutta ne ovat tasa-arvon kannalta erittäin tärkeitä asioita.

Sitten lopuksi totean vain, että sukupuolittietoisien budjetoinnin kehittämistä on syytä jatkaa. Jo nykyisellään saamme budjetista kohtuullisen hyvän käsityksen eri hallinnonalojen toimista, joilla voi olla tasa-arvovaikutuksia. Yhteenvedot ovat selvästi kehittyneet kattavampaan suuntaan, mutta tätä kehitystyötä on edelleen syytä jatkaa. Tavoitteena on läpinäkyvä, oikeudenmukainen ja entistä vaikuttavampi budjetti, jossa sukupuolivaikutuksia arvioidaan osana budjettiprosessia.

Sitten aivan lopuksi totean, että koronapandemian vaikutukset sukupuolten tasa-arvoon täytyy tiedostaa, ja on tärkeää, että pandemian aikana pidämme tiukasti kiinni sukupuolten tasa-arvoa koskevista tavoitteista. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt, arvoisat edustajat, mahdollisuus debatoida, jos siihen halukkuutta löytyy, nousemalla seisomaan ja painamalla V-painiketta. — Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Niikko.

13.23 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministereille esittelystä. Teillä on iso vastuu. Teillä on iso pääluokka, jossa Suomen kuva ulkomaille muodostuu, ja myös Suomen hyvinvointi ja menestys riippuvat siitä, miten hyvin ulkomaankauppa onnistuu ja kehittyy.

Kiitän siitä, että Business Finlandia pidetään silmällä koko ajan ja sitä työtä tehostetaan siinä mielessä, että saadaan panostettua viennin edistämiseen enemmän, koska yritykset tarvitsevat — jos koskaan, niin nytten — kunnon tukea, jotta saamme Suomen talouden uudelleen käyntiin tämän covidin jälkeen. Siinä mielessä olisinkin kysynyt ministereiltä: Mitä uusia avauksia on suunnitteilla, mitä ei olla vielä tavallaan ehditty keskustella? Varmasti on koko ajan työn alla joitain uusia avauksia, miten me tästä menemme eteenpäin, koska covidin jälkeen on äärimmäisen kiire päästä taas takaisin markkinoille. Toivon, että Suomi olisi siellä ensimmäisten joukossa, jotka lähtevät niitä talousalueita sitten omalta osaltaan valloittamaan. — Kiitos.

13.25 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä hätkähdytin nyt puhemiestä, tai minun puhelimeni hätkähytti... [Puhujan mikrofonin ei ole päällä]

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt hätkähdyttätte minua verraten vähän, kun ette käytä mikrofonia. [Naurua]

Puhelimeni hätkähdytti puhemiestä, ja olen kahvin velkaa, mutta kun astuin tähän saliin, niin minua hätkähdytti edustaja Vähämäen puheenvuoro. Se oli tällä kertaa poikkeuksellisen painava puheenvuoro. Siinä oli globaalia vastuunkantoa, selvästi näkyi se vahva kansainvälisen solidaarisuuden painotus. Kiitokset, edustaja Vähämäki, aivan upeasta puheenvuorosta tällä kertaa.

Ulkoministeri täällä viittasi pienen maan toivovan sääntöpohjaista maailmanjärjestystä, kansainvälistä oikeutta ja monenkeskisyyttä ja viittasi Yhdysvaltojen ja Kiinan kilpailuun, joka pakottaa monet meistä mahdollisesti asemoitumaan tässä uudella tavalla. Meillä on ollut keskustelussa demokraattisten maiden yhteisön rakentamispuuhat. Demokratia, ihmisoikeudet ja oikeusvaltio ovat keskeisiä universaaleja arvoja, mutta ongelma on se, että jos näiden arvojen ympärille blokkiudutaan, se muuttuu valtapolitiikaksi. Yhtäkkiä meillä on hyviä ja pahoja, me ja he, ja meillä tämä yhteinen turvallisuus alkaa rapautua, ja ne toimet, joilla me yhdessä otamme kiinni globaalihaasteita, alkavat muuttua. [Puhemies koputtaa] Silloin muun muassa YK-järjestelmän roolin merkitys saattaa heiketä. Haluaisin tästä kuulla ministerin kantaa.

13.26 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Kiitoksia edustajille näistä kehuista. Toki esittelen valiokunnan ja jaoston mietinnön siinä muodossa kuin se on tehty, lisäämättä siihen omia ajatuksiani. Näin se kai kuuluu tehdä. [Naurua]

Viennin edistämisestä — nyt niitä omia ajatuksiani: Me painotimme myöskin siinä mietinnössä huomattavasti viennin edistämistä. Minä luulen, että jatkossa meidän ei välttämättä kannattaisi ajatella tätä pääluokkaa pelkästään niin, että se on se kehitysavun pääluokka, vaan myöskin, että se on viennin edistämisen pääluokka aika vahvasti. Sen takia me kiinnitimme huomiota siihen, että kehitysyhteistyöhön, finanssijoituksiin ja Finnfundiin tehtävien panostusten osalta kannattaisi aina myöskin pohtia sitä vientimahdollisuuksien lisäämistä, ja kyllä myöskin pohjoismainen yhteistyö osana Suomen vientiä on iso asia. Käsitteäkseni jonkunlaisia tavoitteita ja maakohtaisiakin tavoitteita on tehty, ja näistä kuulin mielelläni lisää.

13.27 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä huoltovarmuuskysymys on minusta aivan keskeinen, minkä ministerit toivat myöskin näissä esittelypuheenvuoroissa esiin. Senhän me nostimme aika olennaisena osana myös tähän ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon, kun seurantaryhmän ja valtioneuvoston kesken tätä keskustelua käytiin. Tämä pandemia osoitti meille sen, miten keskeistä se on, että huoltovarmuus toimii, ja niitä virheitä nähtiin, mitä on tapahtunut meilläkin, ja niitä heikkouksia nähtiin, mitä meillä EU:ssa on. Oikeastaan kysyisinkin nyt tähän liittyen: Kun meillä Pohjoismaissa nyt ruvetaan Suomen johdolla kokoamaan tätä huoltovarmuuden ympärillä olevaa yhteistyötä, mitkä ovat ne konkreettiset keinot? Ovathan siellä nyt keskiössä ruoka ja energia ja myöskin sotilaallinen huoltovarmuus siltä osin, että meillä löytyy puolustusteollisuutta Pohjoismaista ja Suomesta, [Puhemies koputtaa] ja tietysti myös tämä lääkeasia, että tämän pandemian kaltaiset kriisit pystytään jatkossa paremmin huolehtimaan?

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

13.28 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin kiitos tasa-arvo-päivityksestä ministeri Blomqvistille. Mielelläni joskus ottaisin ajankohtaiskeskustelunkin aiheesta tänne saliin, niin pääsisimme puhumaan enemmän.

Mutta sitten lainaan hieman Helsingin Sanomia: ”Äärimmäinen köyhyys on Maailmanpankin mukaan nousemassa tänä vuonna ensimmäistä kertaa kahteen vuosikymmeneen. Koronavirus voi lisätä tässä kategoriassa olevien ihmisten määrää 88—115 miljoonalla. Vuonna 21 määrä voi nousta jopa 150 miljoonaan. Maailmanpankin tuoreen raportin mukaan pandemia voimistaa konfliktien ja ilmastonmuutoksen aiheuttamia vaikutuksia, jotka olivat jo aikaisemmin hidastaneet köyhyyden vähentämistä.”

Haluankin kysyä: kuinka turvaamme koronarokotteen ja muiden koronaviruksen torjuntaan tarvittavien toimien ulottumisen kaikkein köyhimmille?

13.30 Jaana Pelkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin kiitos ministereille kattavista, hyvistä puheenvuoroista. Itse nostaisin esiin erityisesti rauhanturvaamisen, kriisinhallinnan ja naiset.

Rauhanturvaaminen ja kriisinhallinta ovat olleet olennainen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa jo yli kuuden vuosikymmenen ajan. YK:n tavoitehan on, että rauhanturvaajista 15 prosenttia olisi naisia. Suomen luku on tällä hetkellä noin 5 prosenttia, ja ymmärtääkseni hallituksen tavoitteena on nostaa tämä määrä 7 prosenttiin. Suomen tulee lisätä naispuolisia rauhanturvaajia, ja tarvitaan todellisia panostuksia naisten osallistumisen vahvistamiseksi. Kysyisin: Miten tässä onnistumme? Mikä on hallituksen suunnitelma?

13.30 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman, arvoisa puhemies! Mielestäni tämä pääluokka on siinä mielessä erityisen mielenkiintoinen, että se kertoo juuri siitä, miten kaikki liittyy kaikkeen ja miten tärkeätä on, että me suomalaisina olemme mukana rakentamassa ja selvittämässä ja löytämässä ratkaisuja niihin globaaleihinkin haasteisiin, jotka vaikuttavat meihin. Tämä covid-aika on mielestäni jokaiselle suomalaiselle näyttänyt sen, että meidän täytyy olla aktiivisena maailmassa ja tuomassa meidän panoksiamme ja niitä ratkaisuja — myös ratkaisemaan niitä syitä — joilla tästä päästään ulos.

Tässä on tullut hyviä puheenvuoroja rokotteista, mutta tietenkin se nälkä ja ne konfliktit, joita nälkä covidin seurauksena aiheuttaa, ja se taantuva kehitys, joka uhkaa nyt kehitysmaissa, ovat erityinen uhka — ei vain inhimillinen hätä vaan myös konfliktit ja ne seuraukset, jotka konflikteista tulevat. Tällä hetkellä meillä on erityisen monta [Puhemies koputtaa] tällaista parlamentaarista työryhmää ja komiteaa ja seurantaryhmää käsittelemään näitä, ja mielestäni se on hyvä tapa nostaa myöskin eduskunnan tietoisuutta näistä asioista.

13.32 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Olen samaa mieltä valtiovarainvaliokunnan kanssa, että näistä kehitysapukohteista tarvittaisiin eduskunnassa yksityiskohtaisempaa tietoa. Olen muun muassa saanut nyt hiljattain lukea, että Suomi tukee Venezuelaa heidän pakolaistilanteessaan. Siellä Venezuelassahan ihmiset ovat joutuneet pakenemaan sosialismia kapitalistisiin maihin. Venezuelahan on ollut öljyrikas maa. Venezuelan öljyvarannot ovat itse asiassa maailman suurimmat. Ne ovat jopa suuremmat kuin Saudi-Arabiassa. Kysyisin ministeriltä ehkä tässä yhteydessä: voisiko Suomessakin vähän saada ihmisiä ymmärtämään ja valistaa tämän esimerkin valossa nyt, kun me joudumme sinne sosialistiseen maahan rahaa lahjoittamaan, että sosialismi ei yksinkertaisesti toimi?

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

13.33 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomuksen mielestä kansainvälisyys on elinehto Suomelle, ja olemme pääosin tyytyväisiä ulkoministeriön hallinnonalan panostuksiin. Kehitysyhteistyömäärärahan tässä nousevat, ja olen kyllä toisaalta samaa mieltä kuin edustaja Tavio tuossa edellä, että niistä kohteista tarvittaisiin kyllä enemmän tietoa. Ja olemme myöskin sitä mieltä kokoomuksessa, että olisi hyvä, että ainakin osa näistä kehitysyhteistyörahoista olisi sijoitusmuotoisia, eli ei pelkästään julkinen sektori vaan siinä olisi myöskin yksityinen sektori, yksityinen pääoma mukana, jolloin voitaisiin näitä yritysten toimintamahdollisuuksia parantaa.

Arvoisa puhemies! Kysyisin ministeri Haavistolta aivan yksittäistä asiaa eli sitä, mitä mahtaa tapahtua Afganistanissa nyt tulevaisuudessa. Nimittäin presidentti Trump on esittänyt, että sieltä joukot vedetään pois, ja jos tuleva presidentti Biden jatkaa tätä samaa politiikkaa eli aikoo tehdä näin, niin mitä seurauksia sillä sitten on Euroopan maille, [Puhemies koputtaa] kun esimerkiksi terrorismin nousua on epäilty?

13.34 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jaoston puheenjohtajan sanat olivat järkeviä, ja vaikka ne loput olivat hänen omiaan, myös ne olivat ihan järkeviä.

Haluaisin muutaman asian nostaa:

Viennin edistämiseen liittyy tietysti tämä edustustoverkosto, ja jotkut ovat arvostelleet, että tällaisessa taloudellisessa tilanteessa ei pitäisi toimia näin, mutta nähdäkseni pitää toimia juuri näin, että nyt panostetaan ja rakennetaan niitä kontakteja, ja samalla myöskin palvellaan suomalaisia kansalaisia entistä paremmin näillä alueilla.

Siviilikriisinhallinta on yksi asia, josta haluan muutaman sanan sanoa. Meillä on nyt 40 prosenttia naisia asiantuntijatehtävissä. Olemme Suomessa onnistuneet siinä hyvin. Mutta kuten edustaja Pelkonen totesi, erityisesti sotilaskriisinhallinnan puolella tilanne on heikko. Millä tavalla me saamme ennen kaikkea EU-maat ymmärtämään, että naisten osuutta on kasvatettava näissä tehtävissä ja siviilikriisinhallinnassa?

Sitten vielä kysymys pohjoismaisesta yhteistyöstä: miten ministeri arvioi, loukkaantuvatko länsinaapurimme siitä, kun täällä rajoja suljettiin ja [Puhemies koputtaa] hiukan tuli kärkeä siinä Suomen ja Ruotsin välillä koronatilanteesta johtuen?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Otetaan muutama kysymys vielä, ja sen jälkeen ministereillä mahdollisuus vastata.

13.35 **Saara Hyrkkö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten ministeritkin totesivat, koronapandemia ja sen moninaiset vaikutukset ovat merkittävä uhka kestävä kehityksen tavoitteiden etenemiselle. Sen takia on erittäin tärkeää ja tervetullutta, että Suomi varautuu myöskin kehitysyhteistyön kautta tähän koronapandemian jälkihoitoon. Köyhyyden torjuminen, eriarvoisuuden vähentäminen ja ihmisoikeuksien puolustaminen ovat tänä päivänä entistäkin tärkeämpiä tavoitteita.

Ikävä kyllä, korona on myöskin tarjonnut naisten ja tyttöjen oikeuksien vastustajille savuverhon tai tekosyn romuttaa oikeutta muun muassa laadukkaisiin seksuaaliterveyden palveluihin. Palveluita on rajattu, aborttioikeuden puolesta taistellaan eri puolilla maailmaa, ja mahdollisuus saada asiantuntevaa seksuaalikasvatusta on etänä tapahtuvassa ope-
tuksessa vähentynyt. Kyse on paitsi naisten ja tyttöjen oikeuksista, ihmisoikeuksista, myös

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

terveydestä. Kuulisin mielelläni enemmän siitä, miten koronapandemian jälkihoidossa Suomi voi vahvistaa seksuaalioikeuksien toteutumista ympäri maailmaa.

13.37 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymys Venäjä-suhteiden kehittämisestä: Nehän eivät ole viime aikoina olleet ulkoministeriössä siellä kärjessä kehitettävien asioiden listalla. Suhtautuminen on ollut ainakin virkajohdossa pikemminkin varsin penseää. Mutta kysymys Venäjän-kaupasta erityisesti: Suomen vienti Venäjälle on nyt, jos korona-aika jätetään laskuista, noin kymmenessä vuodessa romahtanut 8 miljardista noin 3 miljardiin. Tähän tietysti on vaikuttanut kansainvälinen pakotepolitiikka. Piristystä toisaalta ovat tuoneet nämä Nord Stream -putkihankkeet. Tuonti Venäjältä on ollut parikymmentä vuotta, 30 vuotta korkeammalla kuin vienti, siinä keskeisessä osassa raaka-aineet tietysti. [Puhemies koputtaa] Mutta olisin kysynyt: Mitä Venäjän-kaupan edistämiseksi on tehty? Nimittäin Venäjän-kauppaa käyvät yritykset ovat tunnistaneet ongelman siellä UM:n vientilupaosastolla, ja hallitusohjelmassa on tästä kirjaus. Onko asialle tapahtunut jotain, että näiden Venäjän vientilupien saamista olisi helpotettu? — Kiitoksia.

13.38 Sakari Puisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pohjoismaiden yhteistyö nousi esiin näissä ministeripuheenvuoroissa, ja hyvä niin. Itse kannatan syvempää NB8-, Nordic-Baltic-yhteistyötä, eli Pohjoismaat ja Baltia ovat siinä mukana. Baltian maat ovat monellakin politiikan osa-alueella tehneet oikeanlaisia ratkaisuja, ja siellä on hyvin paljon erilaista aktiviteettia. Otetaan nyt esimerkiksi vaikka ministeri Blomqvistinkin mainitsema digitaalinen yhteistyö. Te mainitsitte sen pohjoismaisessa yhteistyössä, mutta toisaalta esimerkiksi Viro on hyvin aktiivinen: paljon osaamista löytyy näissä kyberasioissa, ja siellä on e-Estonia-järjestelmä. Liettua, jonka tunnen varsin hyvin — olen sen ystävyysryhmän puheenjohtaja — myös on hyvin aktiivinen erilaisissa digiasioissa. Liettuan ja Puolan itse asiassa Financial Times rankkasi noin suurin piirtein vuosi sitten ihan kärkeen Euroopassa tällaisissa digiratkaisuissa ja startup-ympäristöissä. Mikä teidän kantanne on, ministeri Haavisto, kannattaisiko NB8-yhteistyötä tiivistää?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Haavisto, 5 minuuttia.

13.39 Ulkoministeri Pekka Haavisto: Arvoisa puhemies! Kiitos hyvistä kysymyksistä ja kommentista. Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Niikko nosti esille, mitä uutta on nyt tekeillä, ja ministeri Skinnari varmaan kertoo suoraan vienninedistämispuolelta, mutta olemme myöskin paljon puhuneet liikkuvuudesta ja ulkoministeriössä muun muassa on alettu nyt valmistella tätä D-viisumimallia, jossa Suomi voisi myöntää tällaisen erillisen viisumin, joka varsinkin koronaolosuhteissa voisi olla merkityksellinen. Alamme myös valmistella mahdollisuutta Global Entry -sopimukseen, jossa Yhdysvaltain-liikenne helpottuisi. Tämänäköisiä asioita on nyt tämäkin aika sitten tuonut ajankohtaisemmaksi meillä.

Edustaja Kiljunen kysyi sääntöpohjaisesta järjestyksestä ja tästä demokraattisten maiden yhteisöstä, jota Yhdysvallat ajaa. Sinänsähän on hyvä, että demokratiaa vahvistetaan ja demokraattiset maat keskenään keskustelevalle myöskin siitä, miten sitä vahvistetaan. Mutta kyllä meidän viestimme on ollut, että sen demokraattisten maiden yhteisön viestin pitäisi olla YK:n vahvistaminen ja se pitäisi nimenomaan suunnata siihen, että YK:ta käytettäi-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

siin foorumina ja se olisi se. Ei mitään pois YK:lta on se linja silloin, kun tätä demokraattisten maiden yhteistyötä viedään eteenpäin.

Edustaja Savola otti huoltovarmuusasian esille, ja täällä varmaan siihen on muitakin kommentteja, mutta haluan sanoa, että EU:n strategisen autonomian keskustelussa kun on puhuttu, mitä se sitten on se strateginen autonomia — jotkut ajattelevat sitä vain sotilaallisesti — hyvin paljon nousevat huoltovarmuuskysymykset ja esimerkiksi tällaiset lääkkeet ja sairaalalaitteet, hengityskoneet, tämäntyyppiset asiat, joita nyt on huomattu tässä koronakriisissä tarvittavan, ja se, millä tavalla vahvistettaisiin EU:n omaa strategista autonomiaa näissä. Suomi tietysti EU:n puitteissa myöskin tukee huoltovarmuutta, ja kuulemme varmaan, mitä sitten Pohjoismaiden piirissä erikseen on tapahtumassa.

Edustaja Pelkonen nosti erittäin hyvän kysymyksen siitä, mikä on naisten rooli kriisinhallinnassa. Nimenomaan tämä heikko prosentti sotilaallisen kriisinhallinnan osalta on meitä kyllä huolestuttanut, ja sitä pyritään nostamaan. Onneksi tuolla siviilikriisinhallinnan osalla, jos muistan oikein, prosentti on noin 40, eli siellä naisten osallistuminen on vahvempaa, mutta kaikki keinot tässä halutaan kyllä käyttää ja myöskin otetaan vastaan ajatuksia, jos kansanedustajilla on, miten naisten osallistumista tähän voisi vielä parantaa. Se olisi erittäin tärkeää. Naisten osallistuminen keskeisiin tehtäviin on kuitenkin nyt jo ollut hyvin vahva viesti Suomelta.

Edustaja Tavio kysyi Venezuelasta, ja sanon ehkä tästä poliittisesta puolesta, että Venezuelan kriisi, kuten hyvin kuvasitte, on luonut paineen näihin naapurimaihin nimenomaan. Pakolaisia on tullut Venezuelasta YK:n ja näiden maiden autettaviksi siellä naapurimaissa, ja kriisi on valtava, siellä puhutaan muistaakseni yli miljoonasta pakolaisesta Kolumbian suuntaan. [Mika Niikko: Siellä on anarkia menossa!] Kun naapurimaatkin muutenkin ovat huonossa tilanteessa koronakriisin keskellä, niin tilanne on todella kaoottinen, ja yhdyin täysin tähän huoleen, ja tämä on myöskin EU:n yhteinen linja, että Venezuelan hallinto pitäisi saada kuntoon. Nykyhallinto ei ole vastuullisesti kohdellut sitä maata, ja siitä tämä pakolaiskriisi on syntynyt. Olemme tästä täysin samaa mieltä.

Edustaja Kauma kysyi erittäin tärkeän kysymyksen, mihin Afganistan on menossa. Suomihan isännöi yhdessä YK:n ja Afganistanin hallituksen kanssa tässä syksyllä suurta apulupauskokousta Genevessä. Olimme siellä ministeri Skinnarin kanssa. Saimme paljon kiitoksia siitä, että saatiin tämä neljän vuoden kehitysnäkymä kuntoon. Mutta poliittiseen näkymään liittyy nyt vahvasti se, että Dohassa, Qatarissa, käydään rauhanneuvotteluja Talebanin ja Afganistanin hallituksen välillä, ja meidän näkemyksemme ja myöskin tämän apulupauskokouksen näkemys tietysti on se, että näistä perusperiaatteista — demokratiasista, ihmisoikeuksista, naisten oikeuksista — ei voi antaa periksi näissä rauhanneuvotteluissa. Jos Taleban tulee jollakin tavalla mukaan Afganistanin hallintoon, sen täytyy hyväksyä nämä keskeiset periaatteet, ja on aivan selvää, että avunantajayhteisö ei ole mukana tuke-massa mitään ihmisoikeusloukkauksia tai naisten aseman heikennyksiä Afganistanissa. Tässä tilanteessa nyt ollaan, ja tätä keskustelua käydään. Tietysti odotamme myöskin Bidenin hallinnon uusia linjauksia mahdollisesti Trumpin jälkeen. Niitä ei vielä ole käytössä. On hieman sellainen odottava tunnelma. Tiedän, että Naton piirissä on paljon sitä ajattelua, että sieltä ei pitäisi liian hallitsemattomasti myöskään Naton lähtee pois.

Sitten vielä kahteen kysymykseen:

Edustaja Yrttiaho kysyi Venäjästä: Ehkä sanon poliittisella tasolla, että meillä on ulko-ministeri Lavrovin kanssa hyvä dialogi. Hän on käynyt Suomessa tänä vuonna, itselleni valmistellaan matkaa Moskovaan, ja nyt vielä Suomen ja Venäjän 100-vuotisdiplomaatti-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

suhteiden ympärillä on vaihdettu viestejä ja järjestetty seminaari, ja taisi olla eilen suuri Tassin haastattelukin Suomen asioista julkaistuna.

Vielä edustaja Puistolle: NB8-yhteistyöstä olen täysin samaa mieltä. Suomi on puheenjohtajamaa ensi vuonna, ja jos tässä korona-ajassa on jotain hyvää, niin se, että se on vahvistanut sekä pohjoismaista yhteistyötä että tätä NB8-yhteistyötä, alueellista yhteistyötä erittäin hyvin. Pidän tärkeänä, että siinä ollaan tavoitteellisia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Haluaako ministeri Skinnari tai Blomqvist?

13.45 Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari: Arvoisa puhemies! Kiitos hyvästä keskustelusta ja hyvistä kysymyksistä.

Oikeastaan aluksi tähän edustaja Tavion esiin nostamaan aiheeseen. Ulkoministerikin jo sivusi Venezuelaa, ja kyllä, Suomi tukee YK:n pakolaisjärjestöä, Suomi ei tue Venezuelaa. Suomi tukee ja auttaa niitä ihmisiä, jotka ovat avun tarpeessa. Muutenkaan Suomi ei anna budjettitukea, Suomi tukee niitä toimijoita, jotka auttavat ihmisiä hädässä. Toivottavasti tämä viesti nyt menee perille. Ja kiitos perussuomalaisten eduskuntaryhmälle myös siitä, että saimme keskustella pidemmän aikaa teidän ryhmäkokouksessanne näistä periaatteista, ja mielelläni jatkan tätä keskustelua.

Edustaja Niikko ja edustaja Vähämäki, oli erinomainen kysymys, mitä uusia avauksia Suomi tekee, mitä uusia viennin avauksia. Tämä on Suomen kannalta ihan avainkysymyksiä ja tulee olemaan osa myös kestävä kasvun ohjelmaa, jota nyt valtioneuvosto laatii yhteistyössä. Ulkoministeriössä perustimme kesäkuussa business-to-government-alustan, jossa meidän teemasuurlähettiläät, kuusi sellaista, uudella tavalla verkostomaisesti luovat kokonaisratkaisuja siihen kansainväliseen kysyntään, mikä on olemassa ja mikä etenkin nyt syntyy, kun koko maailma elvyttää. Eli me näemme kansainvälisen kysynnän ja luomme kokonaistarjoamaa, ja nyt meillä jokainen suurlähettiläs ympäri maailmaa on koonnut tiiviin paketin siitä, mitä kysyntää milläkin markkinalla on. Nyt kysymys tietysti kuuluu, miten meidän elinkeinoelämä ja meidän yritykset, kaikenkokoiset sellaiset, vastaavat siihen kysyntään. Suomella on todella paljon osaamista ja tarjottavaa, mutta meidän ongelmahan on meidän yritysten pieni koko, jolloin meidän pitää tukea näiden konsortioiden rakentamista monella tavalla. Tämä on meidän heikko kohta ollut jo pidemmän aikaa, ja tähän minä haluan nyt muutoksen, jotta meiltä löytyy niitä kokonaistarjoamia hanketavasta ja ohjelmista systeemitason ratkaisuihin, systeemitason toimituksiin ja todellisiin kauppoihin. [Mika Niikko: Hienoa!] Tämä on iso asia Suomelle ja iso asia Suomen taloudelle, mutta se vaatii muutoksia, sen myös sanon rehellisesti, ja sitä työtä tehdään.

Edustaja Kaumalle sijoitus pohjaisten instrumenttien painotuksesta: Kyllä, tätä Suomi on tehnyt, ja se näkyy muun muassa Finnfundin lisäpanostuksina. Silloin me puhumme sijoitustoiminnasta, ja tässä työssä mielestäni Suomi on onnistunut, niin edellinen hallitus kuin tämäkin hallitus, omistajaohjauksessakin hyvin.

Edustaja Hyrkölle seksuaali- ja lisääntymisterveydestä, naisten asemasta, naisten oikeuksista, miten niitä edistetään: Monella tavalla, monenkeskisesti, YK-järjestöjen kautta, kahdenkeskisesti. Se on Suomen ehdoton painopiste, ja tulokset puhuvat puolestaan.

Edustaja Savola, kysyitte resilienssistä, ruokaturvasta. Kysymyshän on kansainvälisistä arvoketjuista, ja aivan kuten ulkoministeri sanoi, siitä eurooppalaisesta, strategisesta, avoimesta sellaisesta, autonomiasta, ehkä jopa suvereniteetista, jolla me luomme sitä omaa resilienssiä. Erittäin ajankohtainen kysymys kauppapolitiikassa, EU:n Yhdysvallat- ja Kiina-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

suhteissa ja maailmankaupassa ja myös tuotantoketjujen näkökulmasta. Se koskettaa myös digitaloutta ja digipolitiikkaa ja suomalaisten yritystenkin kilpailukykyä ja tulevaisuutta.

Edustaja Biaudet, aivan oikein, ulkoministeriön hallinnonala on erittäin tärkeä ja mielenkiintoinen, koska kaikki liittyy kaikkeen, ja mielestäni te olette oivaltanut sen erinomaisesti, kuinka kehityspolitiikka, ulko- ja turvallisuuspolitiikka, kauppapolitiikka, kaikki, nivoutuvat yhteen, ja sitä Suomi tekee ja sitä Suomi haluaa tehdä entistä kokonaisvaltaisemmin.

Edustaja Yrttiaho, Venäjän-kauppa, vienti: Kuten ulkoministeri totesi omalta osaltaan, minullakin on toimiva suhde, dialogi, kollegaministeri Manturovin kanssa. Talouskomissio toimii, tarvittaessa aina varmistaa, että meidän viranomaisyhteistyö toimii. [Puhemies koputtaa] Kauppapoliittinen neuvotteluryhmä, jonka perustin heti kriisin alussa, pitää huolta siitä, että vienti ja tuonti ja rajayhteistyö toimivat. Tässäkin mielessä on toki tärkeää, että myös meidän Venäjän-vienti kehittyy ja kaiken kaikkiaan Venäjä-osaaminen — mukaan lukien kieli ja kulttuuri — pysyy, koska sitä me tarvitsemme vastaisuudessakin paljon. — Kiitoksia.

13.50 Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist: Arvoisa puhemies! Oikeastaan kolmeen edustajien esittämään kysymykseen yritän vastata.

Ensinnäkin täydennän hyviä vastauksia, mitä tässä kollegaministerit Haavisto ja Skinnari jo sanoivat tästä huoltovarmuusyhteistyöstä. Mitä tulee pohjoismaiseen yhteistyöhön, niin olemme Pohjoismaissa niin integroituneita yhteiskuntiemme ja talouksiemme osalta, että on luontevaa tiivistää tätä yhteistyötä myös huoltovarmuus- ja varautumiskysymyksissä. Pääministeri Marin nosti tämän kysymyksen kesällä, ja sitä olemme nyt ajamassa myös, kun Suomi toimii puheenjohtajamaana ensi vuonna. Tämä on monialaista yhteistyötä, jossa mukana ovat yhtä lailla ministeriöt kuin elinkeinoelämäkin, ja on luontevaa tiivistää tätä työtä kaikkia yhteiskunnan kannalta elintärkeitä toimintoja koskevaksi kaikissa tilanteissa. Tätä aloitetta valmistellaan nyt ministeriöiden välisessä verkostossa, jossa ulkoministeriö koordinoi tätä työtä, ja valmisteluvaihe tähtää siihen, että pystymme toimimaan puheenjohtajuuskaudella ensi vuonna.

Sitten toiseen kysymykseen, jonka esitti edustaja Ovaska: loukkaantuivatko naapurimaat? No, tässä nyt ainakin Norja, Tanska ja Suomi ottivat käyttöön rajaliikkuvuuteen rajoituksia. Tästä on keskusteltu paljon. Sen voin sanoa, että yhteydet naapurimaihin ovat olleet toimivat ja hyvät, ovat edelleen. Olemme keskustelleet aika paljon tästä, ja muun muassa Suomi ja Ruotsi pystyivät silloin kevään kriisin aikana myös huolehtimaan siitä, että tämä tarpeellinen ja välttämätön rajanylitysliikenne pystyttiin hoitamaan. Mutta totta kai nämä rajoitukset ovat vaikuttaneet etenkin rajaseutujen asukkaiden elämään, Tornion-jokilaakso ja Ahvenanmaa nyt muutamia mainitakseni, ja totta kai pyritään nyt siihen, että jatkossa entistä paremmin pystymme kommunikoidaan ja myös ennakkoon tiedottamaan, jos on tarvetta vastaavanlaisiin rajoituksiin. Nämä ovat olleet kipeitä päätöksiä, mutta kyllä ymmärrystä on löytynyt ainakin hallitustasolla, ja pyritään minimoimaan totta kai haittavaikutukset.

Sitten kolmantena edustaja Puiston kysymykseen Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyöstä: Suomen puheenjohtajuuskaudella jatketaan muun muassa Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistä sähköistä tunnistamista koskevaa hanketta. Sitä jatketaan, ja se on hyvä hanke. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt, arvoisat edustajat, voidaan vielä hetken aikaa jatkaa debattia. Nouskaa seisomaan ja painakaa V-painiketta, jos haluatte vielä keskustella. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Niikko.

13.53 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvostettu puhemies! Ja kiitos ministereille.

Ministeri Skinnari, olette tehnyt hyvää työtä näissä puitteissa, mitä on ollut nytten mahdollista, ja toivotamme tietysti menestystä edelleenkin. Nyt kun olette kuitenkin erittäin merkittävässä asemassa, ei pelkästään ministerinä vaan eduskunnan jalkapallokerhon puheenjohtajana ja kapteenina, niin eikö olisi nyt aika virittää tällaista jalkapallodiplomatiaa niiden maiden kanssa, jotka haluavat meidän kanssamme tehdä kauppaa? Meillä on hyvät suhteet moneen maahan, kuten ollaan yhdessä matkustettu monessa reissussa. Tähän olisi tarvetta. On tullut itselleni kysymyksiä paljon niiltä, jotka haluaisivat meitä tavata ja kohdata, ja epäilen kovasti, ettei maailmassa toista ministeriä ole, joka on jalkapallokerhon kapteenina parlamentissa.

Ministeri Blomqvist, teillä oli hyvä ote ja hyvä näkökulma tähän pohjoismaiseen yhteistyöhön. Pahoitelen sitä, että emme ole ehtineet ja havainneet kutsua teitä ulkoasiainvaliokuntaan kuultavaksi, mutta tämän asian me korjaamme. Ensimmäinen kohta voisi olla Agenda 2030:n yhteydessä, [Puhemies koputtaa] kun myös esimerkiksi tasa-arvon osalta kuullaan lisää, kuten täällä muutkin ulkoasiainvaliokunnan jäsenet toivoivat. Lähetämme kutsun, ja tervetuloa kertomaan lisää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Seuraavaksi valiokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Tuomioja.

13.55 Erkki Tuomioja sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tästä Ruotsin vähän kärjistelystä nyt pohjoismaisessa yhteistyössä ja näissä rajakysymyksissä haluan vain todeta Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan puheenjohtajana, että Ruotsin valtuuskunta on lähettänyt kaikille muille Pohjoismaiden edustajille tästä kirjeen, mutta jos nyt ihan rehellisiä ollaan, niin eihän tämä ole nyt vain tällainen rajakysymys. Tämä on terveyskysymys myöskin, ja meillä on ollut erilainen linja kaikissa muissa Pohjoismaisissa siihen, miten tätä covid-kriisiä hoidetaan, ja tulokset nyt ovat kuitenkin toistaiseksi terveyden ja kuolintapausten välttämisen suhteen olleet Suomessa ja muissa Pohjoismaisissa oleellisesti toisella tasolla kuin Ruotsissa. Täytyy ihan rehellisesti todeta, että me olemme joutuneet turvautumaan näihin — myöskin maan sisällä, Uudenmaan ja muun Suomen välillä — ja ne ovat olleet ihan terveysperustaista ja johdonmukaista politiikkaa, eikä se ole ymmärtääkseni vaikeuttanut tai vaikuta siihen, että pohjoismainen yhteistyö jatkuu hyvänä tulevaisuudessakin.

13.56 Ville Kaunisto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia ministereille hyvistä esittelyistä, ja kuten tuossa jo edustaja Kauma totesi, kansainvälisyys on kyllä elinehto Suomelle, ja siinä mielessä olen hyvin kiitollinen siitä, että ulkoministeriön hallinonalan panostukset ovat tätä luokkaa ja näin menneet.

Muutama sana kehitysyhteistyöstä: Siitähän luodaan parlamentaarisessa komiteassa askelia pitkälle tulevaisuuteen, ja olen kyllä hieman huolissani, että me edelleen tavoittelemme liiaksi hyvää vain suoralla tuella, ja tässä kehitysyhteistyössä mielestäni sopii hienosti

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

vanha sanonta, että jos antaa miehelle kalan, hän syö siitä kerran, mutta jos opettaa miehen kalastamaan, hän saa siitä ruokaa loppuelämäkseen. Ministeri Skinnari tuossa vastasi tähän sijoitusmuotoiseen kehitysyhteistyöhön liittyen, ja olen sitä mieltä, että siinä voisi olla vielä kuitenkin suurempi kunnianhimo. Mielestäni voitaisiin luoda yrityksille mahdollisuuksia toimia ja mahdollistettaisiin ihmisille töitä. [Puhemies koputtaa] Kuitenkin täytyy muistaa, että harva haluaa lähteä omasta kotimaastaan, jos on mahdollisuuksia normaaliin elämään. — Kiitos.

13.57 Hussein al-Tae sd (vastauspuheenvuoro): Täällä on ollut paljon hyviä puheenvuoroja, arvoisa puhemies. Leikkimielisesti voisin jatkaa tuosta edustaja Niikon hyvästä jalkapallodiplomatiapuheenvuorosta: Qatarhan on tuleva maailmanmestaruuskisojen järjestäjä, ja siellä tapahtuu tällä hetkellä aika paljon. Olisi mielenkiintoista nähdä, miten Qatar voisi sijoittaa Suomeen, ja olisi mielenkiintoista myös katsoa, olisiko se seuraava edustusto avattavissa sinne Qatariin. Qatar on siitä myös mielenkiintoinen, että Suomen näkökulmasta rauhanvälityksena kaikki suhteiden parantaminen muiden Gulf-maiden ja Qatarin välillä voisi myöskin osaltaan tuoda vähän rauhaa sinne Lähi-itään. Siinä mielessä jalkapallodiplomatia oli erittäin hyvä avaus puheenjohtaja Niikolta. [Mika Niikko: Al-Tae, tulkaa mukaan, niin saadaan kielitaitoa mukaan!] — Olen mukana!

13.58 Anders Norrback r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Det nordiska samarbetet har varit långvarigt och är djupt. Det var nästan så att många blev förvånade och upptäckte att vi är två skilda länder när coronakrisen bröt ut. Det är alldeles naturligt: vi har vår nordiska välfärdsmodell vi talar om, vi har liknande samhällsstrukturer, vi utvecklas och lever mer eller mindre i symbios också när det gäller näringslivet.

Mutta, arvoisa puhemies, kulunut vuosi on kuitenkin ollut haasteellinen, ja se on myös jättänyt jälkensä varmasti jollakin tavalla pohjoismaiseen yhteistyöhön. Miten ministeri Blomqvist näkee, että pohjoismainen yhteistyö tulee ja tulisi kehittymään ensi vuonna, jos saisit priorisoida? — Kiitos.

13.59 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen tyytyväinen näihin vastauksiin, mitä tähän huoltovarmuuteen liittyen kaikilta ministereiltäkin tuli, mutta muistutan silti, että sen pitää olla täydentävää meille kotimaiseen huoltovarmuuteen ja näihin keskeisiin tekijöihin.

Mutta tähän tavallaan liittyy meidän omaan ruokaturvaan liittyen tämä kausityövoimakysymys. Tämähän tuli viime keväänä aika akuutisti syliin tämän koronakriisin vuoksi, ja esimerkiksi Ukrainan kanssa tässä eivät ihan parhaalla mahdollisella tavalla onnistuneet yhteydenpito ja kausityövoiman saanti. Oikeastaan nyt kysymys onkin sinne ulkoministeriön puolelle: käydäänhän tämäntyyppiset keskustelut nyt etukäteen läpi, niin että esimerkiksi kausityövoima maatalouteen, marjanpoimintaan ja niin edelleen, tämäntyyppiset kysymykset, saadaan hyvissä ajoin sovittua, niin ettei meidän tarvitse sitten, kun se tilanne on päällä, näitä ruveta hätäilemään? Varmasti maa- ja metsätalousministeriön puolella tästä näin [Puhemies koputtaa] halutaan tämä keskustelu myöskin hyvissä ajoin käydä.

14.01 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Jäin pohtimaan sitä asiaa, minkä edustaja Puisto tässä nosti esille, eli tämä pohjoismaalais—baltialaisyh-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

teistyö NB8. Jäin miettimään, mikä se Suomen edustusmekanismi siellä oikein on, kuka siellä Suomea edustaa. Tästä on paljon vähemmän puhuttu kuin tämän pohjoismaisen yhteistyön osalta, ja Suomen puheenjohtajuuskauden osalta se kai on suht selvää, mutta kun Suomella on puheenjohtajuus myöskin siellä NB8:ssa, niin jäin vain pohtimaan, olisiko se selkein, että se sama henkilö, joka siellä pohjoismaisessa yhteistyössä edustaa, on Suomea edustamassa tässä pohjoismaalais—baltialaisyhteistyössä. Kun en tiedä, niin sen takia tätä kysyn, ja asiahan on ajankohtainen: Suomen puheenjohtajuuskausihan alkaa tuossa vuodenvaihteessa.

14.02 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koulutus on kestävän kehityksen kulmakivi. Koulutus on perusedellytys niin köyhyyden vähentämiselle, työpaikkojen luomiselle, talouskasvulle, tasa-arvolle, vakaalle demokratialle kuin ilmastonmuutoksen torjumiselle. Yksikään Suomen kehityspolitiikan prioriteeteistä ei oikeastaan toteudu ilman laadukasta koulutusta. Mitä voisivat olla ne konkreettiset toimet, joilla Suomi aikoo edistää tätä koulutuspainopistettä ja hyödyntää Suomen vahvaa koulutusosaamista kehittyvien maiden koulutuksen kehittämiseksi niin kehitysyhteistyön kuin koulutusviennin saralla?

14.02 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietenkin kaiken kaikkiaan on hienoa, että puhumme täällä uusien edustustojen perustamisesta, kun kaikki varmaan muistavat muutaman vuoden takaisen tilanteen, jolloin jouduttiin miettimään, mistä niitä otetaan pois.

Mutta jatkaisin vielä hiukan tätä konsortiotoinnin kehittämiseen liittyvää kysymystä. Ministeri Skinnari, teidän kanssanne nimittäin itsekkin olen ollut vientikaupassa mukana ja tiedän, että aika usein pienet toimijat jopa kilpailevat keskenään siinä suomalaisessa toiminnassa, ja se hiukan estää sitä yhteistyötä. Millä tavalla tavallaan otatte mukaan näitä pieniä toimijoita niin, että jokainen kokee olevansa yksi tärkeä osa sitä kehitysprojektia eikä siellä tule olemaankaan sellaista keskinäisen kilpailun kulttuuria?

Arvoisa puhemies! Vielä sitten ministeri Haavistolta kysyisin näistä maahantuloasioiden käsittelyn asioista. Elikkä meillähän työperäinen maahanmuutto tällä hetkellä viivästyy sen takia, että tämä prosessi on niin hidas. Se on todella valitettavaa, että ihminen ensiksi opiskelee [Puhemies koputtaa] täällä Suomessa mutta sitten hän ei saakaan sitä työlupaa. Mitä tälle ollaan tekemässä?

14.04 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen kuullut aikaisemmin ping pong -diplomatiasta, nyt täällä puhuttiin jalkapallodiplomatiasta. Kysyisin ministereiltä: voitaisiinko tähän lisätä tennis- tai shakkidiplomatiata, niin että saisin itsekkin roolia näissä diplomaattisissa kuvioissa? [Naurua]

Vakavammin puhuttuna: Kyllä, tämä on arvokas asia, että lähetystöverkostoa nyt lähdetään voimallisesti laajentamaan: Afrikka, Kaakkois-Aasia, Etelä-Aasia ovat painopistealueita. Olisiko myöskin Keski-Amerikkaan kuitenkin isona alueena ajateltavissa lähetystöä perustettavaksi? Siinä naapurissa on tämä Venezuela, josta tässä käytiin lyhyt keskustelu aikaisemmin, ja ministereitä pyydettiin pitämään palopuhe sosialistisen politiikan epäonnistumisesta. Chávezin ja Maduron hallinto on tämmöistä latinovasemmistoa varmasti. Onko se sosialismia, en tiedä. Varmasti hallituksen omat toimet ovat aiheuttaneet suuria vaikeuksia maassa, mutta on myöskin muistettava, että Venezuela on suurissa vaikeuksis-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

sa näiden kansainvälisten sanktioiden takia, joita Yhdysvallat on erityisesti asettanut. Ja vientihän on rojahtanut Venezuelassa 50-luvun tasolle. [Puhemies koputtaa] Eli kyllähän tässä ovat myöskin ulkoiset tekijät kehitysedellytyksiä vieneet pois Venezuelalta.

14.05 Sakari Puisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Poliitikasta — ja varsinkin ulkopoliitikasta — on tullut yhä nopeampaa, ja myös erilaiset talous- ja teknologiset asiat kietoutuvat siihen yhä syvällisemmin. Verrattuna perinteiseen kansainväliseen politiikkaan tämän asettaa melkoisia vaatimuksia myös osaamiselle ja henkilöstölle, ja kysyisin: miten te olette ottaneet ulkoministeriön henkilöstökoulutuksessa ja toisaalta rekrytoinnissa huomioon nämä eri vaatimukset ja eri alojen tarvittavan asiantuntemuksen?

14.06 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kiljunen pelaa kyllä jo monilla kansainvälisillä kentillä, niin että toivon ministereiltä hiukan malttia tähän kentän laajentamiseen.

Ulkoministeriltä ei vielä tullut vastausta siihen kriisinhallintaan. Ennen kaikkea voisimme ottaa entistä vahvempaa roolia EU:ssa, ja toisaalta EU voisi ottaa vahvempaa roolia siviilikriisin- ja myöskin sotilaskriisinhallinnan osalta, vaikka se nyt teille ei suoranaisesti kuulu — ja ennen kaikkea naisten aseman vahvistamisessa niissä EU:n johtamissa operaatioissa. Niin kuin aikaisemmin totesin, Suomi on esimerkillinen siviilikrihan puolella naisten osuuksissa.

Sitten vielä haluaisin kysyä kehitysyhteistyöstä, josko ministeri voisi ihan rautalangasta vääntää, mitä se tarkoittaisi, jos kehitysyhteistyömäärärahat leikattaisiin ihan minimiin. Tällaisia esityksiä on tullut aina silloin tällöin. Mitä se tarkoittaisi Suomen ulkopoliittisen aseman kannalta? Miten se vaikuttaisi kansainväliseen yhteistyöhön ja meidän asemaamme?

14.07 Jaana Pelkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! YK:han on varoittanut, että koronan takia tulevana vuonna jopa 235 miljoonaa ihmistä — eli 40 prosenttia enemmän kuin tänä vuonna — tulee tarvitsemaan humanitääristä hätäapua. Kuten edustaja Hopsu jo nosti esiin, äärimmäisessä köyhyydessä elävien määrä kasvaa. Kuten kaikki hyvin tiedämme, pahimmassa vaarassa ovat jo entuudestaan haavoittuvammassa asemassa olevat, kuten tytöt, ja puhun nyt nimenomaan tytöistä. Maailman tyttöjen aseman kohentamiseksi on tehty paljon töitä pitkäjänteisesti — työtä, joka ei saa keskeytyä myöskään pandemian keskellä. Kysymys on varmasti vaikea, mutta kysyn silti: miten me varmistamme sen, ettei tyttöjen asemassa saavutettu tärkeä edistys katkea?

Puhemies Anu Vehviläinen: Otamme vielä ennen ministeripuheenvuoroja kaksi vastauspuheenvuoroa.

14.08 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä hyvä, kun monet kysymykset liittyvät toisiinsa.

Tämä pohjoismainen viitekehys on tosi mielenkiintoinen ei vain Pohjoismaiden sisällä vaan myöskin Euroopassa mutta myös koko maailmassa, globaalisti, puhumattakaan kehitysavusta. Haluaisin kysyä ministereiltä: miten se on vaikuttanut, että meillä kehitysyhteistyörahat ovat niin paljon matalammalla tasolla kuin muissa Pohjoismaissa, jotka ovat jo ylittäneet 0,7:ään? [Kimmo Kiljunen: 70-luvulla!] Ruotsin kehitysyhteistyö on viisi kertaa

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

isompi, Norjan neljä kertaa isompi ja Tanskan, joka on ehkä vähän verrannollinen noin niin kuin kansantalouteen, on tuplasti isompi kuin meidän. Meillä oli ilo tässä parlamentaarisessa seurantaryhmässä haastatella pohjoismaisia virkamiehiä, jotka johtavat kehitysyhteistyötä. He kyllä tosi ystävällisesti sanovat, että on hienoa, että Suomi on mukana, mutta tuli ihan selkeästi ilmi, että monessa kohdassa kuitenkin Suomi ei näy, [Puhemies koputtaa] koska Suomen rahat eivät aina yllä sinne.

Haluaisin myös kysyä: vaikuttaako se YK:ssa, [Puhemies koputtaa] esimerkiksi kun me nimitämme ihmisiä korkeille paikoille?

14.09 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Halusin vielä omastakin puolestani kiittää ministeri Blomqvistia tinkimättömästä työstä tasa-arvon puolesta ja myöskin niiden asioiden esittelemisestä tässä. Sehän on sinänsä ihan osuvaa käsitellä tasa-arvoasioita tai ainakin sivuta niitä tässä ulkoministeriön hallinnonalan yhteydessä, koska kuten tietysti tiedämme, tasa-arvo on ihan keskeinen kysymys myöskin Suomen ulkopoliitiikan näkökulmasta, ja ikävä kyllä myöskin esimerkiksi koronapandemian vaikutukset ovat osuneet erityisesti kehittyvien maiden tyttöihin, kuten edustaja Pelkonen hyvin kuvasi.

Varsinainen kysymykseni liittyy jälleen seksuaaliterveyteen ja tällä kertaa Yhdysvaltoihin. Siihen voi vastata, kuka ministereistä osaa. Presidentti Trumphan taannoin aloitti kautensa säätämällä tällaisen asetuksen, joka rajoittaa monien perhesuunnittelujärjestöjen rahoitusta. Se on olennaisesti vaikeuttanut raskaudenkeskeytysten saamista mutta myös muiden seksuaaliterveyspalveluiden saamista paitsi Yhdysvalloissa myös kansainvälisesti. Tämä politiikka vaarantaa miljoonien tyttöjen ja naisten henkeä ja terveyttä eri puolilla maailmaa, ja nyt tulevaan presidentti Bideniin latautuu paljon odotuksia. [Puhemies koputtaa] Kysyisin: onko meillä jonkunlaista aavistusta siitä, [Puhemies koputtaa] saadaanko tämä niin sanottu global gag rule kumottua?

Puhemies Anu Vehviläinen: Tämän debatin lopuksi kaikille ministereille 3 minuutin puheenvuorot, ja kukapa aloittaa?

14.10 Ulkoministeri Pekka Haavisto: Arvoisa puhemies! Koetan selvittää kolmessa minuutissa. — Edustaja Tuomioja ja edustaja Norrback ottivat esille tämän, onko tämä korona-aika vahingoittanut Ruotsi-suhteita tai pohjoismaisia suhteita. Täytyy sanoa, että kyllä viime keväänä oli vaikeata, erittäin vaikeata, kun esimerkiksi Tornionjokilaakso-kysymyksestä keskusteltiin, ja ehkä myöskin kun silloin kun suljimme Uudenmaan ja muuta, se meidän analyysimme taudin luonteesta ja sen kehityksestä oli toisenlainen, kun Pohjoismailla oli eri kuva siitä, mitä toimia tarvitaan ja muuta, niin kyllä ne olivat vaikeita viikkoja ja kuukausia, mutta nyt ollaan lähempänä sitä tilannetta, että on sama kuva tilanteesta.

Edustaja Kaunisto kysyi vielä tästä, päästäänkö kehitysyhteistyöstä eteenpäin, ja olisin ottanut esille sen, että nyt tehdään Afrikka-strategiaa, joka on hyvin laaja. Siinä on meidän poliittinen yhteistyömme, siinä on kaupallinen yhteistyö, siinä ovat investoinnit, siinä on nuoren sukupolven yhteistyö ja näin poispäin, ja minusta tämä on nyt se hetki, jolloin meidän pitäisi hypätä tavallaan, ei hylätä kehyä mutta miettiä, miten sen kehitysyhteistyön päälle voida rakentaa toimivia ja hyviä Afrikka-suhteita.

Edustaja al-Tae kysyi Qatarista, Dohasta, rauhanvälityksestä: Me olemme tietysti toivoneet, että tämä arabimaiden välinen kiista ratkeaisi. Kävin itse Dohassa Qatarissa, ja

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

meillä oli hyvät keskustelut. He nostivat esiin tietysti omista näkökulmistaan asian. Puhumme myöskin tästä Israelin ja arabimaiden normalisaatiosta, joka on menossa Emiraattien, Sudanin ja muiden välillä. Se helpottaisi kaikkia, kun tämä yhteistyö alkaisi sillä alueella toimia. [Erkki Tuomioja: Tarkoittaako se palestiinalaistenkin asemaa?] — Ilman muuta palestiinalaisten aseman kunnioittamista, ja Suomi ajaa kahden valtion mallia ja haluaa tukea sitä, ja olemme tukeneet Palestiinaa siinä, että he päivittäisivät myös omat ohjelmansa ja tavoitteensa tähän päivään, se olisi erittäin tärkeää, ja että siellä käytäisiin vaalit.

Edustaja Savola otti esille kausityövoimakysymyksen: Ajankohtainen asia sikäli, että juuri pari päivää sitten puhuin Ukrainan ulkoministerin Dmytro Kuleban kanssa, ja totesimme, että nyt ollaan selvemmillä vesillä myöskin heidän osaltaan tässä kausityövoimaasiassa. Hän pahoitteli sitä, että maassa oli ollut erilaisia linjoja, ja nyt koetamme jo varmuuden vuoksi katsoa ensi kesää tältä osalta. [Mikko Savola: Tärkeä asia!]

Edustaja Vähämäki otti esille tämän NB8-yhteistyön ja miten siinä edustaudutaan. Meillä on tietysti normaalit lähetystömme Virossa, Latviassa ja Liettuaissa, ja nämä toimivat normaalisti. Sillä on oma sihteeristönsä, mutta tietysti hyvin paljon samoja teemoja on NB8-yhteistyössä kuin pohjoismaisessa yhteistyössä.

Edustaja Kauma kysyi, mitä voidaan tehdä maahantulon nopeuttamiseksi, ja tämä on tietysti meidän ja sisäministeriön yhteinen urakka. Ollaan muun muassa tutkittu näitä videohaastattelumahdollisuuksia ja tällaisia, että siirryttäisiin teknologiassa nykypäivään, myöskin koronaolosuhteista johtuen. Tätä pyritään nyt tehostamaan ja viemään eteenpäin.

Edustaja Kiljunen otti esille Keski-Amerikka-kysymykset, Latinalainen Amerikka -kysymykset: ne ovat vahvasti EU:n painopistealueita, ja siinä mielessä, vaikka meillä ei siellä Väli-Amerikassa edustustoa olekaan, joudumme näihin asioihin vahvasti paneutumaan.

Edustaja Puistolla oli erinomainen kysymys siitä, miten saadaan osaamista ja sitten rekrytoinneissakin näitä uusia ihmisiä: uuden Kavakun, ulkoministeriön kurssin, valinnassa on kiinnitetty huomiota juuri näihin asioihin, joita nostitte esiin. — Kiitos.

14.14 Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari: Arvoisa puhemies, ärade talman! Edustaja Niikko nosti esille jalkapallon ja jalkapallodiplomatian, kiitos siitä näin eduskunnan jalkapallojoukkueen kapteenina. On totta, että pelaamme neljän eurooppalaisen maan kesken, ja on totta, että kulttuurilla, urheilulla, kaikella sillä on merkitystä, ja ilman muuta varmasti kaikki yhdessä jaamme sen mahdollisuuden, mitä voimme tehdä kaikilla näillä saroilla.

Ledamot Norrback: Gällande det nordiska samarbetet kan man säga att det nordiska samarbetet inte är en självklarhet.

Eli pohjoismainen yhteistyö ei ole itsestäänselvyys. Sitä pitää tehdä joka päivä meidän kaikkien, ja kuten tiedämme, nyt jos koskaan sitäkin pitää tehdä entistä ponnekkaammin kaikilla tasoilla.

Edustaja Pelkonen, miten tyttöjen asema turvataan, miten se varmistetaan: Kyllähän me olemme ihan demokratia- ja oikeusvaltiokehityksen ytimessä koulutuksen, työelämän, oikeastaan kaiken sen työn osalta, mitä Suomi tekee ja mitä me haluamme ja mitä meidän arvopohjamme edellyttää. Sen takia Suomi panostaa YK:n tasa-arvojärjestöön ja kaiken kaikkiaan niihin toimijoihin, jotka sitä työtä maatasolla tekevät.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Edustaja al-Tae, Qatarin kysymys: Ulkoministeri vastasikin siihen jo omalta osaltaan, mutta itse näen, että niin ulko- ja turvallisuuspolitiikan, kauppapolitiikan kuin kehityspolitiikan osalta on erittäin tärkeää, että me käymme sitä dialogia jalkapallolla ja ilman jalkapalloa. Itsekin olen tehnyt muun muassa Kansainvälisen työjärjestö ILO:n johdon kanssa niin Genevessä kuin Dohassa paljon töitä sen eteen, että työelämän pelisäännöt ja lainsäädäntö kehittyvät, yritys vastuasiat kehittyvät, ja Suomi näyttää tässäkin myös yritysten osalta hyvää esimerkkiä.

Edustaja Hopsu, koulutusjärjestelmien kehittäminen, koulutus kaiken kaikkiaan: Koulutusviennin tiekartta on nyt työn alla tai tehty. Edelleenkin meillä on siinä paljon tekemistä, jotta me saamme kaiken sen tietotaidon maailmalle vietyä. Minulta usein kysytään, miksi Suomessa on maailman paras koulutusjärjestelmä, mihin vastaan, että siksi, koska meillä on maailman parhaat opettajat. Eli siinä, miten me näin järjestelmätasolla, systematasolla yhdistämme siihen myös vientitoiminnan, meillä on vielä matkaa, ja me emme saa sekoittaa kotimaan koulutuspolitiikkaa tähän kansainväliseen ja vientitoimintaan.

Edustaja Kauma, siitä, miten konsortioita rakennetaan: Erinomainen kysymys, ja mielelläni teidän kanssanne keskustelen siitä enemmänkin, koska me tarvitsemme veturiyrityksiä, mutta me tarvitsemme niitä pienempiä yrityksiä, etenkin rahoitusosaamista, jotta se liima syntyy siihen tarjoamaan ja toteutukseen. Toivoisin, että voisimme vaikka talousvaliokunnan, miksei muidenkin valiokuntien, kanssa kokoontua ja katsoa tätä yhteisesti.

Sitten vielä, jos puhemies sallii: Edustaja Kaunisto ei kysynyt koripallosta vaan kysyi sijoitusmuotoisesta toiminnasta kehitysyhteistyössä, ja kyllähän panostukset Finnfundiin ovat mielestäni juuri sen tyyliä, joita edustaja varmasti tarkoitti, [Puhemies koputtaa] että me saamme tuloksia, että me synnyttämme kestäväää liiketoimintaa myös niihin kohdemiin, minne haluamme. — Kiitoksia.

14.18 Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist: Arvoisa puhemies! Tähän edustaja Tuomiojan kommenttiin ja näkemyksiin on helppo yhtyä. Yhteistyö tulee kyllä jatkumaan hyvänä. Ja yhdyin myös siihen, mitä tässä ulkoministeri Haavisto sanoi näistä vaikeuksista ja haasteista, mitä meillä on ollut.

Ledamot Norrback lyfte det nordiska samarbetet och vad jag skulle vilja driva om jag själv får bestämma — eller hur det formulerades.

Det är klart att vi i Finland som ordförandeland kommer att sträva till att förverkliga den gemensamma vision vi har. Vi kommer att sätta fokus på att få bort ytterligare gränshinder, att så snabbt som möjligt, så fort det är tryggt återgå till normaltillstånd när det gäller gränsöverskridande trafik, och naturligtvis att fördjupa det här beredskapssamarbetet. Det är väl de tre sakerna.

Elikkä tässä kun edustaja Norrback kysyi, mitä haluan priorisoida tai mitä Suomi haluaa priorisoida ensi vuonna puheenjohtajanaan, niin varmaan kolme asiaa: vision toimeenpano — siihen kuuluu kestäväää kehitystä, ilmastonmuutoksen vastaista toimintaa, Pohjo-lan integroituminen, rajaesteet, digitalisaatio, sähköinen tunnistautuminen on tärkeä asia ja sitä haluamme edistää, ja totta kai, heti kun se on turvallista ja mahdollista, avata rajoja — ja pitkäjänteiseen liikkuvuustyöhön haluamme myös satsata, ja sitten viimeisenä on tämä jo aikaisemmin mainitsemani Suomen aloite huoltovarmuus- ja varautumisyhteistyöstä. Nämä ovat ehkä ne kolme kärkihanketta tai -seikkaa.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Siten tässä edustaja Hyrkölle: Kiitos kiitoksista, ja minustakin tasa-arvo sopii erittäin hyvin tähänkin yhteyteen. On hyvä ja tärkeää, että puhutaan tasa-arvosta myös tässä yhteydessä.

Sitten ehkä lopuksi edustaja Kiljuselle: omalta osaltani voin hiihtodiplomatiaa harrastaa, ja tulen osallistumaan pohjoismaisiin parlamettihiihtoihin, jos suinkin vain mahdollista, heti kun ne pystytään järjestämään. — Kiitoksia. [Mika Niikko: Hyvä, Kiljunen lähtee mukaan!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt siirrytään puhujalistaan.

14.21 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Sali on täynnä diplomaatteja, kuulostaa siltä. Suomen ulkopolitiikkaa ohjaa ihmisoikeusperustaisuus. Hallitusohjelman mukaisesti Suomi haluaa olla kokoaan suurempi vaikuttaja ja kantaa globaalia vastuuta. Koronakriisin myötä maailman äärimmäinen köyhyys on kääntymässä kasvuun ensimmäistä kertaa yli 20 vuoteen. Ilmastonmuutos ja konfliktit lisäävät riskiä nälänhädän kasvulle, ja monet kehitysyhteistyövaroin saavutetut positiiviset tulokset ovat vaarassa. Aktiivinen ja paikalliset osallistava kehitysyhteistyö onkin yksi tärkeistä ulko- ja turvallisuuspoliittisista työkaluista. Kehitysyhteistyöllä on mahdollisuus auttaa miljoonia ihmisiä kohti parempaa huomista.

Suomen kehityspolitiikka ja yhteistyö ovat myös ilmasto- ja tasa-arvopolitiikkaa. Työmme perustuu ja pohjautuu kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030 ja Pariisin ilmasopimuksen toimeenpanoon. Lisäksi kehitysyhteistyössä korostuvat naisten ja tyttöjen oikeudet, erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveys. Demokratian vahvistaminen ja laadukkaan koulutuksen mahdollistaminen ovat niin ikään kehitysyhteistyön ytimessä. Kaikki tämä työ on äärimmäisen tärkeää, mutta sen pitää olla pitkäjänteistä. Kehitysyhteistyön maailma ei ole pikavoittojen maailma.

Suomen julkisen kehitysyhteistyön arvioidaan vuonna 21 olevan kokonaisuudessaan yhteensä noin 1,2 miljardia euroa, joka vastaa noin 0,52:ta prosenttia bruttokansantulosta. Vaikka tämän hallituskauden lisäykset ovat varsin kannatettavia ja osoittavat Suomen ryhdistäytymisen globaalin eriarvoisuuden torjunnassa, töitä YK:n 0,7:n sitoumukseen ja tavoitteeseen yhä riittää. Jotta tuohon tärkeään tavoitteeseen päästään, on välttämätöntä luoda selkeä tiekartta. Sen valmistelu on parlamentaarisessa työryhmässä käynnissä, ja toivon, että yhteinen ylivaalikautinen sitoumus saavutetaan, jotta kehitysyhteistyön ennakoitavuus ja varmuus jatkuvat yli vaalikausien. Se on tärkeää sekä kumppanuusmaiden kanssa tehtävälle yhteistyölle että myös suomalaisille ja kansainvälisille kehitysyhteistyöjärjestöille, jotta heidän tärkeälle työlleen olisi ennakoitavat tulevaisuudennäkymät.

Arvoisa puhemies! Suomen tekemä rauhantyö tulee osaltaan näkyvämmäksi ja vahvistuu ulkoministeriön poliittisen osaston alaisuuteen perustetun rauhanvälityskeskukseen myötä. Rauhanvälityskeskuksen toiminta vankistaa Suomen rauhanvälityksen osaamista, työn koordinaatiota ja vaikuttavuutta maailmalla. On hienoa, että talousarvioesityksessä rauhanvälitykselle on allokoitu oma kiinteä määräraha. Päätös on siis hyvää jatkumoa pitkäjänteiselle uurastukselle maailman konfliktien ennaltaehkäisemisessä ja jälleenrakennustyössä. Suomi tukee rauhanvälitykseen liittyviä vuoropuheluprosesseja, edistää käynnissä olevien konfliktien ratkaisuja sekä vahvistaa rauhanvälitystoimintaa ja rauhanvälityskapasiteettia niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Jaan myös edustaja Ovaskan poh-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

dinnan tarpeesta vahvistaa EU:n siviilikriisinhallintaa ja kriisinhallintaa ja yhteistyötä tällä saralla.

Arvoisa puhemies! Koronapandemia on vaikeuttanut Suomen suurlähetystöjen ja edustustojen asemaa maailmalla. Useimmissa asemamaissa koronatilanne on ollut merkittävästi Suomea vaikeampi. Tästä huolimatta edustustojen toimintakyky on säilynyt pääosin hyvänä. On kuitenkin jatkossa tärkeää myös ylläpitää henkilöstön jaksamista ja hyvinvointia sekä turvata resurssit, jotta esimerkiksi viisumihakemusten ruuhkaa saadaan purettua. Työperäisten viisumien lisäksi on aivan oleellista korona-ajasta huolimatta pystyä myöntämään viisumit myös suomalaisten perheenjäsenille ja kumppaneille.

Tietoturvallisuuden ja digitaalisen sujuvuuden merkitys kasvaa entisestään, ja on hyvä, että siihen pystytään nyt panostamaan tässä esityksessä 1,4 miljoonaa euroa lisäystä. Edustustot rakentavat osaltaan Suomen profilia maailmalla. Viimeisten hallitusten aikana edustustoverkkoja on ajettu alas säästösyistä. Nykyinen taso ei parhaalla mahdollisella tavalla huomioi nopeasti muuttuvan maailman tilannetta. Siksi onkin hienoa, että nykyisen hallituskauden aikana tavoitteeksi on otettu neljän uuden edustuston perustaminen.

Vielä haluan nostaa esiin valiokunnan panostuksen muun muassa järjestöjen ja oppilaitosten toteuttamaan globaalikasvatukseen. Yhteiskuntarauhaa lisää se, että mahdollisimman monella on kokemus siitä, että ymmärtää maailman tapahtumia, [Puhemies koputtaa] yhteiskunnan muutuskulkuja ja myös omat mahdollisuutensa vaikuttaa kehitykseen.

14.26 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Täällä on käyty erittäin hyvää keskustelua ulkoministeriön hallinnonalan satsauksista ensi vuodelle. Nostaisin vielä pari asiaa esille.

Valitettavasti ministeri Skinnari ehti jo lähteä. Olisin häntä kiittänyt siitä, että ensi vuodelle ollaan lisäämässä 20 henkilötyövuotta Suomen ulkomaanedustustoihin Team Finlandin puolelle. Se on minusta erinomainen asia, ja itse asiassa edustaja Biaudet äsken piti tästä hyvän puheenvuoron liittyen siihen, että vaikka me teemme yhteistyötä Baltian ja Pohjoismaiden kanssa, niin siltikin olemme noin 30 miljoonan ihmisen kokonaisuus, joka on tietysti moneen muuhun maahan yksistään verrattuna aika pieni tekijä, ja monesti varmasti kohtaamme sen, että Suomi yksin on hyvin pieni tekijä. Itse asiassa olisin itsekin mielelläni kuullut, ministeri Haavisto, teidän vastauksenne tähän edustaja Biaudet'n kysymykseen, että voivatko tällaiset asiat vaikuttaa siihen, että suomalaisia nimitetään tai ei nimitetä YK:n virkoihin. Olisi todella tärkeää, että saisimme suomalaista osaamista ja edustusta myöskin sinne.

Arvoisa puhemies! Nostaisin vielä esiin nämä kansainväliset organisaatiot, joissa Suomi ja eduskunta ovat mukana, tietysti YK, Pohjoismaiden neuvosto, Euroopan neuvosto ja Etyj niistä kaikkein tärkeimpinä. Kun itse olen mukana Etyjin toiminnassa, korostaisin tätä vaalitarkkailun tärkeyttä erityisesti tällaisena aikana. Tänä vuonnahan meillä on ollut vaalitarkkailijoita Georgiassa ja Yhdysvalloissa, ja itse olin molemmilla missioilla mukana, ja ensi vuonna heti tammikuussa on missiot Kirgisiassa ja Kazakstanissa. Näkisin, että tällaista toimintaa pitää ylläpitää myöskin poikkeusoloissa, koska jos meidän viestimme on se, että ketään ei lähetetä sinne, niin se on myöskin viesti demokratiasta. Poikkeusolojen aikana, pandemian aikana, on aika usein niin, että valtaa pitävät tahot ottavat entistäkin lujemman otteen vallasta, ja he varsinkin tällaisissa nuorissa demokratioissa, kuten entisen Neuvostoliiton maissa, pitävät siitä kiinni. On hyvin tärkeää, että me tuemme heitä siinä demokratian ylläpitämisessä ja siinä, että he myös pitävät nämä vaalit, erityisesti parlamenttivaalit, sellaisina aikoina kuin ne on suunniteltukin pidettäväksi.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

Arvoisa puhemies! Arvostan sitä, että Suomen määrärahat pidetään yllä näissä organisaatioissa ja että myöskin puhemiesneuvosto on arvostanut sitä, että suomalaisia on näissä operaatioissa mukana.

14.29 Hussein al-Tae sd: Arvoisa puhemies! Kollegat! Haluaisin aloittaa viennistä: Jollain tasolla on pikkasen vieroksuttu tätä, ja silloin tällöin kuulee keskusteluissa, että kehitysapuun esimerkiksi ei saisi liikaa kytkeä vientiä ja tukea täytyy antaa sellaisenaan eli tukena. Itse koen, varsinkin kun olen lähtöisin alueelta, jonne kehitysapua paljon lähtee, että suurin toivomushan niillä alueilla, kun kansalaisten kanssa juttelee, on se, että Suomesta ja hyvin kehittyvistä maista kuten Suomesta sinne vietäisiin esimerkiksi teknistä osaamista, jolla korruptiota ja byrokratiaa voitaisiin vähentää, tai esimerkiksi vedenjakeluun liittyvää osaamista, joka mahdollistaisi sen, että vettä ei tarvitsisi hakea kilometrien päästä vaan se olisi heti lähellä, ja näin ollen esimerkiksi työt, jotka ovat yleensä vedenhakuvastuussa, saisivat vettä läheltä ja pääsisivät sitä myöten kouluun ja säästäisivät aikaa. Eli siinä mielessä se, että suomalaiset yritykset pystyisivät viemään niihin maihin, missä me olemme hyvin profiloituneita ja mihin viemme kehitysapua, on itse asiassa positiivista ja haluttua, ja sitä omasta mielestäni pitäisi tukea. Sitä voi tukea myöskin sillä, että kun täällä alkaa jo olla aika paljon ihmisiä erilaisista maista — helposti yli sataa kieltä puhutaan Suomessa tällä hetkellä näissä suurissa kaupungeissa, Vantaa, Espoo, Helsinki ja monet muut — niin näitä ihmisiä, jotka ovat juuriltaan muualta tulevia, käyttämistä omien kotimaittensa kehittämiseksi tulisi edistää tarkoituksenmukaisemmin kuin mitä tänä päivänä. Nämä ihmiset työllistyisivät erilaisissa yrityksissä ja veisivät niihin omiin kotimaihinsa suomalaista osaamista. Näin Ruotsi menettelee, ja näin meidänkin tulisi menetellä paljon voimakkaammin ja tarkoitushakuisemmin.

Sitten vielä laajemmin kehitysavusta ja siihen liitettävästä ulkopoliittisesta turvallisuusvaikuttamisesta:

Koen vahvasti, että he — siis me — joilla on mahdollisuus nähdä pitkälle ja ajatella pitkälle, on myös velvollisuus tehdä niin. Koronakriisi on lisännyt hätää ja nälkää ympäri maailmaa, niin kuin tässä on todettu edustaja Pelkosen ja Hopsun suulla. Päälle 200 miljoonaa ihmistä lisää kärsii äärimmäisestä köyhyydestä, ja se on noin 40 prosenttia siitä, mitä tänä päivänä, eli sensuuriin lisäys, joka tarkoittaa sitä, että totta kai meillä on vastuuta auttaa omia kansalaisia mutta myös niitä, joita voimme auttaa muualla maailmassa.

Tähän liittyen on myös todettava, että auttaminen ulkomailla on omankin edun tavoittelun näkökulmasta järkevää. Ihmiset eivät halua lähteä pakolaisiksi kodeistaan, elleivät kodit itse muutu vihosta, ja tässä kohtaa sillä, että panostetaan, niin kuin tässä pääluokassa, rauhantyyöhön, globaalikasvatukseen ja koulutukseen, näillä kysymyksillä ja näillä panostuksilla pystytään puuttumaan niihin konfliktien juurisyihin niitten omilla paikoilla, mikä estää pidemmällä tähtäimellä siirtolaisuutta ja sitä myöten konflikteja niissä maissa, niitten naapurimaissa mutta myöskin täällä Euroopassa asti. Siksi tässä pääluokassa ilahduttaa nähdä, että rauhanvälityskeskukseksi, joka on perustettu, on selkeästi myöskin budjetoitu ja sitä on miehitetty ja tähän on tullut myöskin tämä uusi luokka rauhanvälityksen korostamisesta omanaan ja se, että globaali- ja rauhankasvatusta lisätään.

Nämä kaikki asiat tukevat sitä ajattelua, että Suomi pyrkii siihen, että maailmassa olisi vähemmän pakolaisia kuin tänä päivänä. Määrähän on lisääntynyt valtavasti, mutta me teemme parhaamme sen suhteen, että pystymme kehittämään näitä kansoja niin, että kansalaiset voisivat jäädä omiin maihinsa ja olla siellä onnellisempina kuin mitä he ovat mo-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

nessa suhteessa tänä päivänä. Tämän koen olevan se, mitä edustaja Kaunisto sanoi, että opetetaan mies tai nainen paljon mieluummin kalastamaan kuin annetaan heille vain yksi kala yhden kerran syötäväksi.

14.34 Sakari Puisto ps: Arvoisa puhemies! Meillä on ollut tänään hyvää keskustelua tässä ulkoministeriön hallinnonalaa käsittelevässä kohdassa, ja ihan mielellään ulkopoliittikkaa puhuisi eduskunnassa ehkä enemmänkin. Tietysti iso asiahan oli, isoin, tämä ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko hiljattain, mutta mielellään keskusteltaisiin ulkopoliittikasta enemmänkin.

Meillähan on erilaisia parlamentaarisia ryhmiä eduskunnassa, ja välillä tulee semmoinen olo, että ne menevät vähän eri kompassien mukaan, eli mikä se yhteistyö niiden välillä on, ja toisaalta taas sitten näiden parlamentaaristen kansainvälisten ryhmien suhde ministeritason vastaaviin ryhmittymiin. Itse olen Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja tässä BSPC:ssä eli Itämeren alueen parlamenttikonferenssissa, ja siinähan on monia tällaisia ryhmiä sisäkkäin, jos ajattelee, että meillä on Pohjoismaat mukana siinä, Ahvenanmaa, meillä on usein förmöte siinä etukäteen keskenämme, meillä on baltit siinä mukana ja sitten on erilaisia EU-maita ja -alueita — Puolaa, Saksan alueita — ja sitten siinä on vielä Venäjän alueitakin mukana.

Kiitoksia ministereille hyvästä keskustelusta!

14.36 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Aivan kuten edellinenkin puhuja sanoi, niin tämä keskustelu on hyvää, ja ulkopoliittikasta pitäisi keskustella paljon enemmänkin tässä salissa. Onneksi siihen on nyt tänä syksynä tullut hyviä mahdollisuuksia, koska on ollut erilaisia selontekoja ja sitten tietysti tämä parlamentaarinen selontekotyö, mikä saatiin valmiiksi ja mikä nyt on ulkoasiainvaliokunnan käsittelyssä. Näitä Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisia linjanvetoja nyt sitten käydään yli puoluerajojen hyvässä yhteistyössä läpi. Se on ihan keskeinen osa meidän ulkopoliittikan ja turvallisuuspolitiikan jatkuvuutta.

Mutta, rouva puhemies, tässä budjetissa ja ensi vuodelle tehtävissä painopisteissä on aivan keskeistä kyllä tämä edustustoverkon ylläpito ja se, että sitä myöskin laajennetaan. Siinä on erittäin tärkeitä elementtejä meidän viennin kannalta, kahdenvälisten suhteitten kannalta luonnollisestikin, ja tietysti se, että pystymme suomalaisia tuolla maailmalla myöskin sitten auttamaan erinäisissä asioissa. Tietysti sitä aina toivoisi, että kaikki se meidän hyvä henkilöstö, jota on, olisi tämmöistä hyvin markkinahenkistä myöskin — hehän ovat Suomen brändilähettiläitä tuolla maailmalla — ja me pystyisimme hyödyntämään tähän kauppaan ja vientiin ja tämän tyypin toimintaan hyvin laajasti tätä meidän henkilöstöä, joka tuolla lähetystöissä toimii. Mielestäni tässä on menty hyvin paljon eteenpäin siinäkin aikana, kun itse olen saanut eduskunnassa olla, mutta ihan keskeistä on myös se, että tästä henkilöstön jaksamisesta huolehditaan. Nythän on hyvin vaikeat ajat ja varmasti se työnteko, niin siellä ihan lähetystön konkreettisissa toimissa kuin sitten ihan laajemminkin, on hankalampaa, koska olemmehan me nähneet, mitä tämä korona ihan tämmöiselle perusyhteydenpidolle merkitsee nyt sitten.

Meillähan se täällä parlamentissa näkyy sillä tavalla, aivan kuten edustaja Puisto hyvin mainitsi, että kun meillä on näitä erilaisia parlamentaarisia, kansainvälisiä toimielimiä, niin kyllähän se niiden iso merkitys siinä kahdenvälisten suhteitten solmimisessa on jäänyt tosi paljon pienemmälle nyt tänä korona-aikana, kun fyysisiä kansainvälisiä kokouksia ei ole

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

voitu pitää. Ei siinä Teamsin kautta tai Skypea kautta olevassa kokoustamisessa ja yhteydenpidossa kyllä uusia henkilösuhteita luo. Ulkopolitiikka on kuitenkin myöskin hyvin paljon henkilökohtaisten suhteitten luomista, jolla sitten voidaan maiden välisiä suhteita edistää. Omalta osaltani olen saanut tässä Naton parlamentaarisessa valtuuskunnassa toimia, ja tänä vuonna ei käytännössä kokouksia sen suhteen ole ollut.

Rouva puhemies! Tuossa debattiosuudessa huoleni nostin esiin tästä huoltovarmuudesta, ja siihen ministerit antoivat kyllä hyviä vastauksia. Siitäkin voidaan sanoa, että tämä vuosi on opettanut meille todella paljon. Ne asiat, joihin ollaan luotettu ja joita on pidetty itsestäänselvyytenä, eivät sitä ole olleet, ja sen takia varmasti tällainen varautuminen ja sitten tällaisiin uudentyyppisiin ukiin valmistautuminen nousi myös tässä selontekopaperissa hyvin vahvastikin esille, ja kyllä meidän tätä keskustelua pitää jatkaa niin EU:n puitteissa, Pohjoismaiden puitteissa kuin laajemminkin. Jos tulee tällaisia vastaavia joko terveydellisiä kriisejä tai pahimmassa tapauksessa sotilaallisia kriisejä, niin silloin on hyvin vaikea sitä apua enää saada. Sen pitää olla ennalta sovittu, ennalta mietitty, pitää olla ennalta varmuusvarastot hankittu, ja sitä pystytään tekemään hyvin myös muiden maiden kanssa, että ihan kaikkea ei tarvitse aina yksin Suomessa tehdä, mutta sen pohjan pitää löytä tietysti, koska sekin huomattiin nyt, että jokainen kuitenkin katsoo ensisijaisesti sitä omaa maataan, kun kriisin hetki koittaa.

Rouva puhemies! Mielestäni ensi vuoden budjetti on tasapainoinen. Sinne on otettu ne huomiot, jotka ulkoasiainvaliokuntakin hyvin ponnekkaalla tavalla esiin toi, ja tästä on hyvä meidän ulko- ja turvallisuuspoliittista linjaa jatkaa.

Omalta osaltani haluan toivottaa oikein hyvää ja rauhallista jouluaikaa kaikille hyvälle kollegoille, keidenkä kanssa nytkin on saanut debattia täällä käydä. — Kiitos.

14.41 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Minä keskitän tämän oman puheenvuoroni kansainväliseen kehityspolitiikkaan ja siihen liittyviin huomioihin Suomen osalta. Tässä on hyvä nähdä se, mikä ero on hallituksilla. Vaaleilla on merkitystä. Vaaleilla on monenlaista merkitystä. Se näkyy myöskin ulkopolitiikassa, tässä tapauksessa ennen kaikkea kehitysyhteistyöpolitiikassa. Meillä on selkeä suunnanmuutos tapahtunut Suomessa sitten viime hallituskauden. Kehitysyhteistyön osaltahan se näkyy määrän kehityksenä ja kehitysavun laatukehityksenä, joista meillä nyt on tässä juuri budjettiesitys käsillä.

On kiintoisaa, kun täällä on käyty tänään paljon keskustelua YK:n asettamasta 0,7 prosentin kansantuotetavoitteesta kehitysyhteistyölle, johon Suomi sitoutui jo vuonna 1970 silloin, kun YK:n toinen kehityksen vuosikymmen julistettiin. Silloin asetettiin tämäntasoinen suhteellinen määrätavoite kansainväliselle kehitysyhteistyölle. Sinnikkäästi Suomi on sitä lähestynyt pikku hiljaa. Silloin 70-luvun alussa jo sitouduttiin Suomen osalta siihen, että 1970-luvun loppuun mennessä Suomi saavuttaa tuon 0,7 prosentin tason, ja meidän naapurimme, Pohjoismaat, kuten tässä tänään on tullut ilmi, saavuttivatkin sen — Norja, Ruotsi ja Tanska. Ruotsi on yli 1 prosentin ollut jo pidemmän aikaa.

Suomi saavutti ensimmäisen kerran — ja yhden ainoan kerran — tämän 0,7 prosenttia vuonna 1990. Kiitos osittain bkt:n laskun sinä vuonna, se 0,7 saavutettiin. Se kyllä oli myöskin budjetoitu hyvin lähelle sitä. Eli bkt:n lasku avitti, ja sen jälkeen se apu rojahti rajusti silloisen talouskriisin seurauksena. Sitten taas 90-luvun puolivälistä eteenpäin lähdettiin asteittain rakentamaan niin, että vuoteen 2015 mennessä se oli jo lähes 0,6 prosenttia — vai oliko se 0,6 jo rikki — ja jälleen tapahtui rojahdus niin, että viime hallituskaudella se

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

rojautettiin 0,35 prosenttiin. Ja nyt sitten sitkeästi mennään ylöspäin. Nyt saavutetaan 0,52. Eli tässä määrän kehityksessä näkyy suoraan tämä hallituskausien luonne ja vaikutus.

Mutta, arvoisa puhemies, tämä näkyy myöskin kehitysyhteistyön laadussa. Meillä on monia kriteereitä, millä sitä määrittää. Yksi on vähiten kehittyneille maille suuntautuva apu. Siinäkin meille on asetettu kansainvälinen tavoite, 0,2 prosenttia kansantuotteesta, ja nyt hallituksella on 0,18 tämän budjettiesityksen osuus. Se nousee siis pari promillen kymmenystä joka tapauksessa, nyt 0,16:sta 0,18:aan. Ja tässäkin on painopisteen muutos. Se näkyy erityisesti kansalaisjärjestöapuna. Siihen on panostettu voimakkaasti, hieno asia. Se on siellä tärkeä. Humanitaarinen apu nousee voimakkaasti, ja myöskin monenkeskiseen yhteistyöhön, joka on yksi perinteisistä laatukriteereistä, panostetaan kovasti.

Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä on ehkä hyödyllistä katsoa ei ainoastaan perinteistä kehitysapua, sen laatukriteereitä, vaan kansainvälisen kehityspolitiikan taustalla olevia perusparadigmoja. Tässä on tapahtunut mielenkiintoista muutosta vuosikymmenten varrella. Silloin aikoinaan, kun tämä kehitysyhteistyötavoite määrätavoitteena asetettiin, vertailut tehtiin useimmiten siitä lähtökohdasta, että jotkut maat ovat köyhempiä, toiset ovat rikkaampia. Vauraiden teollistuneiden maiden osuudelle asetettiin velvoite tukea köyhempiä maita, ja köyhyyttä mitattiin puhtaasti kansantuoteosuuksina per capita. Nämä vertailulaskelmat liikkuvat pitkälle tällä tasolla. Bkt per capita maita laitettiin kehittyneisyysjärjestykseen, ja keskustelu liikkui siinä, kuinka nostaa sieltä köyhempiä maita korkeammalle tasolle.

90-luvun alkuun tultaessa tämä paradigma muuttui. Oivallettiin, että ei pelkästään bkt:n kasvu, kansantuote sinänsä määritä elintasoja, koska se, miten ne voimavarat jaetaan, on keskeinen kysymys. Silloin tuli uusia kriteereitä, ja muun muassa UNDP:n eli YK:n kehitysjärjestön puitteissa luotiin tämä Human Development -indeksi, jolla lähdettiin vertailemaan maita. Silloin keskeisiksi kriteereiksi tulivat keskimäärin odotettavissa oleva elinikä, joka summaa hyvin ihmisen terveyden ja hyvinvoinnin tilanteet, koulutustaso ja sitten elintaso eli bkt-laskelma. Tällä kriteeristöllä Suomihan on sijoittunut melko hyvin, kymmenen parhaan joukkoon, kautta historian, niin että me olemme luonnollisesti donorin asemassa eli avunantajan asemassa suhteessa muuhun maailmaan.

Nyt UNDP on kehittänyt uuden indeksin. Ensimmäisen kerran tänä vuonna YK:n kehitysohjelman vuosikirjassa on kehitetty uudentyyppinen kehitysindeksi, johon on lisätty luonnonvarojen käyttö ja hiilijalanjälki. Eli tämä on laventunut uuteen kulmaan, ja meilläkin puhutaan ilmastonmuutoksesta keskeisenä osatekijänä. Nyt on jännä tilanne katsoa, miten maat sijoittuvat. Suomen osalta me olemme kehitysindeksin osalta sijaluvulla 11. Kun lavennetaan tätä luonnonvarojen käyttöön ja hiilijalanjälkeen, Suomi putoaa 30:nneksi, ja tässä monille muillekin teollisuusmaille käy niin sanotusti huonosti. Siellä nousee joitakin Costa Rican kaltaisia maita, joilla luonnonvarahallinta on parempi kuin meillä. [Puhemies koputtaa] Tämähän tietysti laventaa tämän kehityspoliittisen keskustelun siihen, että vuorovaikutukseen tulee muitakin elementtejä kuin tämä perinteinen köyhyysorientaatio, josta olemme puhuneet.

14.46 **Eva Biaudet r:** Arvoisa puhemies! Det nordiska samarbetet har inhämtat många fördelar för oss i Finland. The Nordics är ett brand som på de flesta ställen i världen även har positiva konnotationer, goda vibrationer när det gäller trygghet, välfärd, ren miljö, mänskliga rättigheter. Norden är en alldeles särskild plats med tanke på barnens och kvin-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

nornas rättigheter och ställning. Det är svårt att finna något liknande ställe annanstans i världen.

Kulturen och det kulturella i Norden har en stor betydelse som motor, inkubator, när det gäller samhällsutvecklingen och samhällsklimatet. Det är viktigt att på alla sätt främja möjligheterna för oss i Norden att ta del av varandras kulturliv — vare sig det gäller tv-serier, barnprogram eller diskussioner kring identitet och mänskliga rättigheter. Jag vill påstå att Astrid Lindgrens barnböcker har format vår syn på barnens rättigheter, som har haft stor betydelse för utvecklingen i hela världen. Barnen är egna människor hos oss med rätt att höja sina röster i familjen, i skolan och i media här i Norden.

Voin hyvin kiittää Astrid Lindgrenin lastenkirjoja siitä, että lasten oikeudet ovat siinä tilassa kuin ne ovat Pohjoismaissa. Kulttuurin merkitys on hämmästyttävän tärkeä myös meidän identiteetin kehittymisen kannalta. Siksi toivon, että Pohjoismaiden ministerineuvosto muistaa panostaa jatkossakin yhteisten kulttuurikokemuksien mahdollistamiseen.

Jämställdheten och kvinnornas rättigheter, precis som barnens rättigheter har blivit en del av den nordiska identiteten och den nordiska kulturen och även såtillvida den finländska kulturen. Den nordiska kulturen är en oerhört viktig del av vårt identitetsbygge, och vi får inte glömma bort att satsa på det. Jämställdhet och barnens rättigheter är mer än politik. Det är en identitetsfråga. Det är en del av vår kultur, hur vi lever, vad vi anser att är viktigt. Det är genom det nordiska sammanhanget vi kan föra vidare denna diskussion på betydelsen av mångfald och inkludering.

De nordiska länderna har som uppgift att även i Europa, och framför allt i de globala sammanhang som vi finns i visa att barnens och kvinnors rättigheter är en livssyn som bygger på att de hämtar välfärd och framgång i våra samhällen, och det bygger på en ambitiös och målmedveten syn på att främja mänskliga rättigheter.

Ofta är det via Sverige som vår diskussion kring jämställdhet väcks. Det var också så som den offentliga debatten om sexuella trakasserier strandade i Finland från det internationella. Vi har en gemensam syn på rätten till abort och moderniserar nu vår lagstiftning där. Precis såsom den svenska diskussionen om våldtäktsdefinitionens betydelse — uttryckligen som en frånvaro av samtycke — lyfter fram kvinnans rätt till självbestämmande. Och den gamla abortlagens sunkna föreställning om att kvinnor inte har förmåga att avgöra sitt eget bästa, utan behöver något slags förmynderskap under männen eller experter, förpassas nu till historien. Även diskussionen om föräldrarnas gemensamma ansvar för barnen har sin nordiska förankring.

Det nordiska i Finland är en viktig del av vår gemensamma kultur, och därför måste vi fortsätta satsa på att skapa gemenskap, aktivt skapa plattformar för att kunna ta del av varandras kultur och varandras samhällsdebatter, alldeles särskilt när det gäller kvinnors rättigheter och jämställdheten av könen.

Finlands utrikespolitik tar avstamp i de mänskliga rättigheterna. Detta kunde synas i varje sammanhang och genomsyra alla våra aktiviteter. Låt oss bli lika starka i detta människorättsbrand som Sverige i sin feministiska utrikespolitik.

Toivon, että Suomi todellakin voisi näkyä ihmisoikeusperusteisen ulkopoliitiikan kautta kaikessa toiminnassaan maailmalla. Me voisimme olla yhtä vahvasti brändättyjä tällä kuin Ruotsi feministisen ulkopoliitiikan osalta on tänä päivänä.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

För att vi ska vara så starka som möjligt i detta arbete behöver vi finna likasinnade krafter i kampen mot de nya oheliga allianser, såsom till exempel de välorganiserade anti-gender-rörelserna är. Vårt naturliga starkaste sammanhang är det feministiska Sverige och de nordiska länderna tillsammans med EU-länder som delar vårt mål. Därutöver behöver vi bli mer strategiska i vårt arbete mot anti-gender-trender och målmedvetet stärka koalitioner av länder som tillräckligt starkt kan motarbeta dessa i EU och i FN och i andra internationella sammanhang.

14.51 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Haluaisin lopuksi toivottaa kaikille hyvää kansainvälistä siirtolaisuuden päivää. Globaalit siirtolaismäärät ovat lisääntyneet tällä vuosituhannella. Siirtolaisuuden yleistyessä yhteiskunnat ympäri maailmaa kohtaavat haasteet niin ennakkoluulojen kuin mahdollisuuksien osalta. Arvoisat ministerit ja salissa olevat edustajat, meillä on iso työ tehtävänä siinä, että yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys toteutuvat meilläkin täällä Suomessa kaikkien osalta. — Ja hyvää joulua myös ministereille!

14.52 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Haluaisin nostaa vielä yhden teeman esille. Meillä on kehitysyhteistyökaupasta vastaava ministeri Skinnari täällä paikalla, ja hän on moneen kertaan korostanut sitä, että kauppa- ja kehityspolitiikan tulee kulkea käsi kädessä ja tukea toinen toisiansa. Tämä on mitä järkevintä ja kokonaisvaltainen lähestymistapa, mihin myöskin ulkoministeri viittasi Afrikka-politiikan osalta. On tärkeää, että me näemme näiden eri yhteistyöelementtien puhaltavan samaan suuntaan. Kauppapolitiikkaa voidaan käyttää myöskin kehityspolitiikan välineenä, kuten ministeri erinomaisesti tietää ja moneen kertaan on tuonut sitäkin esille.

Haluaisin nostaa yhden ison kysymyksen, jonka kannattaisi ehkä vielä entistä painokkaammin näkyä Suomen linjauksissa, ja se on kauppapolitiikkaan asetettava tietty ehdollistaminen, joka liittyy työelämän miniminormeihin. Tämähän on vanha teema, josta on puhuttu jo useamman kymmenen vuoden aikana, mutta jotkut maat saattavat saada kilpailuetua sillä, että ne rikkovat Kansainvälisen työjärjestön perusnormeja. Meillä on niin sanotut perustavaa laatua olevat työelämän miniminormit, joissa on yleensä kysymys pakotyöstä, vankityön käytöstä tai lapsityövoiman käytöstä ja myöskin siitä, että työntekijöiden järjestäytymisoikeus, mukaan lukien työtaisteluoikeudet, turvataan maassa. Nämä olisivat niitä ehdollistamisen kriteerejä — vähän niin kuin monessa muussa yhteydessä on ollut esillä oikeusvaltiokriteeri, joka sekin saattaisi olla elementti, joka pitäisi nostaa esille muun muassa korruptiovaarojen vuoksi. Jäin kysymään ministeriltä vielä: kuinka pitkälle tässä voitaisiin mennä, että tässä kansainvälisessä kauppapoliittisessa sopimuksessa olisi selkeästi määritelty myöskin nämä työelämän miniminormit, joilla me parantaisimme luonnollisesti myöskin kehitysedellytyksiä maissa yleisemmin?

Puhemies Anu Vehviläinen: Tähän loppuun jokaiselle ministerille 2 minuuttia.

14.54 Ulkoministeri Pekka Haavisto: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos eduskunnalle hyvästä keskustelusta — paljon sellaisia kannanottoja, joihin voin täysin yhtyä. Vastaan muutamaan kysymykseen, joka on esitetty.

Edustaja Kauma ja oikeastaan aikaisemmin edustaja Biaudet kysyivät, voiko näihin YK-virkoihin vaikuttaa meidän kehitysyhteistyövaramme tai muiden vähäisyys. Varmasti vaikuttaa sekin, mutta oma kokemukseni, silloin kun tein YK:ssa töitä ja katsoin siltä kan-

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

nalta jäsenmaita, on jäsenmaiden yleinen aktiivisuus ja aloitteellisuus. Hyvät aloitteet, järkevät aloitteet ovat erittäin tervetulleita YK:n maailmassa, ja sillä, että joku jäsenmaa niitä esittää ja ottaa esiin, on merkitystä. Yhtenä esimerkkinä ottaisin sen, kun me YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n kautta otimme esiin vammaisten pakolaisten kysymyksen. Sitä oli siellä henkilökunta pohtinut, mutta ei ollut oikein osannut aloittaa. Sitten tuli jäsenmaa, joka sanoi, että tämä on prioriteetti, tämä pitää hoitaa kuntoon. Sitten tuli muita jäsenmaita kelkkaan, ja asia lähti menemään eteenpäin. Minusta tämä hyvien YK-aloitteiden miettiminen ja eteenpäinvieminen olisi tärkeää.

Edustaja Kauma nosti esiin myös vaalitarkkailun merkityksen, ja kiitos teille siitä. Panoksenne USA:n vaalien seurannassa oli erittäin tärkeä. Hyvä kuulla, että tämä vaalitarkkailutyö jatkuu. Olen täysin samaa mieltä, että se on tuettava asia.

Edustaja Pelkonen nosti esiin tyttöjen tilanteen tässä koronapandemian keskellä, ja siitä on kyllä yhteinen huoli, että monessa kehitysmaassa saattaa mennä tyttöjen osalta kehitys taaksepäin.

Edustaja Hyrkkö kysyi, onko tietoa Yhdysvalloista, mikä tulee olemaan linja seksuaali- ja lisääntymisterveysasioissa Bidenin aikana. Odotamme tätä, mutta odotamme sitä tietysti positiivisella hengellä, että näissä asioissa mentäisiin eteenpäin.

Edustaja Ovaska otti tämän kriisinhallintakysymyksen EU:ssa, EU:n kriisinhallinnan vahvistamisen. Olen samaa mieltä kanssanne. Ehkä myöskin Suomen ajattelutavasta: Olen usein ajatellut, mikä valtava merkitys sillä on ollut, että vuonna 56 joukot lähtivät sarkahousuissa Suezille, mikä keskustelu sitä edelsi. Olimme sodasta toipuva maa, joka sitten päätti ottaa osaa YK-operaatioon. [Puhemies koputtaa] Minusta tätä samaa analyysia, missä tarvittaisiin tänä päivänä suomalaisia ja EU:ta, pitäisi jatkaa. — Kiitos.

14.56 Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari: Arvoisa puhemies! Omalta osaltani myös kiitos siitä keskustelusta, mitä olemme saaneet käydä, ja korostan vielä Suomen panostuksia globaalin oppimisen kriisiin ja koulutukseen kaiken kaikkiaan, ja se näkyy meidän budjetissa — ja kiitos siitä luottamuksesta myös teille. Kaupan ja kehityksen yhteinen näkemys, yhteistyö niin työelämän kuin kestävän kehityksenkin periaatteet siinä mukana, ovat erittäin tärkeitä asioita monella tavalla.

Edustaja Savola tiedosti hyvin sen, mikä on viennin ja Team Finland -toiminnan merkitys. Itse korostaisin myös digitalisaation merkitystä tässäkin ja virtuaalisia mahdollisuuksia. Itse olin jo muun muassa hologrammina Tokiossa meidän suurlähetystön olympiapaviljongin avajaisissa, ja kuulemma se näytti ihan hyvälle — kiitos Nokialle ja suomalaiselle insinööriosaiselle, että tällainen virtuaalisuus on mahdollista, myös ministeri Lintilän puolesta. Mutta kaiken kaikkiaan meillä pitää olla tavoite, että virtuaalisesti me olemme maailman paras ja me teemme ne palvelut niin hyvin, että siitä meidät tunnetaan, ja niin me olemme ennenkin onnistuneet tekemään.

Edustaja Kauma, kiitos kiitoksista. Uudet 20 henkilötyövuosiresurssia: Nyt on erittäin tärkeää, että heillä on selkeät tavoitteet, päämäärät niin maatasolla kuin sitten kansallisesti, kun me yhdistämme voimia. Erittäin tärkeä uusi resurssi, ja kiitos siitä luottamuksesta, että pääsemme jalkauttamaan 20 suomalaista liiketoiminnan huippuosaajaa tarkoin valituihin kohteisiin.

Kaiken kaikkiaan ulkoministeriön osaamisesta: Ulkoministeri tässä hyvin jo perusteli Kavakun merkitystä. Itse nostaisin tietyt teemat sieltä vielä: digipolitiikka, ilmastopolitiikan osaaminen — ne tulevaisuuden politiikan ja tämän päivän lohkot, missä Suomen

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

pitää olla todella hyvä. Me tarvitsemme sitä diplomaatin syväosaamista mutta samalla toki niitä sosiaalisia kyvykkyyksiä, myynti- ja markkinointitaitoja, [Puhemies koputtaa] ja itse olen erittäin iloinen ja ylpeä siitä, että meiltä niitä löytyy. — Kiitos.

14.59 Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist: Arvoisa puhemies! Myös omalta osaltani kiitos hyvästä keskustelusta ja hyvistä kysymyksistä.

En oikeastaan muuta nyt halua sanoa kuin että minusta tässä edustaja Biaudet piti erittäin hyvän puheenvuoron.

Jag kan hålla med om allt som blev sagt. Det är faktiskt viktigt att också lyfta kulturens betydelse i det nordiska samarbete. Det är ju så att när vi godkände den nya visionen för drygt ett år sedan i Norden — de nordiska statsministrarna — så blev det en tyngdpunktsförskjutning till hållbar utveckling, kampen mot klimatförändringen och eftersom vi inte fått mer anslag, större anslag, så betyder det att kultursektorn krymper en aning, men den är fortfarande av de största i Norden, och jag delar helt och hållet synen på att det är kulturen som är det sammanbindande kittet också i Norden.

Elikkä tässä minusta Biaudet piti oikein hyvän puheenvuoron ja korosti kulttuurin merkitystä myös pohjoismaisessa yhteistyössä, ja on todella tärkeää, että se tulee huomioiduksi ja myös sanotuksi tässä salissa.

Kun pääministerit ja Pohjoismaat viime vuonna hyväksyivät uuden vision, niin se tarkoitti myös sitä, että painopistettä siirrettiin kestävään kehitykseen ja ilmastonmuutoksen vastaiseen taisteluun, ja silloin kulttuurin määrärahat pienenevät pikkasen. Mutta kulttuuri on edelleen isoimpia alueita myös budjetinäkökulmasta katsottuna, ja pohjoismaiset yhteistyöministerit seuraavat tätä kehitystä.

Sitten lopuksi: Myös tasa-arvo ja naisten ja lasten oikeudet ovat osa pohjoismaista hyvinvointiyhteiskuntaa, ja myös sillä tavalla ne kuuluvat tähän keskusteluun. Ne ovat asioita, joita Pohjoismaat yhdessä maailmalla, kansainvälisesti ja EU:ssa, pystyvät edistämään. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Pääluokan käsittely keskeytettiin.

6.6. Pääluokka 36 Valtionvelan korot

Eduskunta hyväksyi pääluokan 36 mietinnön mukaisena.

Asian käsittely keskeytettiin.

Pöytäkirja PTK 169/2020 vp

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elintarvikemarkkinalain, oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 ja 6 §:n sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 199/2020 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 16/2020 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 199/2020 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

8. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on maanantaina 21.12.2020 klo 12.00. Täysistunto lopetettiin klo 15.18.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola